

LÂTİF ŞAH HİKÂYESİ*

Dr. Doğan KAYA

İç ve Doğu Anadolu Bölgesi, Türkiye'de Halk Edebiyatı anlatım türlerinin canlı ve zengin bir şekilde yaşatıldığı yörelerin başında gelir. Anlatım türlerinden biri olan halk hikâyeleri de bu yörelerde, yakın zamana kadar büyük ilgi ile yüzyıllarca sevilmiş, nesilden nesile aktarılmıştır. Hikâye anlatma geleneği, teknolojik ürünlerin, ilçelere bucaklara hatta köylere kadar hızla girdiği şu son zamanlara kadar yaşatılmıştır. Daha ziyade köy odalarında, kalabalık bir cemaat karşısında, uzun kış gecelerinde anlatılan veya okunan hikâyeler, geceler boyu sürer, dinleyenler bundan sonsuz haz alır; mutluluk duyarlardı.

Halk hikâyeleri önceki devirlerde bilgi, görgü, zevk, eğlence, eğitim, düşmanlık, nefret, dostluk, yardımlaşma, tecrübe ve davranış gibi faktörler bakımından, insanların hayatlarında önemli bir paya sahiptir, yani Türk sosyal hayatında, inançtan günlük pratiklere kadar vazgeçilmez önemi haizdir.

Halk hikâyeleri sözü ile, halkın okuduğu yahut dinlediği aşk kahramanlık ve dinî konudaki hikâyeler kastedilir. Bunlar genellikle Darendeli çerçilerin büyük bir kültür hizmeti yaparak köy köy dolaşarak sattığı *Kerem ile Aslı*, *Garip ile Şahsenem*, *Gül ile Sitemkâr*, *Şah İsmail*, *Sürmeli Bey*, *Elif ile Mahmut*, *Derdiyok ile Zülfüsiyah*, *Köroğlu ile Selma*, *Leylâ ile Mecnun*, *Siyer-i Nebi*, *Şahmaran*, *Kırk Vezir*, *Yedi Alimler...* gibi eserlerdir. Halkı coşturup, kahramanlık duygularını şahlandıran, dinî ve hamasî yönden güç veren "*cenk kitapları*" da bu türden eserlerdir. Bunlardan en çok itibar gören hikâyeler de Hz. Ali, Hz. Hamza, Eba Müslüm Horasani, Muhammed Hanefi ve Battal Gazi cenkleridir. Halk bunlarla kendi düşünce âleminde izler bulur, bir bakıma onlarla bütünleşir. Meselâ; Battal Gazi tek başına Bizans'ı dize getirirken, manen onunla birlikte mücadelelere katılır, aynı acıyı ve aynı sevinci onunla birlikte tadar. Öyleki; halk, bazen cenk kitabı okumak sözü yerine; "*Haydi, bugün biraz gâvur kıralım.*" der.

Kırsal kesimlerde halkın en önemli eğlencelerinden biri olan halk Hikâyelere ilgi duyma hususu Sivas'ta da yaygındı ve Sivas, yakın zamana kadar, halk edebiyatı anlatım türlerinin canlı ve zengin bir şekilde yaşatıldığı yörelerden biriydi. Bu türlerden birisi de halk hikâyeleridir. Hikâye anlatma geleneği *Erzurum* ve *Kars* gibi yörelerimizde hâlâ yaşatılmaktadır. Bu durum son bir kaç yıla kadar Sivas'ta da mevcuttu. Cumhuriyetin ilk yıllarında Ağa Dayı'nın sürdürdüğü gelenek, teknolojik ürünlerin kazalara, bucaklara hatta köylere kadar hızla girdiği şu son

*Yayımlandığı yer: *Dili ve Edebiyatı Makaleleri*, S. 3, Sivas, 2003.

zamanlara kadar yaşatılıyordu. Daha ziyade köy odalarında kalabalık bir cemaat karşısında, uzun kış gecelerinde anlatılan hikâyeler geceler boyu sürer, dinleyenler bundan sonsuz haz alır, mutluluk duyardı. Şimdi bu hikâyeciler yok denecek kadar azaldı. Biraz ilerde kendisinden söz edeceğimiz *Âşık Ahmet Bozkurt* hikâyeciler zincirinin son halkasıdır.

Halk hikâyeleri, önceki devirlerde bilgi, görgü, zevk, eğlence, eğitim, düşmanlık, nefret, dostluk, yardımlaşma, tecrübe ve davranış gibi faktörler bakımından insanların yaşama sistemi içerisinde pay sahibidir. Halk hikâyeleri, Türk sosyal hayatında, inançtan günlük pratiklere kadar vazgeçilmez bir önemi haizdir. Bu hususta *Eflatun Cem Güney*, şu bilgileri veriyor :

“Bundandır, ölüm döşeğindeki baba : 'Oğul; ben bugün kendimi beğenmiyorum. Gel üstüme bir Köroğlu oku!' derse, varıp üstüne bir Köroğlu okuyorlar... Bundandır, bir evin direği, bir yurdun dayanağı oğul askere çağrılırsa, dağarcığına yolluktan, pulluktan önce, gariplik gurbetlik bir hikâye sarıp sarmalıyorlar da öylesine yola vuruyorlar...

Bundandır, yüzü örtülü delikanlılar 'Gayri beni baş-göz edin!' demeye dili varmazsa, yastıklarının altına yanık Kerem koyup yatıyorlar da dünya evine girmek istedikleri böylece malum oluyor ...

Hâsılı her gönlün aynası, her derdin devası bu hikâyeler...”¹

Aşk hikâyeleri yüzyıllar boyu ya bir hikâyeci âşık tarafından anlatılır ya da bir kitaptan okunurdu. Genellikle taş baskı tekniğiyle basılmış olan bu kitaplar, okuması düzgün birisi tarafından okunur, hikâyenin uygun bir yerinde, ileride devam etmek üzere okunması yarıda bırakılırdı. Bu kitaplardan bazıları *Arzu ile Kamber*, *Âşık Garip*, *Derdiyok ile Zülfüsiyah*, *Leyla ile Mecnun*, *Hurşit ile Mahmihri*, *Kerem ile Aslı*, *Tahir ile Zühre*, *Ferhat ile Şirin*, *Asuman ile Zeycan*, *Elif ile Mahmut* gibi... hikâyelerdir.

Bilindiği gibi halk hikâyelerinin birçoğu manzum-mensur bir yapıya sahiptir. Bu durum âşk hikâyelerinde daha çoktur. Hikâyeci genellikle, *“Hikâye ve destan kahramanlarının birbirleriyle karşılaşmalarını, bu kahramanların hikâyede adı geçen diğer kişilere başvurmaları, muhabbet ve sevgi ifadeleri, sevinç ve kederleri, ıstırap ve heyecanları, karşılıklı deyişme ve atışmaları, soru sorma ve cevap almaları”*² şiirle ve terennümle ifade eder. Manzum kısımların farklı ezgilerle söylenmesi ile hikâye akıcılık kazanır. Böylece dinleyiciler, hikâyeyi daha çok sever.

Aşk hikâyelerinin bir kısmı gerçek olmakla beraber, bir kısmı da bir âşık tarafından tasnif edilmiş muhayyel bir hikâyedir. Lâtif Şah hikâyesi de böyle

¹. Eflatun Cem Güney, *Folklor ve Halk Edebiyatı*, İst., 1971, s. 47.

². Hasan Kartarı, *Doğu Anadolu'da Âşık Edebiyatının Esasları*, Ank.,1977, s. 66.

bir hikâyedir ve Çıldırlı Âşık Şenlik (1850-1913) tarafından tasnif edilmiştir. Şenlik, Doğu Anadolu Bölgesi'nde, Azerbaycan'da halkın çok sevdiği, yöre âşıklarının en fazla etkisinde kaldığı bir âşıktır. Doğu'da âşıklar, saz meclislerine onun şiirleri ile başlar, çeşitli vesilelerle onun hikâyelerini anlatırlar. İrticali son derece kuvvetli olup çağdaşı âşıkların kendisinden çekindikleri birisidir. Hatta zehirletilerek öldürülmesi de bu yüzden olmuştur.

Şenlik'in Lâtif Şah hikâyesinden başka Sevdanaz ile Gülenaz Sultan ve Salman Bey ile Turnatel Hanım adlarında iki hikâyesi daha vardır. Ancak bunların içinde en çok Lâtif Şah hikâyesi sevilmiş ve tanınmıştır. Şenlik bu hikâyeyi, gerçek bir olaydan etkilenecek şekilde tasnif etmiştir. Bu olayın aslı şöyledir:

"... Bir kış günü Suharalılar ağalardan birisinin odasına oturmuş Şenlik'i dinliyorlarmış. Köpeklerin sesine dışarı çıkan birisi, yanında 10-12 yaşlarında ayakları çıplak, elbiseleri yırtık içerisinde bir çocukla ihtiyar, düşkün bir adamı içeriye getirmiş. İkisi de soğuktan titriyorlarmış.

Ev sahibi, bunlara çay ekmek verdikten sonra, adlarını, nereli olduklarını sormuş. Bunlar Akbabalı amca-yeğenmişler. Çocuğun babası sakat olduğu için, amcası ile nafaka toplamağa çıkmışlar. İhtiyarın adı Mevlüt, çocuğunki de Lâtif'miş. Çocuk, amcasına "Lele" diye hitap ediyormuş.

Köylüler bunların durumuna çok acımışlar ve Şenlik'e bunların bu haline bir türkü söylemesini rica etmişler. Âşık da burada irticalen çok duygulu bir türkü söylemiş. Daha sonra da bu türküyü çeşitli eklemelerle bezeterek Lâtif Şah hikâyesini tasnif etmiştir.

Böylelikle Lâtif Şah hikâyesinin hareket noktası ihtiyar bir dilenci ile küçük yeğeni Latif'in acıklı durumları olmuştur.

Çocuğun soğuktan titreyerek zaten tutarsız bir halde amcasına «Lele» diyerek yardım umması tablosu karşısında uygulanan Şenlik, o anda hayalinde küçük Latif'i Yemen padişahının oğlu Lâtif Şah olarak görmek istemiştir. Âşık o anda onu başka Lâtif'lerle, aynı yaştaki, aynı çağdaki mutlu çocuklarla kıyaslayarak korkunç farkı görmüş; ruhunu, muhayyilesini tatmin etmek için bu Zavallı çocuğu da bir şah yapmıştır.

Amcası ihtiyar Mevlüt de Yemen padişahının baş veziri Koca Lele oluyor.

Musannif burada nedense kahramanların isimlerini değiştirmeye lüzum görmüyor, Ancak Latif'e muhayyel bir sevgili bularak hikâye isimlerinden birisini takıyor."²

² Ensar Aslan, Çıldırlı Âşık Şenlik Hayatı, Şiirleri ve Hikâyeleri (Metin-İnceleme-Sözlük) Ankara, 1975, s. 56-57.

Latif Şah hikâyesinin pek çok varyantının olmasına karşılık bunlardan dördü önemlidir.³ Bizim burada tanıttığımız Sivas Yıldızeli Bakırcıoğlu Köyü varyantı ise, Âşık Ahmet tarafından anlatılmıştır. Derleme 1989, yılında tarafımızdan yapılmıştır.

Âşık Ahmet Bozkurt 1926'da Sivas'ın Yıldızeli ilçesinin Bakırcıoğlu (Eski adı: Delikkaya) köyünde doğmuştur. Ailesi 1293 (1977/1978)'te Bayburt'un Kara mahallesinden Sivas'a gelmiştir. Hasan ve Esmâ'nın oğlu olan Ahmet, dokuz çocuklu ailenin tek erkek evladıdır. Arap ve Latin alfabesini kendi kendine öğrenen ve 20 yaşında evlenen Âşık Ahmet, askerlik hizmetini de İzmit'te yapmıştır. 1976'da köyünden Sivas'a göç eden ve dördü kız yedi çocuk sahibi olan Ahmet, 4 Kasım 1991'de Sivas'ta vefat etmiştir.

Çevrede "Âşık Ahmet" olarak tanınmakla birlikte o, asıl şöhretini şiirlerinden ziyade anlattığı hikâyelerle sağlamıştır. Yörenin en geniş hikâye repertuarına sahip ve en güzel hikâyeye anlatan simasıdır. Hafızası son derecede kuvvetlidir. Arap ve Latin alfabesini kendi kendine öğrenmiştir.

Okuyarak öğrendiği hikâyelerin yanı sıra bir çok hikâyeleri de "İmamın Kızı" diye bilinen anneanesi Fadime'den öğrenmiştir. Ömür boyu köy köy dolaşarak anlattığı hikâyelerin başlıcaları şunlardır: *Mahmut ile Nigâr, Mahmut ile Elif, Latif Şah, Şah İsmail, Emrah ile Selvi, Sitemkâr ile Gül, Mahmut ile Mahbup, Seyfüzülyezen, Seyfûlmülük*. Âşık Ahmet bu hikâyelerden bazılarını dört saatte (Sitemkâr ile Gül), bazılarını da dokuz-on saatte (Emrah ile Selvi) anlatmıştır. Burada yayımladığımız Lâtif Şah hikâyesini ise altı buçuk saatte anlatmıştır.

Âşıklığa yönelmesinde bildiği hikâyelerdeki deyişlerin birinci derecede etkisi olmuştur. Şiirlerini genellikle yaşadığı olaylar üzerine söylemiştir. Saz çalmamakla beraber, şiirlerinin her birini farklı makamda terennüm ederek okumuştur. İrticali ve toplam elli kadar şiiri vardır. Şiirlerinde Ahmet mahlasını kullanmıştır.⁴

Lâtif Şah hikâyesi bir aşk ve kahramanlık hikâyesidir. *Formel, sayı ve renk motifleri, beldeler, mekânlar ve şahıs kadrosu* bakımından çok zengin özellikler taşımaktadır. Bu hususları, geniş olarak başka bir çalışmada değerlendirmeyi düşünmekteyiz. Şimdilik burada hikâyeye metnini vermekle yetiniyoruz.

³ A(hmet) Caferoğlu, *Doğu İlleri Ağzlarından Toplamalar I*, İstanbul, 1942, s. 19-47.

Ensar Aslan, *Çıldırılı Âşık Şenlik Hayatı, Şiirleri ve Hikâyeleri (Metin-İnceleme-Sözlük)* Ankara, 1975, s. 226-276.

Ensar Aslan, *Çıldırılı Âşık Şenlik Hayatı, Şiirleri ve Hikâyeleri (Metin-İnceleme-Sözlük)* Ankara, 1975, s. 276-305.

Doğan Kaya, *Acıyurt Köyü Ağzının Fonetik ve Morfolojik Hususiyetleri*, İstanbul, 1974, s. 39/74 (Basılmamış Lisans Tezi).

⁴ Doğan Kaya, *Mahmut ile Nigâr Hikâyesi Üzerinde Karşılaştırmalı Bir Araştırma*, Ankara, 1993, s.11.

.....

Lâtif Şah Hikâyesinin metni

Yemen şehrinde Gamküşad isminde bir padişah vardı, ama bunun ismini Gamsız Şah koymuşlardı. Dillerde dolanan ismi Gamsız Şah idi. Yanında On iki Mirzahanları vardı. Akıldanesi Koca Lala isminde iktidarı yetik, bir de adamı vardı. Bu adamın adını Gamsız Şah koymuşlardı ama içinde çok büyük gamları vardı. En büyük gamı da dünyaya çocuğu gelmemiştii, oydu.

Birgün makamında otururken kendinin idaresi etrafında oturmuşlar; ihtiyar Koca Lala da kendine ait olan yerine oturmuş; bazen memleket işlerinden çeşitli mevzuatı kendilerine konuşuyorlardı. O ara Gamsız Şah'ın içerisine bir acı düştü. Kendi kendine dedi ki; "Ulan ben buranın hükümdarıyım. Bu makam benim. Ben öldükten sonra acep tacım, tahtım kimlere kalacak? Yerimde kim gelip hüküm sürecektir acaba? Ben bir çocuk babası olamadım ki ben öldükten sonra yerimi zaptetsin de aklına düşünce beni hayır dua ile ansın." diye. Bunun içerisi doldu tabii kendini tahammül edemedi, dolukup ağlamaya başladı. orada oturan On iki Mirzahanlar, hep birden müteessir olup, şahın yüzüne bakmaya başladılar.

İhtiyar Koca Lala ayağa kalkıp; "Devletli Şahım bir kederin var. Bu kederin neyse benim bunu anlamam lâzım." dedi. Dedi ki; "Lalam, ben bu makamda oturduğum müddetçe, gelene giden; fakir, fukaraya; yetim, öksüz, garip buralarda nerde duyuyorsam çok ihsan, bahşişler verdim ki belki bir ağzı dualıya rastlarsam o bana bir dua eder de Cenab-ı Allah onun duası hürmetine bana bir çocuk verir, diye. Benim keyfime göre yanıma bir ağzı dualı kul gelmiyor." dedi. "Gel seninle bir kılıklarımızı değişelim. Padişah, vezir kılığında çıkalım, bezirgân kılığına girelim. Diyâr-ı gurbetlere düşelim. Gezdiğimiz yerlerde belki bir ağzı dualı kula rastlarız. Adam da benim izzetimi alır, bana bir dua eder. Belki onun duası hürmetine ben de bir çocuk babası olur da el babalarına karışırım." dedi. İhtiyar Lala da; "Peki Şahım" dedi.

İhtiyar Lala gitti iki dilenci elbisesi getirdi. Bunlar padişah vezir kılığında çıktılar, dervişan kılığına girdiler. Yani şal abalar giyindiler, eski giyim. Kafalarına kavuk bağladılar, bellerine kuşak sardılar, ayaklarına çorap çarık giyindiler, ellerine birer asa aldılar. Birinci veziri yerlerine tayin ettiler. "Ben gelinceye kadar memleketi idare et." diye. Allah'a ısmarladığı çekip de Yemen şehrinde çıktılar.

Ağzı dualı kulu, belki şurada buluruz, belki burada buluruz diye sağlam iki az gezdiler. Çok yerde bu iki ayın içinde birçok kör, yetim, öksüz duyurdu Padişah. Birçok kişi memnun etti, fakat geze geze de usandılar tabii. Padişah bir gün dedi ki: "Lalam çok yetim, öksüz doyurduk, ama gene de keyfime göre bir ağzı dualı bulamadık herhalde. Gönlüm hiç mutmain

olmadı" dedi. "Umudum kırıldı. Ben bir çocuk babası olamadım olmaya, gel binelim de gidelim." dedi. "Bu yerlerde sürünmeyelim". Lala da; "Peki" dedi.

Döndüler Yemen şehrine geliyorlardı. Günlerce yol geldikten sonra, gülerden birgün Yemen şehri civarına geldiler. Yemen şehrine iki saatlik yolları kaldı. Azıklarını falan aldılar. Çeşmenin başına koydular. Şal, abalarını soyup çeşmenin başına koydular. Çeşmeden abdest aldılar. Çekildiler çeşmenin bir tarafında çimenliğin üstüne orada Padişah imam, Lala da arkasına cemaat olup, öyle namazını kıldılar. Dualarını edip de ellerini yüzlerine çaldıklarında -tabi çeşme başında azıkları falan olduğu için oraya mecbur gelecekler- döndüler ki azık bohçalarının aynında ihtiyar, ak sakallı bir zat-ı muhterem gelmiş oturuyordu. Bunlar ona doğru yönelip de yaklaşınca, ihtiyar ayağa kalktı ve bunlara kıyam etti. Padişah'ın yanına gelip de, "Selâmünaleyküm baba!" deyince; "Vaaleyküm selâm Padişahım!" dedi. Padişah ihtiyar dervişin elinden tuttu. İkisi yan yana oturdular. Padişah gene "Merhaba derviş baba!" dedi. "Merhaba Padişahım." dedi. Dedi ki; "Derviş Baba! Sen beni herhalde tanıdığın bir padişaha benzetiyorsun. Bana padişah diye hitâp ediyorsun, fakat bende bir padişah vaziyeti yok. Ben de senin gibi bir dervişanım. Yanlış hareket ediyorsun." dedi. Derviş dedi ki: "Yok Padişahım, ben senin padişah olduğunu, yanındakinin de kendine ait olanlardan ihtiyar Koca Lala olduğunu pekâlâ bilen insanlardanım." dedi. O zaman Padişah: "Öyleyse sen benim derdimi de bilirsin", dedi. "Evet, Padişahım, ben senin derdini de biliyorum", dedi. "Neymiş benim derdim?" diye sordu Padişah. "Padişahım senin derdin, dünyada ağzı dualı kul arıyorsun." dedi. "Aramış olduğun ağzı dualı kul benim. Geldim yanına." "Aramış olduğum ağzı dualı kul sen misin?" dedi. "Evet, benim" dedi. "Öyleyse Derviş Baba kurban olayım sen ne ücret istiyorsan iste. Bende yok yok! Sana ne istersen vereyim bana bir dua et." dedi. Derviş dedi ki; "Padişahım ben duayı ediyorum ama parasıyla etmiyorum." Ya? "Benim bir şartım var. Ortalığı sürüyorum kim kabul ederse ona bir dua ediyorum" dedi. Padişah dedi ki: "Derviş Baba ben senin süreceğin şartı bilmiyorum. Ayan et ki sana ona göre cevap vereyim. Neyse bana söyle de ona göre sana bir cevap söyleyeyim." dedi. Dedi ki; "Padişahım, şimdi ben sana bir elma vereceğim. Bu elmayı cebine koyup götüreceksin. Akşam olup da harem dairene gelince, hanım sultan da yanına gelir tabi, elmayı cebinden çıkartacaksın. Üzerinde hiç bir leke kalmayacak şekilde kabuğunu temiz olarak soyacaksın." dedi. "Elmayı tam ortasından keseceksin. Yarısını hanım sultan'ına yedireceksin. Yarısını da kendin yiyeceksin. Cenab-ı Allah o elmanın şifâsına sana bir oğlan çocuğu ihsan edecek." dedi. "O kadar yiğit ve pehlivan olacak ki, hiç kimse kılıcının önünde duramayacak. Hiç bir at onu taşıyamayacak o çocuğu." O zaman Padişah: "Peki Derviş Baba, o çocuk neye binecek de neyle dolaşacak." diye

sordu. Dedi ki: “Ben sana elmanın kabuğunu soy da hiç bir parçasını zay etme, diye söylemişim. O elmanın kabuğunu senin has, kısrak bir Arap atın var, ona yedireceksin. Cenab-ı Allah da ona erkek olarak bir tay verecek. Ancak o çocuğu o tay taşıyacak.” dedi. “Başka atlar taşıyamayacak. Benim senden alacağım ücret; çocuğun ve tayın ismini ben koyacağım. Başka kimseler koymayacak.” dedi. Padişah; “Peki Derviş Baba, Cenab-ı Allah o günü bana gösterirse çocuğum otuz yaşına değse de ismini koymam seni beklerim.” dedi. “Peki” dedi Derviş.

Derviş, itimat ile saklamış olduğu belindeki elmayı çıkarttı ve Padişaha verdi. Padişah elmayı alıp, cebine koydu. “Ulan bu adam para almam dedi, ama herkese verdik, bir parça da buna verelim.” dedi Padişah. Elini cebine attı, cüzdanını çıkarttı ki ortada İhtiyar Laladan başka kimse kalmamış. “Ne oldu Lalam dedi bu adam? “Bilmiyorum padişahım” dedi. “Burada oturuyordu! Lala! Bu boş bir adam değil. İnşallah muradıma ereceğim, haydi gidelim. Şimdi gönlüm mutmain oldu.” dedi.

Zaten Yemen’e iki saat yolları kaldı demiştik. Yemen şehrine geldiler. Akşama kadar divanhanelerinde oturdular. Akşam olunca, herkes evine dağıldı. Padişah da harem dairesine geldi. Tam iki aylık hasret, Hanım Sultan’ın yanına geldi. Hoş beşten sonra yatma zamanı geldi. Padişah, Derviş’in vermiş olduğu elmayı cebinden çıkarttı. Kabuğunu temiz olarak soyup, masanın üstüne yığıdı. Elmayı tam ortasından kesti, yarısını Hanım Sultan’a yedirdi. Yarısını da kendisi yedi. Elmanın kabuğunu da tavladaki kısrak Arap atına yedirtti.

Hikmet-i perverdigâr-tabî o gün bir arada kaldılar - o günden itibaren elmanın kabuğunu yiyen kısrak Arap at ve hanım Sultan Hamile kaldılar. Dokuz ay, dokuz gün, dokuz sata, dokuz dakika tam olduğunda Hanım Sultan nur topu gibi bir oğlan çocuğu dünyaya getirdi. Elmanın kabuğunu yiyen Arap at da erkek olarak aynı günde bir tay dünyaya getirdi. Padişaha müjdeciler geldi. Yoksullar doyurulup, sadakalar dağıtıldıktan sonra; çocuğa sütanneleri tutuldu, cariyeler hizmetçiler tutuldu. Bu çocuk isimsiz olarak saltanat ziynet ile beş yaşına kadar sütannelerde büyüdü. Beş yaşına değince büyük çocuklar kadar oldu.

Birgün padişahın On iki Mirzahanları bir araya geldiler. Dediler ki; “Yah! Bizim padişahın evvelce çocuğu olmuyordu. Cenab-ı Allah buna sonradan bir çocuk ihsan etti. Çocuk geldi beş yaşına, neredeyse delikanlı halini alıyor; hâlâ bir ismi yok. Herkes “isimsiz şehzade” diye hitâp ediyorlar. Herhalde padişah bu çocuğun ismini şöhretimize bize bırakıyor ki, çocuğuna isim koymuyor.” dediler. “Bu gün bir müracaat edelim de şu çocuğa bir isim koyalım”, dediler. “Peki” deyip işi kararlaştırdılar. Padişah gelip de makamına oturunca vezirlerden biri ayağa kalktı; “Devletli şahım müsaade buyurursanız biz bu gün şehzademizi huzura getireceğiz. Çocuğa

münasip bir isim koyacağız. Herkes de şehzadenin ismini bilsin.” dedi. Padişah da bir düşündü, kendi kendine dedi ki; “Ulan bu derviş işi! Derviş, çocuğun adını ben korum diye söz verdi, ama Derviş bugün burada, yarın şurada! Kim bilir ki dünyanın hangi muhitinde şimdi? Ya gelir ya gelmez! Bu gün şu arkadaşlar, müracaat etmişken, kalpleri incinmesin.” dedi. “Biz çocuğa münasip bir isim koyalım da herkes de çocuğun ismini bilsin.”

Emir, ferman buyurdular ve çocuk divana geldi. Babasının elini öptü. Orada oturan On iki Mirzahanlarının elini öptü ve el bağlayıp huzura durdu. Bu çocuk o kadar güzeldi ki, pirin elmasından olduğu için, insan yüzüne bakınca gözleri kamaşıyordu. Herkes çocuğa hayran meftun oldu. Aval aval beş dakika bu çocuğun yüzüne baktılar. Beş dakika sonra yukarıya doğruldular ve dediler ki; “Devletli şahım bu çocuğun ismini koyalım.” Padişah, “Koyun arkadaşlar, müsaade ediyorum.” Kimi dedi ki çocuğun ismi Ali olsun, kimi dedi ki Veli olsun, kimi dedi ki Ahmet olsun, kim dedi ki Mehmet olsun. Padişah da daha iyi bir isim araştırıyor. O yana bu yana uğraşıyorlardı. O sırada divan kapısı vuruldu. İçerden “Gel.” diye hitap edilince, kapıyı açıp çocuğun elmasını verin pir içeri girdi. El kaldırıp, “Selâmün aleyküm” dedi. Bunu gören Gamsız Şah, onu görür görmez tanıdı. “Vaaleykümselâm aziz baba!” deyip ayağa kalktı. Derviş’i yarı yerde karşılayıp kolundan tuttu. Yavaş yavaş adımlarla getirip makamına oturttu. Kendi de kısılarak yanına oturdu. Orada oturan On iki Mirzahanlar, hep birbirinin yüzlerine bakmaya başladılar. Akıllarından; “Bunda ne hikmet var ki, koca bir Padişah bir dilenciye makamına oturtur da, kendi de yanında kısılıp büzülerek oturuyor. O sırada Derviş sordu; “Padişahım bu toplantıdaki gayeniz ne?” Padişah da sözü saklamayarak; “Derviş Baba sizden himmet olan çocuğa bir isim töreni düzdük. Münasip bir isim yaraştıramadık. Çeşmenin başında verdiğim sözümde duruyorum, bu çocuğun isim şöhreti ancak sana yaraşır.” dedi. Derviş; “Padişahım sen bu şöhreti bana bırakmayacaktın, ama nitekim işin üstüne olduk. Peki çocuğun ismini koyalım.” dedi. Derviş ayağa kalktı çocuğun kulağına ezan okuyarak çocuğun ismini Lâtif Şah koydu. Beraberindeki atının ismi Benliboz olsun.” diyerek söz ağzından biter bitmez ortadan kayboldu. Ahali bütün afalladılar, fakat padişah tâ çeşme başında hünerini görmüştü, hiç afallamadı. O günden itibaren şehzadenin ismi Lâtif Şah, atının isim Benliboz olarak kaldı.

Babası Lâtif Şah’ı hocaya verdi. Bu çocuk yedi sene hocada okudu. Beş de evvelden on iki yaşına değdi. On iki yaşına değince o zamanın behrindeki on sekiz yaşındaki delikanlıların halini aldı. Güç, kuvvet yeteceği kalmadı.

Birgün Lâtif Şah sabahtan kalktı, babasının huzuruna geldi. Babasını selâmlayıp, el bağlayıp huzura durdu. Babası boynunu sağ tarafa bırakıp on

dakika doya doya göğsünü geçire geçire oğlunun yüzüne baktı. On dakika sonra yukarı doğrulup; “Ne istiyorsun oğlum?” dedi. “Devletli baba! Müsaade ferman buyurursan, ben daha okumuyorum.” dedi. “Sebep?” “Okumuyorum.” “Oğlum senin okuyacak zamanların daha yeni geldi. Sen daha yeni kendini toparladın. Zihnini yeni açıldı. Niye okumuyorsun?” “Okumuyorum baba.” dedi. “Oğlum sebebi ne?” “Ben avcılık yapacağım baba. Gönlüm öyle istiyor.” Babası aklından dedi ki: “Bu, bir tane, üzülmesin. Giderek avlar mavlar usanır, gelir gene okur.” dedi. “Peki, oğlum üzülme. Avcılığı yap, serbestsin.” dedi. “Yalnız sana iki vasiyetin var. Vasiyetlerimi tut.” dedi. Çocuk; “Buyur baba, vaziletlerin neyse söyle de tutayım.” dedi. “Oğlum! Sen benim gözümün ağrı, karsısın. Senden başka daha bir tutanağım yok benim seni yalnız başına av için dağlara bırakmayacağım. Yanına birer tane arkadaş tutacağım. Vasiyetimin biri bu. Nereye gidersen arkadaşlarıyla, beraber gideceksin. Nerde gecelersen beraber geceleyeceksin. Nerde gezersen beraber gezeceksin. Arkadaşlarından ayrılmak yok.” dedi. Olur ki başına bir belâ gelmesin diye. Çocuk da; “Peki baba.” dedi. “Nereye gidersem arkadaşlarımdan ayrılmayacağım. Bu birinci vasiyetin kabul. İkinci vasiyetini de söyle” dedi. “İkinci vasiyetim de şu oğlum.” dedi. “Yemen şehrinin dağları hep senin için serbest. Hangi dağında avlanırsan avlan, serbestçe gez.” dedi. “Yalnız bizim Yemen şehrinde uzakça bir muhitte Elvan Dağ’ı adında bir dağ var. Bizim hükmümüz altına girmemiştir o toprak. Oraya gitme oğlum, ora senin için yasak.” dedi. Lâtif Şah aklından dedi ki: “Adam koca Yemen şehrinin dağları tükenmiyor ya. O bir dağa da gitmeyeyim. Gider ileride avlanırım.” dedi. “Peki baba.” dedi. “Bu vasiyetin de kabul. Gitmeyeyim Elvan Dağ’ına.” dedi.

Emir ferman buyurdu ki “Oğluma kılıç, kalkan, ok, yay getirin.” O zamanın silahları bunlar. Lâtif Şah’a kılıç, kalkan, ok, yay getirdiler. Babası vezir oğullarından buna dört tane arkadaş seçti. Onlar da kılıçlarını kalkanlarını kuşandılar, oklarını yaylarını sırtlarına aldılar. Atlarını çekip divanın önüne geldiler. Lâtif Şah da okunu yayını, kılıcını, kalkanını beline kuşandı. Babasının elini öptü. Müsaadesini alıp divandan dışarı çıktı ki, arkadaşları gelmiş, hazır atlarını tutuyorlar divânın önünde. Lâtif Şah’a da tavlardan bir Arap at çektir getirdiler. Takımını üstüne vurmuşlar. Lâtif Şah Arap atının yanına geldi, bir enine bir boyuna baktı. Hoşuna gitmedi at. Sağrısından tutup öyle bir sıktı ki atın göbeği yere değdi. “Yahu bunu çekin başka bir at getirin.” dedi. Bu, beni taşımaz. Benliboz’u unutmuşlardı, tabi sırada bağlı kalmış. Gittiler, başka bir at getirdiler. Onun da sağrısından sıkıp belini yere deydirdi. Onu da çektiler. Birkaç at değiştirdiler. Geldiler dediler ki; “Şahım oğlun atlarını beğenmiyor. Getirdiğimiz atları reddediyor.” dediler. “Çocuğu üzme yahu!” dedi. “Tavlaya götürün hangisini beğeniyorsa ona bindirin bir yol.” Lâtif Şah’ı aldılar, tavlaya

götürdüler. Tâ baştan başladı atlara. Her hangisinin sağrısını tutar da avucuyla sıkarsa, göbeğini yere değdiriyordu. Sıra sıra, sıkı sıkı gitti. İleriye varınca Benliboz sıradaydı, Benliboz'un yanına geldi. Benliboz'un, sağrısından tuttu, o kadar uğraştı, tüyünü kırmaştırmadı. "Tamam, işte ancak bu at yarar bana." dedi. "Çekin dışarı." Benliboz'un takımını sırtına aldılar, gemini kafasına geçirdiler. Çektiler dışarıya. Lâtif Şah, Benliboz'un üzerine bindi, babasının kendisine seçmiş olduğu dört arkadaşıyla beraber Allah'a ısmarladığı çekip Yemen şehrinde çıktılar.

Bugün şu taraf dağlarda avladılar. Ne vurmuşlarsa -ördek, keklik, kaz- şehre döndüler. Akşamleyin herkes evine gitme çabasında, "Günlük tutacak, orada yiyip içeceğiz." dediler. Bir günlük tuttular, orada yedi içti muhabbet ettiler. Sabahtan kalktılar, erkenden şu taraf dağlara gittiler, ertesi gün dün ne yaptılarsa, aynı öyle yaptılar. Daha ertesi gün babasının gitmediği Elvan Dağı'nın dibine geldiler. Lâtif Şah şehzade olup şehirden kıyıya çıkmadığı için dağların hangisi olduğunu bilmiyor. Elvan Dağı'nı görünce atı çekti eğledi ve arkadaşlarına sordu; "Arkadaşlar! Bu dağ hangi dağ?". Dediler ki; "Şehzadem burası Elvan Dağı'dır." "Öyleyse arkadaşlar, babamın vasiyeti var. Biz bu dağa gitmeyeceğiz." dedi. Sen bilirsin şahım." dediler. "Şimdi, biz bu dağa gitmeyeceğiz. Babamın vasiyeti geri kalmasın. Tabi kendisine göre onun bir düşüncesi vardır. Geri dönsek de öteki dağlara gitsek geç kalırız, elimize av geçmez. Akşamleyin şehre dönünce mahcup oluruz. Alayımız da bu eteklerde avlasak, elimize gene bir şey geçmez. Kimimiz vururuz, kimimiz boş döneriz, mahcup oluruz. Elvan Dağı'na çıkmak yasak." dedi. "Birbirimizden ayrılalım. Bu dağın eteklerinde her birimiz atımızı bir tarafa sürelim." dedi. "Ne tarafta avlanırsak avlanalım. Akşam olunca avlarımızı bu çeşme başında birbirine gösterelim." dedi. "Alalım şehre gidelim." dedi. "Peki". Her biri atını bir tarafa sürdü. Lâtif Şah da atını Elvan Dağı'nın sağ tarafına doğru sürmüştü. Elvan Dağı'nın sağ tarafının eteklerinde o yana bu yana bir zaman dolaştı. Ördek, keklik, kaz ava dâhil hiçbir şey bulamadı. Kendi kendine dedi ki; "Ulan akşam olunca arkadaşlar vurdukları avı bana gösterirlerse, ben eli boş olunca mahcup olurum. Babamın vasiyeti, var; dağın yukarısına çıkmayayım da bir parça şöyle eteğime sarayım, dağ kenarında belki bir şey bulurum." dedi.

Benliboz'un karnını mahmuzlayıp Elvan Dağı'nın eteğine sardı ki, sade boş kalmış, daha hiç kimse gidip gelememiş. Öyle bir dağ ki, ot çiçek birbirine karışmış. Otlar uzamış atının karnının altına değişiyor. Arılar gelmiş çiçeklerin dallarına konmuş vızır vızır ötüyorlar. Bunu gören Lâtif Şah Benliboz'u çekip eğledi. Dedi ki kendi kendine; "Baba evladının her zaman gün görüp murat aldığını ister; fakat benim babamda mutlaka bana karşı bir çekemezlilik var. Avcılıkta en fazla gün görülecek, murat alınacak, mandıracılık, avcılık yapılacak dağ bu dağmış. Ancak bu herif bu dağa beni niye bırakmadı. Herhalde babam beni çekemiyor." dedi. "Babamın beni

çekemediği anlaşıldı. Babamın vasiyeti kendinin olsun. Babam kendi divanhanesinde, ben buradayım. Keramet sahibi değil ya! Bu Elvan Dağı'nın eteği böyle, acaba üstü nasıl bu dağın? Hadi bakalım Benliboz" dedi. Benlibozun karnını mahmuzlayıp birkaç defa çaktı. Benliboz iki üç sıçramada, Elvan Dağı'nın üstüne çıktı. Elvan Dağı'nın üstüne çıktı ki, üstünün manzarası eteğinin manzarasından on beş misli fazla. Adamın aklı almıyor bu manzaraları.. "Tamam!" dedi. "Bu adam beni çekemiyor. Bu baba hayırsız. Vasiyeti kendinin olsun." dedi. Aşağı eğildi "Benliboz, eğer sende bir maharet hüner varsa bu ovanın öte başını bulmam lâzım." dedi.

Öyle bir düzlüğü var ki Elvan Dağı'nın Mereküm gibi dümdüz. Ot çiçek birbirine karışmış. "Bugün bu dağın öte tarafını bulacaksınız. Hadi bakalım!" deyip, Benliboz'u bıraktı. Benliboz, yel gibi gittikçe ova sel gibi geri geri kayıyor. Bir zaman gittikten sonra ileride bir ışık peyda oldu. Işığın görmeden önce; "Bu parlayan manzara ne acaba? Bunu da görmem lâzım." dedi. Parlayan şeye bakarak gidiyor. Gittikçe parıltı fazlalaştı, gittikçe fazlalaştı derken, güneşin insanın gözünü iğnelediği gibi, bu parıltı da onu gözünü iğnelemeye başladı. İleriye gidemedi bir çeşme başına geldi. Atından indi. Benliboz'u bıraktı yayılıyor. Kendi de kılıcını kucağına koydu. O parlayan şeye bakarak; "Bu neyin nesi?" dedi.

Orada kırk tane haramîler varmış. Gelip giden kervancıları soymuşlar. Oraya altından bina yaptırmışlar. Altın Bina'nın içine de bir cevâhir taşı koymuşlar. Güneş gelmiş cevâhir taşına düşmüş. Işıldayan oydu bunun haberi yok, bakıyordu.

Haramibaşı pencerenin önüne oturmuş otuz dokuz harami de etrafına düzülmüş, oturmuşlar konuşup muhabbet ediyorlardı. Bir ara Haramibaşı pencereden geriye baktı ki, çeşme başında bir adam oturuyor, önünde bir at yayılıyor. Tabi, o zaman herkes atla taşındığı için harami başı, Benliboz'u orada görünce, iyi bir at olduğunu anladı. Geriye döndü haramilere dedi ki; "Arkadaşlar çeşme başında bir adam var, önünde bir atı var. Eğer o at benim elime geçerse hiçbir kervancı, bezirgân elimden kurtulamaz. Bütün milletten haraç alırım." dedi. "Bir taneniz gidin şu adam kim ise, kafasını kesin atını bana getirin." dedi. Tabi alt baştaki harami reisi, "Gözüne ben gireyim." diye sıçradı. "Ben yapabilir miyim?" dedi. "Peki, oğlum git şunun kafasını kes atını bana getir." dedi. "Kesik başın sesi çıkmaz." dedi.

Alttaki harami kalktı kılıcını kalkanını kuşandı, dışarıya çıktı. Atına bindi, sürdü çeşme başına geldi. Geldi ki çeşme başında kılıcı kucağında bir delikanlı oturuyor ki, üç-beş adama senin benim diyecek gibi değil. "Göz hasımını görürse tanır." dedi. Adam kendi kendine dedi ki; "Ulan bu it oğlu it, kendine güvenmeseydi buraya gelmezdi. Şimdi ben buna takılırsam, arkadaşlar gelip de beni kurtarana kadar icabında bu beni öldürür. Ben bunu kandırayım binaya götüreyim. Orada alayımız beraber onu

öldürelim.” dedi. Dedi ki; “Oğlum bir burada kırk tane harâmiyiz. Bizim korkumuzdan bu beldeden uçan kuşlar zor geçiyor. O ki, sen cesaret etmişsin, buraya kadar gelmişsin. Bizim harami başımız seni istiyor. Buyur gel binaya gideceğiz” dedi. Lâtif Şah sordu ki; “Bina nere?” “Şu karşıdaki parlayan gördüğün yer bizim binamız. Orada bizim reisimiz var. Beni gönderdi seni istiyor, oraya gideceğiz.” dedi. Lâtif Şah biraz düşündükten sonra dedi ki; “Arkadaş ben senin harami başınla evvelde konuşmuşluğum yok. Bizim aramızda bir samimiyet olsaydı, buraya gelmişken gel seninle biraz muhabbet edelim diye isterdi. Ben onu tanımıyorum, o da beni tanımıyor. Tanımadığım ulü'l-emre itaat etmez misin?” Lâtif Şah dedi ki: “Arkadaş, emir çarşı ustalarında olur. Burası dağ başı. Ben emir memir bilmem. Hem de itaat etmeyeceğim bu emre” dedi. “Giden”, “Gitmem” derken sözleri birbirini karşıladı. İki de kılıçlarını çekip kınından çıkardılar. Lâtif Şah, kılıcını çekip kınından çıkarıp sıçrayıp ayağa kalktı. Haramiyle birbirlerine tutuştular. Bir hamle, iki hamle, üçüncü hamle de haraminin teFesine öyle bir kılıç vurdu ki çenesine kadar yardı. Harami düşüp öldü. Harami başı, bekledi o gelmeyince bir tane daha gönderdi. Onu da öyle yaptı. Bir daha gönderdi, onu da öyle yaptı. Uzatmayalım, otuz dokuz harami birer birer geldiler, otuz dokuzunu da öldürdü. Kendi kendine dedi ki; “İptidaki gelen bana kırk kişiyiz demişti. Ben bunların otuz dokuzunu öldürdüm biri kaldı. Gideyim şu birini de öldüreyim de şu binayı da göreyim ki, nasıl bir binaymış. Bakalım ne manzaraları var, şu binanın? Benliboz’a binip sürdü Altın Bina’nın kapısının önüne. Kapının önüne geldi, Benliboz’dan aşağıya indi. Kılıcıyla çaktı kapıyı geriye açtı ki, Haramibaşı da kılıcını kuşanmış, merdivenden aşağıya iniyor. Haramibaşı bunu görünce, merdivenin yarı başında eylendi. “Oğlum arkadaşlarımı kestin galiba!” dedi. Lâtif Şah: “Evet kestim.” dedi. “Yalnız ben mi kaldım.” dedi. “Yalnız sen kaldın.” dedi. “Öyleyse içeri gelme oğlum, dışarıda kal, ben de dışarıya geleyim. Ya arkadaşlarımın intikamını senden alırım, ya beni de aynı akıbete uğrattırısın.” dedi. Lâtif Şah “Peki” deyip, geriye Benliboz’un yanına çekildi.

Biraz sonra da Haramibaşı atını çekmiş dışarıya çıktı. Atlarına binip Altın Bina’nın kapısının önünde birbirlerine girdiler. Bir hamle, iki hamle, üçüncü hamlede Haramibaşı’nı en köküne öyle bir kılıç vurdu ki, kafası top gibi yuvarladı gitti. Benliboz’dan aşağıya indi. Altın Bina’nın kapısından içeriye girdi, merdivenlerden yukarı çıktı. Birçok odayı dolaştı. Altın, inci, gümüş, mücevher hesabı ne varsa soymuş, hepsini oraya toplamışlar. Geldi baktı, hiç birinden bir şey almadı. O yana bu yana geziniyordu. Geldi baktı ki, bir odanın kapısı örtük. Kapıya kulağını verdi ki, içeriden hafif bir ses geliyor. Tabi bu sesi duyunca cesaret edip kapıyı itip içeriye girdi ki, ala gözlü, inci dişli, sırma saçlı bir kız oturuyor. Dışarıdaki manzaradan haberi yok. Kendi kendine deyiş söyleyip, söz yakıştıyordu. O kız harami başının

bacısıydı. Tabi kızın dışarıdaki manzaradan haberi yok. Tanımadığı bir delikanlıyı karışında görünce, afalladı birden bire. “Acaba, bizim haramiler nerde kalmış da bu delikanlı buraya kadar gelmiş?” dedi kendi kendine. Korktu tabi. Büzüştü, Lâtif Şah’ın karşısında. Lâtif Şah da kızı görünce oradaki altından, inciden, hepsinden gönlü geçti. Kızın kanadından kapıp, çekip merdivenlerden aşağıya indirdi. Benliboz’un üstüne binip kızı terkesine atıp, yamçıyı üstüne çekip de geçti gitti. Hiç bir çöp almadı daha başka. Benliboz’u sürdü geliyor. Öbür arkadaşları da kimi ördek vurmuş, kimi kaz vurmuş, kimi tavşan, hepsi bir av vurmuş, çeşme başında toplanmışlar. Vakit de akşam ezanını geçiyor. Acaba şehzade nerde kaldı gelmedi, diye etrafa bakınıyorlardı. Akşam ezanının son sırası. Gördüler ki Elvan Dağı’nın teFesinden çıktı. Benliboz’un üstünde sağıldı geliyor. “Tamam, geliyor” dediler. “İyi.” Biraz yakınlaşınca baktılar geliyor, “Ama bu gün bunun bir avı yok.” dediler. Biraz kendine gururiyet getiriyor. Şöyle yaklaşınca hepimiz avlarımızı alalım, yukarı kaldıralım da bizim avlarımızı görünce gururu kırılın, mahcuplasın dediler.

Lâtif Şah yanlarına yaklaşınca hepsi avlarını alıp yukarıya doğruldular. Lâtif Şah gelip de; “Selâmün aleyküm arkadaşlar!” deyince; “Vaaleykümselâm şehzadem!” deyip hep bir elden ellerindeki avlarına baktılar. Lâtif Şah attan inmek için yamçıyı geriye altınca, kız arkasından bulutun içinden ay çıkar gibi ortaya çıktı. Bunlar görünce hep avlarından gönülleri geçti. Yavaşça çeşmenin başına koydular. “şehzadem bu gün senin avın bizimkilerden iyi olmuş.” dediler. Dedi ki: “Arkadaşlar sizin kısmetinize onlar çıktı, benim kısmetime de bu çıktı. Kısmete bağlı bir iş.” Benliboz’dan aşağıya idi. Kızı kucaklayıp attan aşağıya indirdi.

Babasıyla seyyah gezen Koca Lala oğlunu da babası buna arkadaş vermişti. Oğlanın da kafasında bir parça keli var. Adı Ahmet’ti de buna “Keloğlan” mahlası verilmişti. “Al oğlum Keloğlan” dedi. “İş büyükten başlar. Sen büyük vezirin oğlu olduğun için bu kız anamın sütü gibi sana helâl olsun.” Ahmet, atına bindi. Lâtif Şah da kızı kucaklayıp terkesine koydu. Keloğlan yoluna koyuldu. Öbür arkadaşlar daha bir söz bulamadılar da; “Şehzadem böyle giderse sen inşallah hepimizi evereceksin.” dediler. “kısmetiniz arkadaşlar bu Keloğlan’ın kısmetinydi.”

Sürdüler atlarını, Yemen şehrine geldiler. Keloğlan’a dediler ki; “Ayrılma yok ha! Götür kızı eve bırak. Gel yine yanımıza. Keloğlan kızı götürüp eve bıraktı. Canı sıkılarak onların yanına geldi. O gün yine sabaha kadar öteki arkadaşlarının vurduğu avı yediler, içtiler, Muhabbet ettiler.

Sabah oldu divan açıldı. Lâtif Şah kılıcını, kalkanını beline kuşandı, doğru babasının huzuruna geldi. Babasını selâmlayıp divana durdu. Babası yine boynunu sağ tarafa bırakıp göğsünü geçire geçire on dakika hayran meftun olarak yüzüne baktı. On dakika sonra yukarı doğruldu; “Ne

istiyorsun oğlum?" dedi. "Devletli babam!. Ben daha avcılık yapmıyorum." dedi. "Sebep?" "Yapmıyorum baba, zorla değil ya!" "Oğlum, oku diyorum okumuyorsun. Avcılığa sen heveslendin, ben müsaade ettim. Şurada iki gün avlandın, üçüncü gün caydın. Senin sonun neye varacak?" Dedi ki, "Baba sana bir iki söz konuşacağım." "Konuş bakalım oğlum serbestsin." "Sen burada necisin baba?"- "Oğlum sen benim neci olduğumu bilmiyor musun? Ben bu ülkenin padişahıyım." "Padişahlığın senin olsun baba. Tacın tahtın daim olsun. Eğer sen bana müsaade buyurursan senin hükmün altına girmemiş bir toprakta, ben de sana karşı şahlık ilân edeceğim." "Nerde?" dedi babası. "Elvan Dağı'nın tepesinde." Dedi ki; "Oğlum! Elvan Dağı'nın başında kırk tane harami var. Ben onların korkusundan günde yüz bin kere Allah'a sığınıyorum ki, bir gün gelip basıp da beni öldürecekler, tacımı tahtımı elimden alacaklar diye. Sen orada nasıl gidip de şahlık yapacaksın?" Lâtif Şah dedi ki; "Devletli baba! Sen bana vasiyetinde her tarafa git avlan da yalnız Elvan Dağı'na gitme diye vasiyet etmiştin. Ben de senin vasiyetine uyarak o dağa gitmiyordum. Geçen gün Benliboz beni aldı Elvan Dağı'na doğru kaçtı. Gemini çektim, suratına çarptım, her ne kadar cehd ettimse eyleyemedim. Beni alıp Elvan Dağı'nın tepesine çıkardı. Orada kısmetimin kâfi gelir bana. Haramiler bana birer birer hamle yettiler. Ben de kuvvetimin olancasından fazla olarak kırkını da kestim baba." dedi. "Haramîbaşı'nın bacısını da getirdim de Koca Lala'ın oğlu Ahmed'e verdim." dedi. "Sahi mi oğlum?" "Evet, baba." "Vay sağ olasın oğlum." dedi. "Beni yavuz yavuz düşmanlardan kurtardın desene!" "Evet baba, öyle oldu." dedi. Babası, "Oğlum ana şimdi müsaade ediyorum. Git onların binasında şahlığını ilan et. Serbestsin." "Soğ ol baba, fakat yalnız mı gideceğim?" Yalnız şah olur mu oğlum?" dedi babası. "Sana asker vereceğim." "Ne kadar vereceksin?" "Ne kadar istersen o kadar vereceğim oğlum." dedi. Dedi ki; "Bana şimdilik bin kişi verirsen kâfi. "Verdim oğlum. Git askerinin içinden beğendiğini seç." dedi.

Lâtif Şah ordunun içine geldi. O zamanın behrinde de kılıç tutup da kalkan tutacak pehlivan askerlerden bin kişi seçti. Kılıçlarını, kalkanlarını verdi, atlarını arabalarını verdi, hazırladı geldi. "Baba, sağ olasın artık müsaade buyur, askerimi hazırladım gidiyorum." dedi. Babası; "Müsaade ettim, git oğlum." dedi. "Gideyim ama baba, müsaade edersen sana bir sorum var." dedi. "Sor bakayım, oğlum." "Sen bana verdin bin kişi asker. Ben Elvan Dağı'nın başında bu bin kişiyi ben neyle göreceğim baba" dedi. Babası dedi ki: "Oğlum sen bana karşı şahlık ilân edeceğini söyledin. Senin askerini iâşesini ben mi vereyim?" "Baba sen ver demiyorum da sana soruyorum; ben bu bin kişiyi neyle göreceğim diye". "Ne demek istiyorsun ya!" dedi. "Ne demek isteyeceğim baba. Orası işlek bir belde, bütün kervancılar gelip oradan geçiyorlar. Sen bana bir ferman verirsin. Bana kimse değil dolaşamaz. Kervancının önüne çıkarım." dedi. "Eeeee..."

“Kervancıya fermanı gösteririm. Adamcağızın malını sayarım. Kırk tanesi varsa yirmisi kendine yirmisi bana. Otuz tanesi varsa on beş bana, on beşi de ona, on tanesi varsa beşi bana, beşi ona. Ben de askerimi bununla görerim.” dedi.

Babası: “Oğlum buna şahlık değil de doğrudan doğruya haramilik yapacağım desene!” “Baba bu haramilik değil ki!” dedi. “Herif sürmüş elli deve. Bu devenin yirmi beşi o adamın çoluğuna çocuğuna her bir şeyine yeter.” dedi. Bu adam, yirmi beşi deveyi sürsün. Elli deveyi ne diye sürsün getirsin? Onunla da benim askerimin ihtiyacı görülsün.” “Etme oğlum, böyle padişahlık olmaz.” diyerek direttiyse de; “Yok baba, eğer bu unvan üzere bana bir ferman veriyorsan ver. Vermiyorsan gider kervancının önünü çevirir, malını kökten alırım. Hiç bir tane bırakmam.” dedi. “Eğer ama ferman verirsen, söz veriyorum yarıya böler alırım.” dedi. Babası baktı ki, oğlunun söz dinleyeceği kalmamış. İster istemez buna bir ferman yazdı. “Lâtif Şah’a kimse deyip dolaşmayacak. Kervancının önüne çıktığında, malını sayacak yarısını alacak. Eğer bir fazla alırsa, gelip bana şikâyet edecek.” dedi. Başka bir kolayını bulamadı. Lâtif şah’a fermanı verdi. Lâtif Şah fermanı alıp cebine koydu. “Sağ olasın baba. Allah’a ısmarladık gidiyorum.” deyip kapıdan çıktı.

Bu kapıdan çıkınca şahın içerisine bir acı düştü. “Eyvah felek! Ben bu çocuğu kötü yola sevk ettim.” dedi. İhtiyar Koca Lala’yı yanına çağırdı. “Lalam!” “Buyur şahım!”. “Bu çocuk genç. Şimdi bana ‘Yarı yarıya alırım.’ diye söz verdi. Fakat bu çocuk oraya varır yarıdan fazla almak ister. Olur ki, heriflerin mallarını kökten almak ister. Mal vermek can vermektense zordur. O herifler acıdır, mal vermek istemezler. O da adam öldürür. Ben zaten bunu buluncaya kadar ne hâl çektim. Geç buldum tez yitiririm. Sen de bunu yanı sıra beraber git. Orada onun veziri ol. Bundan sonra da, maaş değil mi orada al. Bunun önünü sen al, bırakma. Sen gün görmüş tecrübeli bir adamsın.” İhtiyar Lala; “Peki Şahım.” dedi. “Gideyim. Orası ne, bura ne! Maaş aldıktan sonra!”

İhtiyar Lala, oğlu Ahmet, vezir vüzera hep beraber bin kişi gelip Altın Bina’ya yerleştiler. Askerin ayrı koğuşu var. Asker ayrı koğuşta yatıyor. İhtiyar Lala ile Lâtif Şah da ikisi bir muhteşem bir odada yatıyorlar. Padişah da tabî tembih etti. Lala Şah’a mukayyet oluyor ve hiç yanından ayrılmıyordu. Herhangi asker nöbete kalkarsa, padişahın fermanını cebine koyuyor, nöbete kalkıyor. Gelen, kervancıların önüne çıkıyorlar. Fermanı gösteriyorlar, kervancılar da fermanı görünce itiraz edemiyorlar. Yarıya bölüp haklarını alıyorlar. Mal gelmez de boş adam gelirse, iki adam geldiyse birini alıp diğerini serbest bırakıyorlar. Aldıklarını asker yapıyorlar. Yani ne gelirse gelsin yarısını muhakkak alıyorlar. Boş bırakmıyorlar. Bu unvan üzere bu çocuk burada üç beş sene şahlık yaptı.

Fakat kervancılar bu durumdan çok memnun kaldı. Çünkü evvelce haramiler kervanın önüne geçince adamlarını öldürüyorlar. Mallarını kökten alıyorlardı. Bu adam öldürmeyip, malın yarısını alıp, yarısını onlara bırakınca memnun oluyorlar herifler. “Ulan ne merhametli haramî bu.” diyorlar. Şah olduğunu bilmiyorlar tabi. “Adam öldürmüyor, malların hepsini alıp bizi kuru çulun üstünde koymuyor. Yarısını alıyor, yarısını da gene bize bırakıyor. Amma merhametli bir harami bu. Şu çocuk şurada bir zaman yaşasa da hiç olmazsa bunun sayesinde bir zaman rahatça gitsek gelsek.” diyorlar. Gittikleri yerlerde bunu methediyorlar. “Elvan Dağı’nda şimdi bir haramî yetişti; şöyle merhametli, şöyle güzel, böyle yiğit.” Her tarafta kervancılar gittikleri yerlerde bunu methediyorlar. Ünü, şanı her tarafta duyulmaya başladı.

Duyulurken duyulurken tâ ki Hindistan şehrinde duyuldu. Hindistan şehrinde Erciyar namında bir hükümdar vardı. Erciyar’ın da Mihriban Sultan isinde bir kızı vardı. Mihriban Sultan kervancıardan bunu duydu. Mihriban Sultan Erciyar Hükümdarı’nın bir tek kızıydı. Daha başka oğlu kızı yoktu. Babasının bir tek kızı olduğu için nazlı. Babası şehrin kenar tarafına bir has bahçe yaptırmış, etrafını sur içine aldirmiş, ortasına manzaralı bir köşk yaptırmış, kızının yanına kırk tane cariye vermişti. Zevk ü safâ ile orada yaşıyordu.

Lâtif Şah’ın ismini haber alınca akli başından gitti. Cariyesinden, köşkünden ervahundan bütün gönlü geçti. Gece gündüz ağlayıp feryat etmeye başladı. Ağlayıp feryat ediyor. Sarardı soldu, iğne iplik gibi eriyip aktı. Birgün oturup ağlıyordu. Kendi kendine dedi ki, “Ulan ben burada ağlıyorum kahırlanıyorum, feryat ediyorum. Bu oğlanın hiç haberi yok. Ben burada kendi kendimi öldürsem, tâ Yemen şehrinin Elvan Dağı’nda oturan oğlanın ne haberi olur. Bir temsil vardır: ‘Oğlan evinde bir şey yok, kız evi dambul düdük.’ Ben burada böyle kahırlanmayla, bu işe bir kolaylık bulamam. Ben bunu bir çaresine bakayım.” dedi. Bunu düşünen Mihriban Sultan, günlerden bir gün yalandan hastalanıp da yatağa düştü. Hasta değildi ama yalandan olarak yattı. Babası Erciyar Hükümdarı kızının hastalandığı haberini alınca, ne kadar güvendiği doktorları varsa başına celp etti. Doktorlar günlerce çalıştı. Olmadık ilaçlar iğneler yaptı adamlar. Kızın hastalığı iyi olmuyor. Yalandan hasta olduğu için, kendini verdi kötülüğe, gittikçe geri gidiyor.

Bir gün babası Erciyar Hükümdarı dedi ki; “Ulan! Doktorlar bu çocuğun üzerinde bir çare bulamayacaklar. Bu çocuk bu dertten ölürse, bana mahşer yükü olacak. Ben gideyim de şu çocuğun hastalığını sorayım.” dedi. “Neyse bana söylese, ona göre bur devasına bakarım.” dedi. “Başka kolayı yok bu işin.” Kalktı kızının köşküne geldi. Mihriban Sultan da cariyelerinin vasıtasıyla babasının geldiğini haber aldı. Kendisini dalgınlığa verdi,

yatağın içinde serildi yatıyor. Babası Erciyar Hükümdarı geldi, kızının baş tarafına oturdu. Kızının başını dizinin üstüne koydu, saçlarını okşaya okşaya ağlıyor. Biraz sonra Mihriban Sultan baygınlıktan uyanırmış gibi gözlerini açtı ki, başı babasının dizinde. Babası da saçlarını okşayarak ağlıyor. Yavaşça toparlandı; “Affet baba, geldiğini görememişim, kusurumu bağışla.” dedi. Babası dedi ki; “Kızım sen hastasın, hastanın kusuru olmaz. Hele bir doğrul bakayım yavrurum.” Kızı Mihriban Sultan, yatağının içinde doğruldu. Arkasına yastıkları çektiler cariyeler. Mihriban Sultan oturdu. Babası dedi ki; “Kızım! Doktorlar günlerdir çalışıyorlar, ilaçlar yapıyorlar. İlaçlar tesir etmiyor. Sen bu derdinden ölürsen, bana mahşer yükü olacak bu iş. Kızım, hastalığın en ise sen biliyorsan bana söyle de ne pahasına gelirse gelsin, hastalığının ilacına bakayım yavrurum.” dedi.

Mihriban Sultan dedi ki; “Baba! Bundan bir saat evvel yahut yarım saat evvel gelsen de ‘Hastalığın ne?’ diye sorsaydın, cevap veremezdim, bilmiyordum. Şimdiki bu dalgınlığımda yanıma ihtiyar ak sakallı bir pir geldi. Bana dedi ki; ‘Kızım Mihriban Sultan, Yemen şehri civarında Elvan Dağı denen bir dağ var. O dağda bir tekke var. Sen gider, o tekkeyi ziyaret edersen, bu hastalıktan kurtulursun. Yoksa bu dertle ölürsün.’ dedi ve gitti. Benim derdimin ilacı o tekkeymiş baba. Ziyaret edersem kurtarıyorum, yoksa ölüyorum haberin olsun.” dedi. Babası Erciyar Hükümdarı biraz düşündükten sonra: “Eyvah kızım!” dedi. “Derdinin ilacı çok zor yerdeymiş.” “Niye baba?” dedi. “Niye olacak, orası haramî eşkıya yatağı, ben seni oraya nasıl göndereyim? Sen o haramilerin içinde tekkeyi nasıl bulup ziyâret edeceksin? Sonra sen oraya gidersen, daha bana hayrın kalmaz ki? Seni haramiler bırakmaz, alırlar. Sonra harami beldesinde tekke ne gezer... Ben bundan bir şey çıkartamıyorum.” dedi. Kız; “Baba! Ben haramisini eşkıyasını bilmem. Benim derdimin ilacı Elvan Dağı’ndaki tekkeymiş. Ziyaret edersem kurtarıyorum. Yoksa gidiyorum haberin olun.” dedi. “Ölüyorum.”

Babası Erciyar Hükümdarı düşünce düşünce divanhanesine geldi, makamına oturdu. Kafasını avuçlarının içine aldı, biraz düşündükten sonra kendi kendine dedi ki; “Ben koca bir padişahım. Bu çocuk bu dertle ölmektense, ben bunun yanına bir ordu katayım, ordu kumandanına teslim edeyim. Ordu kumandanı götürür tekkesini ziyaret ettirir. Koca ordu kumandanına ne yapabilirler ki? Götürür, ziyaret ettirir, alır gelir.” dedi. “Olur mu, olur.”

Emir ferman buyurdu, ordu kumandanı huzura geldi. “Buyur şahım!” deyip, divana durdu. “Oğlum kumandan!” “Buyur şahım!” “Oğlum, duymuştursun belki. Kızım Mihriban Sultan hasta oldu. Durdine çâre bulunmuyor. Yemen şehri civarında Elvan Dağı’nda bir tekke duymuş. O tekkeyi ziyaret etmek istiyor gönü. Mihriban Sultan’ı götürecektir, tekkesini

ziyaret ettireceksin. Sağ selamet olarak senden geri isterim.” dedi. Ordu kumandanı da “Peki şahım” dedi. “Senin gibi bir şahın çocuğunu götürüp tekke ziyaret ettirip getirmek, benim için büyük bir şereftir. Götüreyim şahım.” dedi. Emri alıp huzurdan çıktı.

Ordusunun içine geldi. “Orduyu bütün çeksem gitsem, yolda istihkak bulamaz, perişan oluruz.” diye askerinin içinden güvendiği pehlivan askerlerden dört bin pehlivan seçti. Kılıçlarını kalkanlarını verdi. Altlarına Arap atlar verdi. Hecin devesinin üstüne bir yer yaptırdı, bu hasta, güneşten incinmesin, askerler de padişahın kızını görmesin diye. Kızı, mahabenin içine koydular. Mihriban Sultan. Bu hasta, olur ki, yolda içeri girip dışarı çıkacak, bir ihtiyaçları olur, biz temin edemeyiz diye yanına bir cariyeye verdiler.

Kervan göç edip de Hindistan şehrinden çıktılar. Uçaraktan geçerekten, lâle sümbül biçerekten, kahve tütün içerekten... Atın ayağı külük olur, âşık dili yüğrük olur. Günün birinde sağ selâmet olarak varıp yatsıdan sonra, gece yarısından biraz evvel Elvan Dağı’nın dibine geldiler. Elvan Dağı’nın dibine gelince bir yarısı dediler ki; “Kumandanım, gece vakti tekkeyi bulamayız. Burada yatalım da sabahleyin ışık gözle çikalım, dağda tekkeyi bulalım.” dediler. Ordu kumandanı dedi ki, “Oğlum, biz buraya kendi itikadımızla gelmedik. Bir hastamıza soralım, bakalım ki çocuk sabaha kadar tahammül edebiliyor mu, edemiyor mu? Ona göre hareket edelim.” dedi. “Peki!” dediler tabi. Ordu kumandanı atın üstünden inip Mihriban Sultan’ın devesinin yanına geldi. Mahabeyi kaldırıp, boynunu içeriye uzattı. “Kızım, Elvan Dağı’nın dibine geldik, fakat ‘Bu vakitte tekkeyi bulamayız.’ diyor arkadaşlar. ‘Burada yatalım da sabahleyin bulalım.’ diyorlar. Ne diyorsun? Burada yatalım mı, yoksa gidelim mi?” Dedi ki; “Kumandanım! Belki ben son nefesimi soluyorum. Tahammülüm var mı ki sabahı etmeye bakalım? Beni hiç düşünmüyorsun sen. Aha sabaha ölürsem, tekkeyi git kendin ziyâret et, ne yapacaksan!” dedi. “Çabuk ol!” deyip, hareket ettiler. Hareket ettiler. Gece yarısından biraz evvel Elvan Dağı’nın tepesine çıktılar.

Bunlar gelmekte olsunlar. Askerler ayrı koğuşta yatıyor, Lâtif Şah ve İhtiyar Lala bir odada yatıyor, demiştik. O gün de hikmet-i Perverdigâr, Lâtif Şah’ı uyku sarmaz oldu. Yatağın içinde o yana ağıyor bu yana dönüyor, asla gözüne bir katre uyku gelmiyor. Yatak diken oldu kendine batıyor. Yatağın içinde rahatsız olduğu için doğrulup elbisesini beriye çekti. Başladı elbisesini giymeye. İhtiyar Lala gözlerini açtı ki Lâtif şah elbisesini giyiyor. “Ne yapıyorsun Şah’ım?” dedi. Dedi ki; “Lala’m bu gün beni uyku sarmadı. Yatağın içinde o yana bu yana döne döne kendimi haşat ettim, öldüm. Bu gün elbisemi giyiniş dışarıya çıkacağım ve sabaha kadar nöbeti ben tutacağım.” dedi. Lala dedi ki, “Şah’ım, şaha nöbet beklemek şayetse caiz değildir. Askerler nöbetinizi bekliyor. Çocuklar vazifelerinde kusur

komuyorlar. Rahatça yerinde yatarsan daha iyi edersin." "Gönlüm öyle istiyor Lala'm, bu gün nöbetçiliği ben yapacağım." dedi. İhtiyar Lala laf söyleyemedi. Lâtif Şah, elbisesini giyinip kılıcını kalkanını kuşanıp dışarıya çıktı. Nöbetçiyi yanına çağırdı. !Oğlum! Şu babamın fermanını bana ver bakayım." dedi. Nöbetçi fermanı cebinden çıkarıp, Lâtif Şah'a verdi. Lâtif Şah, fermanı alıp cebine koydu. "Tavlaya gidip, Benliboz'un takımını sırtına alıp, gemini başına geçir de dışarı getir bakalım." dedi. Nöbetçi tavlaya gidip, Benliboz'un takımını sırtına alıp gemini başına geçirdi ve dışarıya çekti. Lâtif Şah Benliboz'nun üstüne bindi. Nöbetçiye dedi ki; "Sen git arkadaşlarını uyartmadan yatağına gir. Güneş doğuncaya kadar bu gün nöbetçiliği ben yapacağım." dedi. Bu iş tabi nöbetçinin canına minnet oldu, yatmaya gitti.

Lâtif Şah da Benliboz'unun üstüne bindi, Altın Bina'sının etrafında ağır ağır dolaşıyordu. Yol da Altın Bina'nın bin kilometre aşağısından geçiyordu. Kendi kendine dedi ki; "Karanlıkta kervancılar geçer de yoldan göremem. Yakın üstüne gideyim, öyle bekleyeyim." dedi. Benliboz'u sürdü, yolun üstüne indi. O yana bu yana gidip geliyor. Biraz sonra kulağına at ayak sesleri güpür güpür değmeye başladı. Güpürtü duyunca Lâtif Şah; "Ulan, kervancılar geliyor." dedi. Biraz kalabalık olsalar da malı çok alsam, sabahleyin askerlere yiğitliğimi göstermiş olurum. Güpürtünün geldiği tarafa doru Benliboz'un kafasını çevirdi. Kısa dizginlerini bıraktı gidiyor. Biraz gittikten sonra, ileride bir karartı toz koştı. "Tamam, geldi herifler" dedi. Kılıcını çekip kınından çıkardı. Benliboz'u birkaç adım daha ileriye doğru şahlandırıp, kılıcını kaldırıp; "Durun bakalım arkadaş!" dedi. Ordu kumandanı askerlerinin önünde bu sesi duyunca; "Ulan, haramîlere yakalandık." dedi, aklından. Geriye döndü, askerlerine "Dur emri" verdi. Askerler, larp edene durdu. Asker durduktan sonra ordu kumandanı kendi kendine dedi ki; "Adaaam! Benim yanımda dört bin dane pehlivan var. Burada beş-on tane haramî var. Dört bin pehlivana karış beş-on çete ne yapacak? Geriye döndü, dedi ki; "Oğlum, siz burada haramîsiniz. Kervancı arıyorsunuz ki, beş-on kuruş mal kopartasınız. Biz kervancı değiliz." Lâtif Şah; "Necisiniz?" diye ordu. Kumandan da; "Biz askeriz." dedi. Askerin bir kuru canı, belinde bir kılıcı, altında bir atı var. Bunu alıp da askeri yayan bırakmak hiç bir vicdâna yakışmaz. Lâtif Şah; "Siz asker misiniz?" dedi. "Evet, askeriz." Öyleyse arkadaş; "Ben burada haramî değilim. Ben burada bir şahım. Asker bana maldan daha ihtiyaçlı. Askerini bölmemiz lâzım." dedi. O zaman ordu kumandanı; "Ulan serseri! Benim yanımda dört bin tane pehlivanım var. Kafan yarılmadan, kolun kırılmadan yıkıl bakalım ordunun önünden!" dedi. Lâtif Şah babasının fermanını cebinden çıkarıp ordu kumandanının önüne tuttu. "Eğer fermana razı oluyorsan askerini bölelim; yok fermana razı olmuyorsan, fermanımı cebime koyup kılıcıma el atacağım." dedi. "Ya kökünü keserim ya bölerim. Hiç bir tane bırakmam

vallahi!" dedi. Ordu kumandanı fermanı görünce korktu. Kendi kendine dedi ki; "Burada birkaç çeteyle dövüşmek dört bin askerle benim için kolay, fakat buna ferman veren padişah muhakkak benim peşime düşer,. Ordusunu çeker gelir. Ben dört bin askerle bir orduya başa çıkamam bu devlet." dedi. "Hepimizi haşat ederler. Bu adam burada askeri ne yapacak? Bu herhalde bu gün biraz fazla içmiş, sarhoş! Bizimle biraz eğleşip-meğleşip bırakıp gider." dedi. "Oğlum, fermanını cebine koy, kılıcını da kınına koy gel. Böl bakalım askeri, ne yapacaksın?" dedi. Lâtif Şah fermanını cebine koydu, kılıcını kınına koymadan, ordu kumandanı ile birlikte atlarını askere doğru çevirdiler. Bir o yana bir bu yana seçiyorlar. Karanlıkta herkesin talihine ne düşerse! Dört bin askeri ikişer bine böldüler. Yolun bir tarafına birisi düzülüyor, bir tarafına birisi düzülüyor. Geriye geldi ki karanlıkta bir deve yerden ağır üstü çakılı duruyor. Lâtif Şah deveye doğru bakınca, ordu kumandanı dedi ki; "Oğlum, bundaki de mal değil haa! Mal umma bizden." dedi. "Bu ney?" dedi. Lâtif Şah. Ordu kumandanı dedi ki; "-Aklına şimdi burada bir hanımla cariye var desem, bu ikisinin birini muhakkak alıyor. O zaman hanımı alır, cariyeyi bize bırakır. Ben de cariyeyle padişahın yanına nasıl giderim! Burada biri var diyeyim de belki bu biri almaz da bizi bırakır. "Bırakın şimdi!" dedi, Lâtif Şah; "Şimdi ben bunu alsam senin hakkın bana geçer. Sana bıraksam, benim hakkım sana geçer. Mâdem birbirimize hak geçirmeyeceğiz, gel bunu ortasından bölelim. Yarısı sana, yarısı bana." Ordu kumandanı dedi ki; "Oğlum, şu çocukluğu bırak. Sen çocuk değilsin şükür. Akli başında bir adamsın. Bu zaten can sahibi, hasta. Yarı canda yaşıyor. Sen bunu vurur ortasından yararsan, yarısı sana olsa ne menfaati olur; bana olsa ne menfaati olur? Ölür!" "Ne yapayım ölürse yahu!" dedi. "Öbür dünyada sen fazla aldın bana noksan verdin diye birbirimize sorgu sual sormaktansa hakkımızı burada bölüşürsek daha iyi olur." deyip kılıcını çekip ileriye yürüdü. Ordu kumandanı baktı ki, ciddi konuşuyor. "Dur oğlum!" dedi. "Burada bir karar verelim, bir kavil keselim. Bu böyle olmayacak." "Nasıl?" dedi Lâtif Şah. "Bu canı, sahibine soralım. Seni derse sana. Senden, ben bir hak iddia etmiyorum. Beni derse bana" Aklından dedi ki; "Bizi der, çeteyi der mi, bu kız? Tabi biz getirdik." dedi. Lâtif Şah da razı oldu. "Peki" dedi. "Git sor. Seni derse sana beni derse bana. Öbür dünyada birbirimizi rahatsız etmeyelim." dedi.

Ordu kumandanı atını ileriye sürüp Mihriban Sultan'ın devesinin yanına geldi. Mahabenin perdesini yukarıya atıp, kafasını içeriye soktu. Yavaş bir lisanla; "Kızım adamcağız askeri böldü. Gücüm yetmiyor. Hürriyet elimden gitti." dedi. "Şimdi seni de ortadan kesmek istiyor. Kavil kestik, bunu istersen burada kalacaksın, bizi istersen biz seni alıp geri babana götüreceğiz, memleketimize. Ne diyorsun?" deyince, Mihriban Sultan dedi ki; "Kumandanım, sor ki adı neymiş, bir öğrenelim." dedi. Ordu kumandanı kafasını geriye çekti, çıkartıp; "Delikanlı sormak ayıp olmasın, bu muhitte

sana kim derler?" diye sordu. "Bana Lâtif Şah derler." dedi. Bunu kız içerde duydu ki, herhalde tekkeye gelmiş. "Tamam" dedi aklından. Mahabenin perdesini geriye atıp kafasını çıkardı ve "Delikanlı ben seni düşmanın mıyım? Sen benden ne istiyorsun ki, kesiyorsun beni ortamdan." dedi. Lâtif Şah hiç umulmadık bir zamanda Mihriban Sultan'ı görünce aklı başından gidip, bayılıp da Benliboz'un tırnağının dibine tepesinin üstüne düştü. O zaman ordu kumandanı askerlerine; "Kesin bakalım şunu." dedi. "Asker bölmeyi öğreysin serseri."

Lâtif Şah'ın böldüğü dört bin asker kılıca el attılar; fakat o arada Mihriban Sultan, sıyrılıp devesinden aşağıya indi. Ordu kumandanına; "Dur bakalım!" dedi. "Demin geldin bana yalvarıyordun. 'Hürriyetim elimden gitti, kızım seni ortadan kesecek bu adam. Askerî böldü' diyordun. Şimdi burada bayılan adamı mı kesiyorsun?" dedi. "Bunu anan da keser. Onu sen düşürmedin, ben düşürdüm." dedi. Bunu öldürürsem de benim öldürmem lâzım, azat edersem de benim azat etmem lâzım. Al bakalım ordunu geri." dedi. Ordu kumandanı ordusunu geri çekti. Ordu birbirine karıştı tabi. Kız da yanları sıra beraber gidiyor. Bunları götürdü 300-kırk0 metre kadar geriye. "Konun buraya!" dedi. Atlarımız serbestçe yayılsın. Atlardan indiler. Atları çaktılar, kendileri oturdular.

Mihriban Sultan geriye geldi ki, Lâtif şah Benliboz'un önüne arkasının üstüne düşmüş. Ağzına da köpük yığılmış, dişleri de birbirine kitlenmiş, kolları iki tarafa serilmiş yatıyor. Benliboz da baş tarafında eşiniyor. Gelip Lâtif Şah'ın sağ tarafına çömeldi, yüzüne baktı göğsünü geçirdi. "Çok şükür Mevla'ya iyi ki gelmişiz. Amma tekkeymiş ha!" dedi. "Tam ziyâret edilecek tekkeymiş. Biraz durduktan sonra kendi kendine dedi ki; "Bu ayılana kadar ben bunun başında durursam, bu ayılınca beni muhakkak daha askere vermez. Beni bunda alı koymak ister. O zaman babamın adı Hindistan ülkesinde kötüye gider ki; 'Kızın gitti de kendi ayağıyla kendini haramilere sattı.' derler. Babam da mahcup olur." dedi. "Ben bir kız başımla bir hileye başvurdum. Yalandan hastalandım, ne yaptım yaptım geldim, burada bunu gördüm, bu da beni gördü. Eğer bunun bir maharet hüneri varsa, ben bunu böyle yatarken bırakıp gideyim de gelsin beni Hindistan şehrinde bulsun, babamdan alsın ki, babamın adı kötü olmasın." dedi. "Olur mu olur. İyi olur hem de." dedi.

Ayağa kalktı gidecekti, içerisine bir acı düştü. Kendi kendine dedi ki; "Bu benim Hindistanlı olduğumu ola ki bilmez. Giderim, beklerim beklerim gelmez. Bu defa yalandan hastalandım geldim. O zaman ne uydurayım. Belki daha da gelemem. Ben buna bir nişâne bırakayım da öyle gideyim." dedi. Geriye gelip Lâtif Şah'ın sağ tarafına oturdu. "Cariye! Aşağı gel bakalım." dedi. Cariye de deveden sıyrılıp aşağıya indi. "Buyur hanım!" "Kızım yanında kalemin kâğıdın var mı?" dedi. "Var hanımım." Çıkart

bakalım. Cariye kâğıdı kalemi çıkarttı. Gelirken Mihriban Sultan'a uzattı. Mihriban Sultan, "Yok bende değil sende kalacak." dedi. "bu hastanın sol tarafına da sen otur bakalım." dedi. Cariye de sol tarafına oturdu. "Cariye!" dedi. "Buyur hanım!" "Kızım kâğıdı sağ dizinin üstüne koy. Sağ elinin parmaklarıyla kalemi iyice tut. Ben bu hastanın başında hastaya şifâ olsun diye birkaç tane söz söyleyeceğim. Eğer söylemiş olduğum sözlerin bir harfini noksan yazarsan, yahut üstününü esersini koymazsan tepene öyle bir yumruk vururum ki, seni yerin içine geçiririm. Cariye dedi ki; "Hanımım, sen hastasın, üzülürsün yahu!" dedi. "Kız kaltak, tekkeyi ziyaret ettim. Közün kör mü? Hastalık geçti." dedi. "Kendini toparla!" Cariye manzarayı çaktı. Sağ dizinin üstüne kalemi koyup, sağ elinin parmaklarıyla kaleme kayımca sarıldı. Kâğıdın üstüne koydu. "Hazırım hanım!" dedi. Aldı bakalım Mihriban Sultan, baygın yatan Lâtif Şah'ın başında ne söyledi, cariyesi ne yazdı? Biz ne söyledik, oturan arkadaşlar ne dinlediler:

*Hâb-i nazda yatan bî-haber oğlan
Bir od saldın şirin cânâ giderim
Çabuk gel kalmadı sabrım kararım
Ateş aldın yana yana giderim*

"Yazdın mı cariyeye?" dedi. "Yazdım hanım" dedi. "bir daha yaz." dedi. "Peki, hanım bir daha yazalım." Aldı bir daha:

*Dökerim aynımdan yeşili alı
Göğ giyer yas tutar beklerim yolu
Al bu emaneti bu arzuhâli
Sana verip bir nişane giderim*

"Bunu da yazdın mı cariyeye?" dedi. "Bunu da yazdım hanım!" dedi. "Bir daha yaz." dedi. "Peki, hanım bir daha yazayım." Aldı bir daha:

*Mihriban Sultan'ın sarardı soldu
Gözüm görüp gönlüm âh u zar oldu
Mekânda menzirim üç aylık yoldu
Haber alsam Hindistan'a giderim*

deyip kesti. "Yazdın mı cariyeye?" dedi. "Yazdım hanım." "Bana ver bakalım!" dedi. Kâğıdı cariyenin elinden aldı, bir göz gezdirdi ki, iyi yazmış. "Kalemi de ver bakalım." dedi. Kalemi de aldı kendi de altına yazdı ki; "Delikanlı eğer benim aslımı neslimi sorup da benim kim olduğumu anlamak istersen, Hindistan şehrinde Erciyar Hükümdarı'nın kızı Mihriban Sultan erler bana. Ben geldim seni gördüm. Sen de beni gördün. Eğer bir maharet hünerin varsa, kâğıdım koynundan çıkınca, gel beni Hindistan şehrinde bul. Gönlüm sende!" diye yazdı. Kâğıdı bir zarfın içine koydu, ağzını yapıştırdı. Lâtif Şah'ın sol göğsünün üstüne yeleşinin altına koydu.

“Cariye” dedi. “Buyur hanım!” Git ordu kumandanına söyle hazırlansınlar, gidelim gayrı.” dedi.

Cariye, ordu kumandanına habere gidince, Mihriban Sultan aşağıya eğilip, Lâtif Şah’ın iki yanağından iki de busesini aldı. Yüreği yerine oturdu. Zaten hasta değildi. Kalktı, o da cariyenin peşi sıra deveyi yedekledi geldi. “Kumandanım, ben tekkemi ziyâret ettim. Hastalığım geçti, haydi bakalım gidelim.” dedi. Ordu kumandanı; “Kızım o adam ne oldu?” dedi. “Boşver o adamı yahu! Serserinin biri öldü mü ne oldu? N’edeceksin o adamı sen?” dedi. Bunun bölmüş olduğu askerler zaten birbirine karışmıştı. Kızları yine mahabenin içine koydular. Herkes atının binip döndüler geriye. Öyle bir gidiyorlar ki, “O adam gelir de arkamızdan yetişir.” diye. Kızıl kıyamet geçti gittiler.

Onlar gitmekte olsun, bir müddet sonra sabah oldu. İhtiyar Lala sabahtan gözünü açtı ki; Lâtif Şah’ın yatağı hâlâ boş, gelmemiş. “Eyvah felek!” dedi. “İhtiyarlık böyle işte. Ben, akşamdan yattım da sabahtan gözümü zor açtım. Bu gece akli yemedi, nöbete kalktı. Askerler, de demek ki nöbetini değiştirmemişler. Sabaha kadar çocuk nöbette kaldı. Padişah bana tembih etti. Amma mukayyet olurmuşuz adama!” dedi. Hemen kalktı elbisesini giyindi, dışarıya çıktı. O yana bu yana baktı, İhtiyar Lala, Lâtif Şah hiç görünürlerde yok. “Ulan, acaba askerlerin koğuşuna mı girdi bu?” Askerlerin koğuşuna gitti. Askerler hasır gibi yatıyor. İçlerinde yok. O zaman içerisine bir acı düştü; “Babası beni öldürür” diye korktu. Seslenmesiyle bütün asker uyandı. “Buyur vezirim!” dedi ki; “Oğlum Şah’ınız akşamdan nöbete kalktı. O adam; ‘Ben sabaha kadar beklerim.’ dediyse bile hiç öyle bırakılır mı? Gece kalkılır da nöbet değişilmez mi? Şimdi ortalıkta görünmüyor. Babası hepimizi öldürür. Hiç birimizi sağ bırakmaz.” dedi. “Kalkın bakayım!”. Elbisesini kafasına geçiren asker, kovandan arının dışarı dolaştığı gibi dışarıya dolaştılar. Etrafa döküldüler, arıyorlar hiç yok. Herkes arıyor ama Koca Lala’nın Keloğlan’ı yani Ahmet, Lâtif Şah evlendirdiği için, o daha candan arıyor. O yana bu yana koşuyor Keloğlan. Bir yüce yere çıktı ki, Lâtif Şah’ın atı tâ ileride yolun altında bir çukurda. Benliboz’un kafası görünüyor. “Tamam” dedi. “At orada kendi de oralardadır.” Ahmet, aşağıya koştu, geldi ki Lâtif Şah orada. Benliboz’un önüne düşmüş, kolları iki tarafa serilmiş, dişleri kilitlenmiş, ağzına bir kanlı köpük yığılıyor. Boğazı hırıl hırıl, orada yatıyor. Benliboz da boş tarafında eşiniyor. Ahmet, bunu görünce; “Bu herhalde kudurmuş.” dedi. “Bu kudurmuş kudurmaya, daha iflah olacağı kalmamış, bunda para vardır.” dedi. “Asker gelmeden ben şundan bir parça para kopartayım.” dedi. Ahmet, Lâtif Şah’ın sağ tarafına çömeldi. Elini ceplerine, oraya buraya sokup sokup çıkartıyor. Elini oraya buraya sokup sokup çıkartıp yatıyordu. Elini bir yere soktu ki, burada bir kâğıt. Şöyle bir yokladı, bu paraya benzemiyor; ama fesime yakışır. Bu iyi rastladı, dedi. Fesinin içine koyup

kafasını örttü. “Olur ki uyanır da beni öldürür.” diye başında fazla kalamadı. Oradan kaçtı, koşa koşa binaya geliyor.

Ahmed’in babası İhtiyar Lala da Altın Bina’nın kapısının önüne çömelmiş, kafasını avuçlarının içine almış; “Acaba bu nereye gitti de çocuklar bulamıyor.” diye düşünüyordu. Bir ara gördü ki kendi oğlu Ahmet, koşarak geliyor. Anladı ki keloğlan bir haber getiriyor. Keloğlan yaklaşınca ayağa kalktı; “Oğlum!” “Buyur baba!” “Oğlum, Lâtif Şah’tan bir haberi çıkartamadınız mı?” “Ben buldum baba.” dedi. “Nerde?” “daha şurada kudurmuş.” “Ula dilin dursun. Koca Şah kudurur mu?” “Baba, ben kudurtmadım ya, akşamleyin kudurmuş, orada.” dedi. Ahmet, babasının önüne düştü. Babası İhtiyar Lala peşine düşüp öyle bir gidiyorlar ki, üstten aşağı, sorma. Askerler, o tarafta bir iş olduğunu anladı, hep o tarafa akın ettiler. Geldiler ki, hakikaten kudurmuş. O yana yuvarlıyorlar, bu yana çalkalıyorlar, etlerini sıkıyorlar ayıltmanın hiç imkânı yok. “Eyvah felek! Bu ölürse, babası hepimizi kırar geçirir.” dediler. Lâtif Şah’ı kucaklayıp, Benliboz’ın üstüne yüklediler. İki asker, iki tarafından tuttu. Bir de yedeğine at aldı, sürdü Yemen şehrine getiriyorlar ki, “Babası doktorlara tedavi ettirsin de iyi etsin.” diye. Şehre yaklaşınca İhtiyar Lala, askerin biriyle haberci gönderdi. Babası yer hazırladı. Lâtif Şah’ı, getirdiler tüy döşeklerin üstüne yatırdılar. Babası ağlayarak gelip baş tarafına oturdu. Güvendiği hususi doktorları geldiler, iki-üç saat kadar buna iğneler ilaçlar yaptılar. Hiç tesir edip kımıldatamıyor. Lâtif Şah kımıldamayıp gözlerini açmayınca babası tahammül edemedi. İhtiyar Lala’ya doğruldu; “Lala’m ben seni bunun yanına kattım ki, buna mukayyet ol diye. Ne yaptın yahu!” dedi. Dedi ki; “Şah’ım! Sen benim yanımda olsan, sen benim kadar mukayyet olmazdın buna. Ben bunu, sağ gözümden sol gözüme inanmıyordum. Mukayyet oldum; fakat ne yapayım. Dert bu, geldi, hastalandı.” Dedi ki; “Lala! Bu çocuktaki hastalık değil. Eğer bundaki bir hastalık olsaydı, doktorlar bu çocuğu muhakkak ayıltırdı. Bunun başında başka bir hâl var. Sana üç gün müsaade ediyorum.” dedi. “Bu üç günün içinde eğer bu çocuğu ayıltıp benimle konuşturdu konuşturdu, konuşturamazsan iş dördüncü güne kalırsa, sabah erkenden güneş doğarken, boynunu kestireceğim haberin olsun.” dedi. Oğlunun yanından çıkıp gitti.

İhtiyar Lala vay yandıma düştü. Herkes dağıldı gittiler. İhtiyar Lala ağlıyor, feryat ediyor. O yana bu yana dolanıyor düşünüyor nerde ayıltıcı ilaçlar aklına geliyorsa alıp getiriyor. Lâtif Şah’ın ağzından sokuyor, boğazına tâ parmağıyla iyice sokup yutturuyor, hiç tesiri yok. Üç gün uğraştı tesiri olamadı. İkinci oldu sabahleyin idam olacak. Tabi oturacak mecali kalmadı, bu adamın. Ağlayarak Yemen şehrinin sakaklarında dolanıyor.

İkindinin sırası Yemen şehrinin bir sokağından geçiyordu. Bir mağazanın önünden geçiyordu. İçeriye baktı ki, biraz sazlar takılı. “Ulan bu çocukta bir aşk alâmeti mi var yoksa?” dedi. “Olmadık ilaçlar yazıldı bir tesiri olmadı, bir de şundan deneyeyim. Zaten öleceğim ölmesine, bakalım bir tesiri olur mu?” dedi. Mağazaya girdi ondan iyi bir saz aldı satın. Paltosunun altına sakladı kimseye göstermeden. Lâtif Şah’ın hasta yattığı odaya geldi. Lâtif Şah’ın baş tarafına oturdu. Sazının tellerini düzeltilti, bağrına bastı. Sazın tellerine gelişi güzel vurmaya başladı. Sazın tellerine vurunca Lâtif Şah’ın orası burası seğirmeye başladı. “İnşallah bir istifadesi olacak.” deyip can korkusuyla aşkı coşa gelip İhtiyar Lala ağlayarak, bakalım orada saza vurup ne söyledi:

*Ben sana demedim mi ki kesme halkın yolunu
Zulümkârlık fayda vermez saklayasın elini
Genç yaşında harap ettin kendi kendin hâlini
Derdine çare bilmeden darda kaldım neyleyim*

Beytin sesi sazın nağmesiyle beraber kulağına değince Lâtif Şah, usulca yatağının içinde doğruldu. Doğruldu ki, İhtiyar Lala, baş tarafında saz çalıp türkü söylüyor. Bunu gören Lâtif Şah da yatağının içinde, aldı bakalım orada İhtiyar Lala’ya ne söyledi:

*Koca Lala’m bu dert bana vahşilikten gelmedi
Adaletle iş yapardım kimse aciz olmadı
Bir onulmaz derde düştüm kurtuluşum kalmadı
Beni bu dertlere salan kadd-i tubam gelmezse*

İhtiyar Lala, “Tahminimde yanılmadım, bu oğlan âşık olmuş, fakat babası benimle gürzleşti. Belli olmaz, icap eder beni öldürür. Bu benim şahımdır, bunun belki bana bir istifadesi olur. Şunun babasının beni öldüreceğini bir anlatayım. Belki faydası olur.” deyip aldı Koca Lala:

*Bir sabah Elvan Dağı’nda baygın buldum ben seni
N’oldu orda nazlı şahım harap ettin sen seni
Derdine çare bulmazsam öldürür baban beni
Geçti vaktim ihtiyarım cellât elinde neyleyim*

Aldı Lâtif Şah:

*Korkma Lala’m öldürttürmem çıkarsın harabeden
Kırarım hep ordusunu dönmem muharebeden
Dört bin askerin içinden çıkardım mahabeden
Tekkeyi ziyârete gelen melek sunam gelmezse*

“Koca Lala tahminimde yanılmıyorum. Bu çocuk âşık olmuş olmaya, bu Elvan Dağı’nda tekke yoktu. Bu çocuk bu tekkeyi nereden çıkartı yahu!” dedi. Aldı Koca Lala:

*Koca Lala derler bana atmış beşin çağında
Tekke ziyâret görmedim asla Elvan Dağı'nda
Ben seni bayılmış buldum Benliboz'un yanında
Bir nişane bir emare yok elinde neyleyim*

“Yani senin âşık olduğuna dair bir nişâne, bir emâre elinde, bir bergüzar yoktur. Şimdi ben senin derdini ne yapayım?” diyor İhtiyar Lala. Lâtif Şah'ın hiç bir şeyden haberi yok. Bir tek ordu kumandanın; “Bu çocuk hasta da tekkeyi ziyârete getirdik.” dedi, onu duydu zaten. Başka bir şey bilmediği için, aldı Lâtif Şah:

*O gece Elvan Dağı'nda bırakıp geldim yâri
Aklımı başımdan aldı özüme saldı nârı
İflah olmaz ben bu dertten ölürüm şimden geri
Ağzı Lokman dili cerrah gözü humar gelmezse*

İhtiyar Lala aklından dedi ki; “Ben bu kadar ayılttım, konuşturdum. Babası da koca bir padişah! Maşukasını da o bulsun. Bana ne. Ben gideyim, şunu babasına müjdeleyim, öz canımı kurtarayım da!” dedi. İhtiyar Lala Lâtif Şah'ın yanından çıktı. Vakit ikindi zamanı, “Divan dağılmadan yetişeyim.” diye acele olarak, doğru padişahın huzuruna koştu. Lala, kapıdan dışarıya çıkıp da Lâtif şah odada yalnız kalınca, Mihriban Sultan'ın hayali gelip gözünün önüne durdu. Mihriban Sultan'ın hayaline bakarken yine akli başından gitti, arkasının üstüne, yatağın içine geriye düştü. Lala'nın haberi yok, koşarak müjdeye gidiyor. İhtiyar Lala koşa koşa divana geldi. Telaşla kapıdan içeri girince, tabi şah da tereddütte oturuyor. Acaba “Oğlum öldü mü ne oldu?” diye. Yukarıya doğruldu; “Aman Lal'm ne haberle geldin?” “Şahım! Hayırlı haberle geldim. Müjdelersun, oğlunu iyi ettim. Eskisi gibi güzel güzel konuşuyor. Görmek istersen gözünle görebilirsin.” dedi. “Tamamen iyi oldu mu Lala'm?” “Sade iyi oldu Şah'ım. Aynı eski hâlini aldı.” “Vay sağ olasın Lala”.

Babası kalktı, Lala'nın önüne düştü. Bir adım ilerde Şah, bir adım geride Lala geliyorlar. Geldi, Lâtif Şah'ın yatak odasına girdiler ki, aynı eskisi gibi yatıyor Lâtif Şah. Bunu gören Lala dikildi kaldı. Babası ileriye geldi; “Oğlum Lâtif Şah!” Ses yok. Geriye döndü; “Lala! Hani iyi olmuştu ya!” “Bayahtan iyi olmuştu padişahım, benimle güzel güzel konuşmuştu.” Padişah tabi evvelkinden fazla kızdı bu işe. Dedi ki; “Lala, evvelce seninle konuştu; biraz evvelce ötekiyle konuştu. Ben bunları bilmem!” dedi. “Benimle konuşacak. Gözlerimle göreceğim, kulaklarım duyacak. Sen bunu bu derde giriftar ettin. Durdine de ilaç bulamıyorsun, geldin bana; ‘Hastayı iyi ettim.’ diye yalan söylüyorsun hem! Geberme saatini bekle! Kabahatin bir iken, iki oldu.” deyip kapıdan dışarı çıktı. Koca Lala kendi kendine; “Vay piç vay! Bayaktan iyi olmuşsun, ne çabuk geberdin. Bi yol baban görseydi de yine geberseydin,

bana ne! Şükür, Şah sazı görmedi." dedi. "Saz burada ya yine ayıltırım." dedi. "Kolayını belledik."

Sazı alıp yine Lâtif Şah'ın baş tarafına oturdu. Sazın telleri kopacak kadar vuruyor, boğazı patlayarak kadar bağıyor, asla kıvılcıktan imkânı yok. "Eyvah felek! Öldü." dedi. "Bu daha iyi olmaz, ben de öldüm işte." Yatsıya kadar uğraştı, ayıltamadı. "Gideyim, çocuğumla çocuğumla bir helâlleşeyim, vedalaşayım da hiç olmazsa vasiyetsiz ölmeyeyim. Gideyim." dedi. "Bundan umut geçti" dedi. Yatsıdan biraz sonra evine geldi. Çoluğuyla çocuğuyla, ailesiyle helâlleşti. Ortalarına oturdu. Çoluk çocuk, aile bütün ağlaşıyorlar.

Ahmet, biraz sonra geldi ki, babası oturmuş, çocukların arasına öyle ağlıyorlar ki, gözlerinden nisan yağmuru gibi yaş akıtıyorlar. Keloğlan içeri girdi; "Baba derdin ne yahu? Kocaman adam çoluğu çocuğu kırıp geçiriyorsun. Hep ağlıyorsunuz. Ne oldu ki size?" "Ulan git Keloğlan!" "Baba nereye gideyim yahu? Sen benim babamsın, ben senin oğlunum. Ben senin gamını kasavetini bileceğim, sen de benim eksikliğini noksanlarımı bileceksin ki, mesut, bahtiyar olarak yaşayalım." "Ulan Keloğlan! Şöyle yaklaş yanına, gel hele!" dedi. Keloğlan gelip babasının önüne iki dizinin üstüne oturdu. "Buyur baba!" "Oğlum Keloğlan! Bu Lâtif Şah Elvan Dağ'ında düşüp de bayılınca, evvelce sen gördün. Geldin bana müjde ettin, 'Buldum.' diye. Sen bunu orada bulunca, yanında bir nişâne, bergüzara benzeyen bir şey var mıydı?" dedi. "Yok baba. Ben gidince onun bir süsü püsü bir şeyi yoktu." dedi Keloğlan. "Nesi vardı?" "Bir kuru kâğıdı vardı onun." dedi. "Ne oldu o kâğıt?" "Ben aldım da fesimin içine koydum." "Çıkart hele." Keloğlan fesi çıkardı ki, fesin içinden düşmüş. "Baba fesin içine koymuştum ya, soyha düşmüş." dedi. "Ulan oğlum, gözlerin çalkama çanağına dönsün! Herif beni öldürüyor. Şunu bulmanın kolayı!.."

Keloğlan, o yana bu yana koşup dolaşp yatıyordu. Tavaya geldi ki, atların fişkısının içine düşmüş. Sararmış ama yırtılmamış. Aldı getirdi. "Baba ne intizar ettin, gözün kör olsun, diye. Aha soyhası yemedim ya! Kuru bir kâğıt yahu içine bile bakmadım daha." dedi. Kaldırıp babasının önüne attı. Koca Lala, kâğıdı yerden aldı. Kalemin ucuyla zarfı zedeledikten ağzını açtı; kâğıdı içinden çıkarttı. Baktı ki, kız beytini, adresini, künyesini hep yazmış. Anladı ki Lâtif Şah, bu kızını görmüş âşık oluş. Kız da buna adres bırakmış.

"Oğlum!" "Buyur baba!" "Bu kâğıtlar şahın neresindeydi oğlum?" "Sol göğsünün üstünde yeleğinin altındaydı baba." dedi. "Peki" İhtiyar Lala kâğıdı geri zarfın içine koyup, ağzını yapıştırdı. Lâtif şah'ın yanına geldi. Aynı oğlunun aldığı yere kâğıdı koyup elinin ayasıyla kâğıdı yerleştirdi. O vakit Lâtif Şah gözlerini larp edene açtı. İhtiyar Lala, hemen kâğıdı çıkarıp Lâtif Şah'ın eline verdi. "Aha şahım!" dedi. "Derdinin ilacını buldum şükür.

Daha bayılma yavrum!" Lâtif Şah zarfı aldı; yırttı; içinden kâğıdı çıkarttı ki, kız beytini, adresini, künyesini, her şeyini yazmış. "Vay sağ olasıñ Lalam!" dedi. "Ben bunu hayâl rüya biliyordum. Demek ki, bunun bir adresi, yeri yurdu varmış. Lala, artık ya ben bunu bulur getiririm ya onun yolunda ölürüm, Hiç bir kuvvet onu elimden alamaz." dedi. İhtiyar Lala aklından dedi ki; "Hayırlısıyla, ben seni bir yol babana göstereyim de nerde geberirsen geber. Bana ne!"

Koca Lala kendi dışarıdayken bayıldığı için gözü korktu, daha Lâtif Şah'ın yanından kalkıp gitmedi. Lâtif Şah da üç gündür uyumuş ki, zaten uykuya hiç bir ihtiyaç kalmamış. Lalanın da korkuyla uykusu gelmiyor. Güneş doğuncaya kadar bunu lafa tuttu. Sabah oldu, güneş doğdu, divan açıldı. Divanın açılma saatini zaten biliyorlar. Lâtif Şah kalktı, kılıcını kalkanını kuşandı. İhtiyar Lala ile beraber, doğru babasının divanhanesine geldiler. Babasını selâmlayıp divana durdu. Babası hayran meftun olup, göğsünü çeke çeke yüzüne baktıktan sonra; "Geçmiş olsun oğlum." dedi. "Sağ ol baba, ama daha geçmedi." dedi Lâtif Şah. "Şükür geçmiş oğlum, ayağının üstüne kalkmışsın ama!" "Baba ayağımın üstüne kalktığıma bakma, benim derdimin ilerisi çok." "Oğlum, bu derdi bir anlayabilir miyim?" dedi babası. "Anlarsın baba kolay." "Neymiş?" "Baba! Ben Hindistan şehrinde Erciyar Hükümdar'ın kızı Mihriban Sultan'a âşık oldum. Hakını helâl et, gidiyorum." dedi. Babası: "Etme tutma oğlum!" "Etme tutmanın kâr edeceği yok baba. Hakını helâl ediyorsan et, etmiyorsan beni avara etme, gideceğim." dedi. Babası; "Gidecek misin oğlum?" dedi. "Gideceğim baba." "Peki, oğlum ne yapayım, beni de Allah düşünsün. Madem gideceksin, sana asker veririm. Ordunu çek git. Nerdeyse bu kız al gel." dedi. Lâtif Şah sordu ki; "Baba ne kadar asker vereceksin?" "Ne kadar istersen o kadar vereceğim. Bu işe nihayet olmaz." dedi. "Bunun hududu yok. Ne kadar istersen o kadar vereyim." dedi ki; "Baba bana dört bin beş bin kişi versen, zaten bunların hepsinin göreceği işi ben yalnız görürüm. Dokuz bin on bin kişi versen, bu kadar askeri diyâr-ı gurbete nasıl götürüyüm, neyle götürüyüm, neyle dolaştırırım? Ben asker götürmem de baba. Yalnız senden bir ricam var: "Ben Hindistan şehrinin yollarını bilmiyorum. Hindistan şehrinin yollarını bilen birini yanıma katarsan bana kâfi gelir baba. Ordudan daha çok bundan memnun olurum. Ben giderim kendi işimi kendim görürüm. Allah için verirse, görür geri gelirim." dedi Lâtif Şah.

O zaman babası bir düşündü. "Ben bunun önüne beribenzer adamlar katsam, her adam gidip de orada padişahla dünürlük yapıp iş göremez." dedi. "Ben bunun yanına anca vezirlerimden birini katarım." dedi. "Ey On iki Mirzahanlarım!" "Buyur şahım!" "Kalkın bakayım." dedi. On ikisi de ayağa kalktılar. İhtiyar Lala, bunun vezirliğinden çıktığı için tabi o kalkmadı. Kapının ağzında çömeldi. Serbestledi gayrı orada duruyor.

Vezirler kalktı, "Buyur şahım!" dediler. Dedi ki; "Oğlum her hanginiz bu çocuğun önüne düşer, bunu tehlikesiz, çetesiz yollardan Hindistan şehrine götürür, Hindistan şehrinde Erciyar Hükümdarı'yla bunu anlaştırır, kızı Mihriban Sultan'ı buna alır da sağ selâmet bana getirirse, ahd ü peymanım olsun ki, terazinin bir gözüne altını koyacağım; bir gözüne o veziri koyacağım, tartıp vereceğim." dedi. Vezirler ağırlığınca parayı duyunca gözlerini fal taşı gibi açtılar. Onun canı eviyor ki, "Beni göndersin." onun canı eviyor ki, "Beni göndersin." Padişah da bunlara kalkıyor, "Acaba hangisi daha iyi konuşur." diye bunları süzüyor.

O arada vezirler, bir yol dönüp Lâtif Şah'ın yüzüne baktılar. Lâtif Şah'ın yüzüne bakınca paradan gönülleri geçti. Kendi kendilerine dediler ki; "Ulan bu çocuğun akli başında yok. Bir yol okumaya hevesleniyor, bir yol avcılığa hevesleniyor, bir yol şahlığa hevesleniyor. Hiç birinde bir ip tutturamıyor. Bu serseri yolda giderken, birine takılır, bunu vurup öldürürler. Bizi de öldürürler. Öldürmeseler bile, biz geriye gelince "Oğluma ne yaptınız da geldiniz." diye babası da bizi öldürür. Bunun menzili yakın, parası çok. Bunun altında var bir iş." dediler. "Biz bu parayı yiyemeyiz." dediler. Yukarı doğruldular ve dediler ki; "Devleti şahım! Hiç boşa avara olma. Biz Hindistan'ın yolunu bilmiyoruz." dediler. "Hiç biriniz bilmiyor musunuz?". "Hiç birimiz bilmiyoruz." dediler. Padişah; "Oturum bakalım." dedi. On ikisi de oturdu. "Koca Lala kalk bakalım ayağa!" dedi. Koca Lala usulca kalktı: "Buyur şahım!" "Bu çocuğun önüne sen düşeceksin." dedi. "Bunu kese, tehlikesiz yollardan götüreceksin, Hindistan şehrinde Erciyar Hükümdarı ile bunu anlaştıracaksın. Sağ selâmet ben bunu geriye isterim. Sana para da yok. Mecburi olarak gideceksin." dedi. İhtiyar Lala; "Şahım ben ihtiyarım. Diyâr-ı gurbette çocuğun başına belâ olurum. Çocuk kendini mi dolandırısın, beni mi dolandırısın? Bir sürü genç vezirlerin var. Onların birini yanına katsana." "Onların hiç bir kabahati yok." dedi. "Ben seni bunun yanına kattım ki, buna mukayyet ol diye. Sen buna mukayyet olup da o kızı buna göstermeseydin, şimdi bu dert ne senin başına gelecekti ne de benim başıma gelecekti. Mecburi olarak sen gideceksin. Yoksa seni cellâda vereceğim. Öbür dünyaya göndereceğim." dedi. İhtiyar Lala aklından dedi ki; "Bu adam benimle zıtlı. Beni öldürür öldürmesine. Bunun kılıcıyla ölmektense gideyim de yollarda öleyim. Elinden kurtarayım hiç olmazsa." dedi. "Gideyim, şahım." dedi. "İstersen gitme! Seni mecburi olarak göndereceğim." dedi. Dedi ki; "Gideyim şahım, fakat işin bazısının zor tarafı varır. Bazısının da plan tarafı vardır. her zaman zoraki iş görülmez. Madem benim üstüme yıktın, bu işi görürüm, Allah izin verirse. Şimdi ben buradan Lâtif Şah'ın önüne düşersem, Hindistan şehrinin yolunu pekâlâ biliyorum. Ben bunu götürürüm. Oraya varınca Erciyar Hükümdarı, benim senin Lala'n olduğumu, bunun senin oğlun olduğunu bilmez olur ya! Padişahla yekten dünürlük yapılmaz. Artık bir ay mı kalırız, iki ay mı kalırız, üç ay mı

kaldırırız, o belli olmaz.” dedi. “Padişahla anlaşana kadar! Ben buradan tüccar kılığına girerim. Bezirgân kılığına giderim, giderim oraya. Oraya varırım. Padişahın hediyesini ayrı gönderirim, karısının hediyesini ayrı gönderirim, kızının hediyesini, vezirlerinin hediyesini ayrı. O da koca bir padişaktır, “Bu ne cömert tüccar da hepimizi hediyeledi.” diye olur ki, birgün beni davet eder. Davet, yemek muhabbetinde, o zaman kendimi takdim ederim. Seni bildiririm, oğlunu tanıtırım. Dünürlüğü kolayca yaparım şahım” dedi. “Peki Lala’m işi gör de nasıl görürsen gör!” dedi padişah.” İşte benden ne kadar mal istiyorsan, kervancı olmak için?” Dedi ki; “Şahım! Benim beğenmiş olduğum kumaşlardan, en halis Yemen kumaşı olarak seksen deve yükü kumaş vereceksin.” dedi. Koca bir padişah, -yok değil ya- Emir ferman buyruldu, 80 tane deve geldi. Türlü mallardan buna seksen deve yükü, -develerin götüreceği kadar - kumaş yüklendi. İhtiyar Lala’ya bir Arap at hazırlayıp, eyerlediler.

İhtiyar Lala, Arap atın üzerine binip, ilerideki devenin yularını eline aldı. Lâtif Şah da Benliboz’u hazırlayıp, divanın önüne geldi. Lâtif Şah içeri girip babasının elini öptü. “Sağ olasın baba! Hakkını helâl et, gidiyorum.” dedi. “Oğlum, sağlık helâl olsun, güle güle git. Allah işini rast getirsin. Sağ selâmet geri gel.” dedi. “Yalnız oğlum yanına çıraklar al. Bu develer böyle boyuna gidecek değil ya! Yıkılacak, yüklenecek, yayılacak bu hayvanlar.” “Sağ olasın baba.” dedi. “Ben zaten bu derde giriftâr oldum. Benim yüzümden başkaları huzursuz olmasın. Benim Koca Lala’m, katarımın önünden sürüp giderse, ben devemin yıkılacağı yerde yıkarım, yükleneceği yerde geri yüklerim.” dedi. “Hiç kimseye ihtiyacım yok.” Babasının elini öptü, dışarıya çıktı. Benliboz’un üstüne bindi. “Çek, Lala katarı.” dedi. Koca Lala. Boz Maya’yı heyleyip Yemen şehrinde çıktı.

Yiyip içerek, konup geçerek on beş gün yol aldılar. Koca Lala katarın önünde, Lâtif Şah Benliboz’un üstünde, katar ikisinin arasında. Seksen deve uzadı gidiyor. Lâtif Şah geriye döndü baktı ki, Yemen şehrinin dağları kaybolmuş gitmiş, daha gözüküyor. O zaman içine hüznü düşüdü. Kendi kendine dedi ki; “Ulan ben gidiyorum. Bir daha bu Yemen şehrini ya görürüm ya göremem.” Benliboz’u sürüp ileriye vardı. “Lala’m!” “Buyur Şah’ım!” “Eyle bakalım, katarı.” dedi. İhtiyar Lala katarı eğledi. Lâtif Şah da Benliboz’unun üstünde memleket hasretiyle, aldı bakalım onda Koca Lala’ya ne söyledi:

*Koca Lala’m bu sene neyledik
Attı gurbet ele yollarımızı
Bir mecâzi aşka düştük müptelâ
Daha görür müyüm ellerimizi*

Gamı def olmayıp, aldı bir daha:

*Geri koydum tâcı tahtı hanemi
Melül ettim atamınan anamı
Haramîden aldım Altın Bina'mı
Bıraktık ellere mallarımızı*

Koca Lala, aklından dedi ki; "Bu çocuk Altın Bina'ya iyice hasret. Dayanamayıp geri dönecek. Şükür, yol yakınken gönlü geçti." Dedi ki; "Şahım, sen orada hastalanınca başımızın derdimize düştük. Altın Bina'nın kapısını dahi örtmeyi unuttuk. Asker bütün toplandı, senle benle beraber Yemen şehrine geldik. Elvan Dağı'nın tepesindeki Altın Bina ıpıssız kaldı. Biliyorsun ki, içi altın, inci, mücevher hepsi dolu. Babanı da kandırıp iyi mallar aldık." dedi. "Bunu da götürelim oraya yıkalım. Seninle zevk-i sefâmızla orada yaşayalım." dedi. Lâtif Şah; "Öyle mi Lala'm!" dedi. "Öyle Şah'ım. Tavatır oldu bu işimiz." deyip, Lâtif Şah aldı bir daha:

*Lâtif Şahım enginlerden geçerken
Ordular içinden yiğit seçerken
Turna gibi yücelerden uçarken
Şahine vurdurduk tellerimizi*

deyip kesti.

"Lala'm geri dönüp de gidip Altın Bina'ya yerleşmek kendi elinde değil. Gönlümün tellerini şahin vurdu. Çek katarı." dedi. "Çek!" Koca Lala; "Ulan, yine gönlü geçmedi." dedi. "Bize Hindistan'ı boylatacak." deyip katarı çekti.

Konarak göçerek, yiyip içerek on beş gün daha yol aldılar, on altıncı gün yine Koca Lala önde, Lâtif Şah geride gidiyorlar. Koca Lala geldi ki, orada yol iki çatal olmuş. Hindistan'a giden yol belden aşır doğru gidiyor; fakat körlenmiş, yol hâlinden çıkmış. Gidip gelen olmamış. Yol olduğu, bir parça belli. Bir yol da dağın dibine doğru dönmüş gidiyor. Bunu görünce İhtiyar Lala tereddütlendi. "Hindistan'ın yolu şu yoldu. Acaba bu yol neden otlanmış, neden bırakılmış, gidip gelen olmamış? Şu yol da Hindistan'a mı gidiyor, yoksa başka bir yere mi?" diye şüphelenerek orada eğlenmeye mecbur kaldı. Koca Lala inince, tabi katarı eğledi. Lâtif Şah, "Bu ihtiyar neden katarı eğledi?" diye atını ileriye sürüp geldi ki, İhtiyar Lala bir körlek, bir işlek yolun arasında o yana bu yana bakınarak düşünüyor. "Lala'm niye eğlenin? Katarı çek gidelim, hangi yola gideceksek bir an evvel." Dedi ki; "Şah'ım yolu şaşırdım, çıkartamıyorum." "Sen niye orada 'Biliyorum.' dedin de burada şaşıyorsun. Orada bilmiyorum deseydin, babam belki bir bilen adam bulur, yanıma katardı. Ben de rahatça giderdim." dedi ki; "Şahım kusura bakma ihtiyarlık var, unutmuşum." dedi. "İyice düşüneyim, yanlış yola gitmeyelim."

Koca Lala yolu pekâlâ biliyor, ama otlandığı için şüpheleniyor, gidemiyordu. Belki bir yolcu gelirse, soralım ki, "Şu yol da Hindistan'a

gidiyor mu, gitmiyor mu?" diye. İşlek yolun ne tarafa gittiğini bilmiyor. Onun için eğlenmiş düşünüyordu. Lâtif Şah sıkıştırıyor, Lala da; "Şah'ım beni sıkılama. Yanlış yola gidip de seni diyâr-ı gurbette süründürmeyeyim. Bir yol iyice düşüneyim, bulayım da ona göre gidelim" diye oyalanıyordu.

Biraz sonra o işlek yoldan, dağın dibinden bir atlı çıktı. Bunlara doğru geliyor. Lala atlıyı görünce; "Şahım, şuna soralım da yol hangisiyse, ona göre gidelim." dedi. "Peki" dedi Lâtif Şah. O atlı bunların yanına geldi, selâm verdi. İhtiyar Lala, "Aleykümselâm oğlum!" dedi. "Az dur bakayım." O adam durdu. "Oğlum! Bu yollar nerenin yolları?" diye sordu. Dedi ki; "Emmi bu yollar Hindistan yolları" "İkisi de gidiyor mu?" "İkisi de gider." dedi. İhtiyar Lala sordu ki; "Oğlum eski yol hangisiydi, bu Hindistan'ın esas yolu?" Dedi ki; "Emmi şu körlek yol esas yoldur; fakat bu yolun içerisinde altı yedi tane bir tehlike zuhur eti. Ne olduğu belli değil. Bu yoldan giden, kaybolup gidiyor, geri gelmiyor. O yandan da gelen yok ki sorulsun. Onun için bu yol bırakıldı. Herkes şimdi bu yoldan gidiyor. Bu yol sonradan düştü buraya." dedi. "Peki, sağ ol oğlum!" dedi İhtiyar. "Sen de sağ ol emmi." deyip adam atını sürünce, Lâtif Şah Benliboz'uyla önüne geçti. "Dur bakalım arkadaş!" dedi. Adam durdu "Bu yolların hangisi yakındır, Hindistan şehrine?" dedi Lâtif Şah. O adam dedi ki; "Delikanlı, aha şu otlu yol yakın gider. Bu otlu yoldan giden bir ayda gider, işlek yoldan giden bir buçuk ayda gider. İşlek biraz yol dolandır." dedi. "Peki" Adam atını sürdü.

Lâtif Şah geriye gelince İhtiyar Lala dedi ki; "Şahım, sen de duydun ya bu yolun ilerisinde bir tehlike zuhur etmiş. Giden gelmiyormuş. Herkes bu yoldan gidiyormuş. Biz de herkesin gittiği yoldan gidelim de bir tehlikeye maruz kalmayalım." Lâtif Şah dedi ki; "İyi ama Lala'm, bu adama ayriyeten yine sordum. Sen de duydun. O adam diyor ki; 'Bu otlu yoldan giden bir ayda gider, işlek yoldan giden iki ayda gider.' diyor. Ben elimden gelse, Mihriban Sultan'ı ben bugün bulmak istiyorum. Sen beni iki ay dolandıracaksın. Bir aylık yol dururken ben iki aylık yoldan gitmeyeceğim. Bu yoldan gideceğiz." dedi. Lala yalvardı. "Şah'ım başımıza bir belâ gelmesin de tek üç ay dolaşalım. Oğlum. Ne olur sanki! Buradan giden geri gelmiyormuş, kaybolup gidiyormuş." "Canım o gidip de geri gelmeyenler ana kuzusu değil mi? Onların başına ne belâ geldiyse, bizimkine de o gelir. Fazla konuşma da çek katarı." dedi.

Koca Lala; "Bu oğlan bir yerde ölecek, bana da sebep olacak olmasına, gidelim bakalım." İster istemez körlük yola düştüler. Körlük yolda on beş gün daha yol aldılar; fakat Koca Lala bu yolculuktan çok memnun kaldı. Çünkü gidip gelen olmamış, yollar otlanmış hâli beldeler hâline girmiş. Develeri yıkmaya lüzum kalmıyor, develer horam horam ot yolarak gidiyorlar. Koca Lala aklından dedi ki; "Eğer böyle gidersek, çocuk benden akıllı çıktı. İyi gidiyoruz, sonunda bir pisliğini çekmeksek bu işin!"

On beş gün gittiler. On altıncı gün gece yarısı bir boğaza girdi. Koca Lala ileriden. Gece yarısı bir boğaza girdi. İki tarafı ormanlık dağlar. Körlük yol, boğaza doğru gidiyor. Gece yarısı girdi. Tam sabah oldu, güneş doğdu. Güneş kuşluk yerine geldi. İhtiyar Lala hâlâ boğazda gidiyordu. Kuşluk zamanı ileriden çıktı. Lâtif Şah, daha geride boğazın içinde, develerin arasında. Koca Lala boğazdan ileriye çıktı ki, sağ taraf ormanlık, cebel dağlar; sol taraf düz ova halı gibi ot, çiçek, çayır... Çekirge sesi, kuş sesi hep birbirine karışmış, fakat bunların içinde acı bir inilti var. O zaman İhtiyar Lala, can derdiyle o yana bu yana bakınmaya başladı. Korktu, acı iniltiden. O yana bu yana bakıp yatıyordu. Baktı ki sağ tarafta, ormanların içinde, ileride kısık bir dere, ormanların sık yerinde bir büyük ejderha bunların geldiğini görmüş, yarı beline kadar yukarıya doğrulmuş, gözlerini kabartmış, bunlara bakıp acı acı inliyordu. Bunu gören İhtiyar Lala'nın korkuyla dili tutulup, atının üstünde donup kaldı. Katar eğlendi. Lâtif Şah da daha boğazın içindeydi, çıkmamıştı.

Katarın gerisindeydi ki; "Ulan, bu ihtiyar bu kez katarı neye eğledi acaba, neye çekip gitmiyor!" diye develerden o yana bu yana geçe geçe Benliboz'unu ileriye sürdü geldi ki, İhtiyar Lala atın üstünde dimdik duruyor." "Çeksene yahu katarı! Niye eğledin?" dedi. İhtiyar Lala'nın dili tutuk olduğu için parmaklarıyla ileriye gösterdi. Lâtif Şah İhtiyar Lala'nın parmak hizasına baktı ki, büyük bir mahlûkat, ormanın içinde yarı beline kadar yukarıya doğrulmuş bunlara bakıyor ve acı acı iniyor. Bunu gören Lâtif Şah sol tarafındaki kılıcını sapından tuttu. O zaman İhtiyar Lala elini çekince, Lâtif Şah'ın yakasından tuttu. Bunun üstüne dili açıldı. "Nereye gidiyorsun Şah'ım?" dedi. Dedi ki; "Lala'm gideyim bakalım bu mahlûkat neyse! Yoldan kaldırılabirsem kaldırım. Kaldıramazsam öldük işte." dedi. İhtiyar Lala dedi ki; "Onun ne olduğunu sen biliyor musun?" "Bilmiyorum." dedi Lâtif Şah. "Şahım onun ne olduğunu ben sana anlatayım da istersen git, istersen gitme. Benden vebal kalksın." deyip, aldı bakalım ağlayarak İhtiyar Lala orada Lâtif Şah'a ne söyledi:

*İhtiyarım kurtaramam kalmadı bende mecal
Sen çevir Benliboz'unu geri kendin yola sal
Git dolaş o işlek yoldan bul yârini murat al
Ejderhayla cenge varma pehlivan Rüstem misin*

"Anladın mı Şah'ım?" dedi Koca Lala. "Anlayamadım Lala'm. Bu ejder dediğin mahlûkat, hangi mahlûka benziyor? Bana lisanınla anlat bakalım." dedi. İhtiyar Lala dedi ki; "Şah'ım, buna yılanın büyüğü ejderha derler. Bunun karşısında Zaloğlu Rüstem gibi bir pehlivan olması lâzım ki kendisini tutundursun. Senin gibi 99 tane Lâtif Şah olsa, vız gelir tırıs gider." dedi. Bu söz Lâtif Şah'ın pehlivanlık gururuna dokudu?" diye sordu. Dedi ki; "Şah'ım bu adama ne mi yapar; adamı sokar öldürür bu." dedi.

“Sokmaya tenezzül etmezse, adamı yerden çeker karnına götürür, midesinde hazmeder, eritir, gider.” dedi. “Eğer buna de tenezzül etmezse, yerden kendini fırlatıp gelir, adamın beline dolanır. Sıkar kemiklerini kırar, yine öldürür.” dedi. “Bunun elinden kurtarmanın imkânı yok. Ben daha kurtaramam; mal da kurtaramaz.” dedi. “Sen gençsin. Atın hünerli. Sen Benliboz’unu sür buradan kaç. Git o işlek yolu bul. Oradan dolaş Hindistan şehrine git, Mihriban Sultan’ını bul. Bana elveda! Beni bırak.” dedi. Lâtif Şah “Öyle mi Lala’m?” dedi. “Öyle. Ancak böyle kurtarırısın, başka kolay yolu yok.” dedi. Dedi ki; “Lala’m, seni ihtiyar çağında, memleketinden, çoluğunun çocuğunun içinden alıp getirip de burada bir vahşinin karşısında bırakıp kaçıp gitmek gençliğe yakışır mı?” “Yakışmaz ama Şah’ım, sen beni kurtarayım derken kendini telef edersin. Ben zaten günümü görmüş, sefâmı sürmüşüm. Ben ölsem de kasavet etme. Canını kurtar, beni kurtaramazsın.” dedi. “Sen bir an evvel kaç da git.” Lâtif Şah; “Yok Lalam yok! İş öyle değil.” dedi.

Tabi bunda da can korkusu var. Ejderhadan korktu. Mihriban Sultan’ın hayâli gelip gözünün önüne durdu. Mihriban Sultan’a hasret kalacağım diye, ağlayarak aldı bakalım orada İhtiyar Lala’ya ne söyledi:

*Koca Lala’m düşüp gelme peşime
Ölürsem başının çaresine bak
Vuramazsam kılıcın başına
Körpe vücudumun paresine bak*

Gamı def olmayıp aldı bir daha:

*Ben ölürüm sen kalırsan savaştan
Ahde vefa etmedik mi biz baştan
Matem elbisesin bizim kumaştan
Giydir Mihriban’a karasına bak*

İhtiyar Lala dedi ki; “Şah’ım, sen öldükten sonra, beni Mihriban Sultan’ın yanına koymazlar ki, senin öldüğünü haber verem. O da senin kumaşından karalar giye, yasını matemini tuta. Ben de onun karalarına bakayım. Sen beni bırak, kaç git. Mihriban Sultan’ını bul. Karasına bak, ağına bak, neresine bakarsan bak. Beni düşünme.” dedi. Lâtif Şah; “Öyle mi Lala’m?” “Öyle şahım” dedi. “Bu işin başka kolay yolu yok.” dedi. Lâtif Şah aldı bir daha:

*Bu yolları bundan almak kastımdır
Bizle düşen Mevla benim dostumdur
İnsanoğlu her mahlûktan üstündür
Şimdi Lâtif Şah’ın nârasına bak*

deyip kesti. Beytini kestikten sora; "Lala'm, "Bu mahlûkat geriden kendini fırlatıp atar da adamı belinden sarar" diye söyledin." "Evet Şah'ım. Kendini atar; adamın belinden dolandır. Sıkar kemiklerini, kırar öldürür." dedi. Lâtif Şah dedi ki; "Öyleyse Lala'm, bunun üstüne atla gitmek tehlikeli. Eğer beni sarar da attan aşağı düşürürse ben kendimi toparlayamam. O zaman beni öldürür bu." dedi. "Bunun üstüne yayan gitmem lâzım benim."

Benliboz'dan aşağı inip, Benliboz'un yularını İhtiyar Lala'nın eline verdi. "Lala'm ben gidiyorum. Sen bu hayvanı tut, burada dur." dedi. "Baktın ki bu mahlûkat beni perişanlattı öldürecek, sen beni kurtaramazın." dedi. "Benliboz'a bin kaç. Mal kalsın, burada." dedi. "Yelesine sarıl, düşme sakın! Bu seni kaçırır, seni kurtarır." dedi. "Geri Yemen şehrine gidersen, babam; 'Oğlumu n'ettin der?' seni öldürür. Yemen şehrine gitme." dedi. "O işlek yolu bul, Hindistan şehrine git, Mihriban Sultan'ı bul. Lâtif Şah seni aramaya gelirken yolda ejderha parçaladı de. O benim ölü hatırımı sayaraktan seni ölünceye kadar görür." dedi. "Çoluğundan çocuğundan ayrı olursun ama hiç olmazsa canından olmazsın baba." dedi. "Ne yapalım mukadderat böyleymiş!" dedi.

İhtiyar Lala'ya yuları verip, kılıcını çekip kınından çıkarttı. Ejderhanın olduğu derenin ayağına geldi. Orada yüksek bir nârâ attı. Ejderha da yukarıdan aşağıya kıcıladı geliyor. Lâtif Şah bir yüksek tarafa çıktı. İkisinin arasında altı metre kadar yer vardı. Ejderha Lâtif Şah'ı görünce eylendi. Lâtif Şah'ı çekti götüremedi. Güçlü kuvvetli adam oludu için ileriye götüremedi. Götüremeyince geriden kendini toparladı. Ejderha yukarıdan aşağıya kendisini öyle bir attı ki gelip Lâtif Şah'a çarptı. Lâtif Şah yuvarlandı gitti. Yuvarlanıp biraz gittikten sonra Lâtif Şah yukarıya sıçradı ki ejderha kuyruk tarafıyla Lâtif Şah'ın belinden iki dolam olarak sarmış. Kılıç tutan kolu da sargının içinde kalmış. Var kuvvetiyle silkiyor kolunu. Asla ejderhanın sargısından kımıldatamıyor. Ejderha bunu sıkmış kayımca. Hem sürüp götürüyor hem de olanca kuvvetiyle sıkıyor. Tabi güçlü kuvvetli adam olduğundan kemiğini kıramıyor, götürüyor. Lâtif Şah kendi kendine dedi ki; "Ulan, bu hayvanın bir yuvası, ini vardır. Beni götürür de o dar yere sıkarsa daha elinden kurtarmanın imkânı yok. Beni öldürür. Bu geniş yerde kendimi kurtardım kurtardım, kurtaramazsam, işte gidiyoruz." diye ayağını yere bekiliyor, nerde kütük görürse oraya yamaçlatıyor, asla ejderhayı eğlemenin imkânı yok. Yalnız o yana bu yana bir parça sarsıyor. Arada bazen de kılıçlı kolunu yokluyor, belki sargıdan çıkartırım diye, çıkartamıyor. O yana bu yana yarım saat kadar oralarda süründü, uğraştılar. Tabi hayvan da sıkı sıkı bir parça yoruldu. Lâtif Şah orada bazen kolunu yokluyor, diyorduk. Bir ara öyle bir hesaba getirdi, kolunu öyle bir çekti ki, kılıçla beraber ejderha sargısından kurtardı. Geriden "Varıyorum. "deyip de bunun belinin ortasından bir kılıç vurdu. Kendi sargıda olduğu için ejderha da gayet kalın olduğu için dibe kadar kesemedi, ama büyük bir yara açtı.

Ejderhanın belinden kılıç geçince, kuyruk tarafı gevşedi. Lâtif Şah sargıdan dışarıya fırladı birden bire. Ejderha da bunu vurup da yaraladığı yerden yukarıya doğrulttu. Tabi acıdı, küçülüyor, büyülüyor, bunu sokup sokup sonlamaya çalışıyor. Lâtif Şah da kılıçla kendini müdafaa ediyor. Gene de kılıçla kafasına vurmaya çalışıyor. Ejderha buna saldırınca, Lâtif Şah da sağa sola sıçrayarak kendini kurtarıyor. Bu kılıcını sallarken de ejderha kafasını sağa sola çekerek kurtarıyor. Birbirleriyle müdafaa hâlinde sağlam olarak iki saat uğraştılar. Nihayet ejderhanın yarası soğudu, acıdı. Can derdiyle Lâtif Şah'a bir daha saldırdı. Lâtif Şah can acısıyla ejderhanın tepesine öyle bir kılıç vurdu ki, hıyar biçer gibi ikiye biçti. Kılıç yarı beline kadar yere saplandı. Ejderha düştü. Lâtif Şah için geriye kalan kolay oldu. Ejderhayı vurdu birkaç parçaya böldü. Kılıcının kanlarını yere sürdü. "Çok şükür Mevlâ'ya bundan kurtardık. İhtiyar Lala da kaçmadıysa, inşallah ikinci bir tehlikeye kadar, gayri serbest gideriz." dedi.

"Lala kaçtıysa, daha Benliboz'a yetişemem. Hayvan da beni götüremez. Mal da başıma belâ kesildi." diyerek gidiyor. Koşa koşa geldi ki, İhtiyar Lala da Lâtif Şah orada ejderha ile tutuşunca; "Daha bu bunun elinden kurtaramaz. Ben bari kaçayım da kendimi kurtarayım." diye tedbirini almış, ayağını üzengeye sokmuş. Yukarıya doğrulacağı vakit, Benliboz arka ayaklarının üzerine yukarıya şaha kalkınca, arkasının üzerine düştü Lala. Düşünce, orada öylece kaldı. Bayıldı kaldı. Lâtif Şah geldi ki, Lala orada yatıyor. Benliboz da eskisi gibi eşiniyor. Lâtif Şah, "Ejderhayı öldürdüm." diye sevinerek geliyordu. Geldi ki, İhtiyar Lala orada bayılmış yatıyor. O zaman bir yas mateme düştü. Kendi kendine dedi ki; "Ulan, yiğit odur ki, emânetini sağ selamet geri sahibine götürür. Bu ihtiyarın bir yol korkup dili duruyor, bir düşüp bayılıyor. Ben bunu böyle olursa sağ selâmet geri çoluğunun çocuğunun içine götüremeyeceğim." diyerek hüzünlenip, İhtiyar Lala'nın sağ tarafına çömelip ağlayarak aldı bakalım, orada ne söyler:

*Ne yatarsın koca Lala'm
Od düşürme cana doğru
Benim derdim bana yeter
Çekme beni nara doğru*

Lâtif Şah'ın sesini duyan Lalanın ses kulağına değince, gözünü açtı ki, gelmiş baş tarafında deyiş söylüyor. Başka bir söz bulamadı da sevincinden ihtiyar, "Ah sevgili Şah'ım, ejderhanın elinden nasıl kurtardın?" dedi. Lâtif Şah aldı bir daha:

*Koca Lala'm çekme âhı
Unutun mu barıgâhı
Sıdk ile bil Allah'ı
Koymaz kulun dara doğru*

*Zaferim gönlüm hoşalttı
Erenler kılıç kuşattı
Lâtif Şah yolu boşalttı
Gayrı gidek yâre doğru*

İhtiyar Lala'yı kucaklayıp arabasının üstüne bindirdi. Kendisi de Benliboz'unun üstüne bindi. "Çek bakalım katarı Lala!" dedi. Koca Lala, katarı çekti gidiyor. Lâtif Şah da yanı sıra gidiyor ki, "Bakalım, Lala ejderhanın parçalarını görünce bana ne diyecek." diye. Ejderhanın olduğu yere geldiler. İhtiyar Lala gördü ki, Lâtif Şah vurmuş ejderhayı parça parça etmiş. Her parçası tomruk gibi bir yerde yatıyor. Bunu gören Koca Lala; "Yavrum sağ ol!" deyip, Lâtif Şah'ı atının üstünde kucaklayıp, alnından öpüp aşkı coşa gelip de aldı, orada bakalım İhtiyar Lala, Lâtif Şah'a ne söyledi:

*Barekallah hub yaratmış kuvvetini Zülcelâl
Her tüyüne kurban olsun yüz Mihriban kaşı hilâl
Kahraman-ı katil m 'oldun nedir sendeki bu hâl
Her belâdan esirgesin Yaradan Şah'ım seni*

İhtiyar Lala aldı bir daha:

*Ayrılma benim sözümünden koyma Hakk'ı dilinden
Hiçbir varlık kurtaramaz daha senin elinden
Baban ile bile aldık elma pirin elinden
Kuvvetin gücün kudretin oradan Şah'ım senin*

Sözü tamama ermeyerek, İhtiyar Lala aldı bir daha:

*Sağ selâmet yetiştirsem seni bir yol dengine
Kılıç bağlayıp beline binsen Bozlu Bengi'ne
Kısmet olsa Mihriban'ın tutup versem terkine
Ordu cenk etse elinden alamaz Şah'ım senin*

Lâtif Şah; "Lala'm, beni iyi tıraş ettin." dedi kendi kendine. "Bu tıraş bana Hindistan'a kadar yeter. Çek katarı." dedi. İhtiyar Lala katarı çekti.

Konarak geçerek, sağ selâmet on beş gün daha yol aldılar. On altıncı gün Hindistan'ı görececek bir yerden çıktılar. Hindistan şehri görüldü. İhtiyar Lala, Hindistan şehrini gördü, tanıdı. Zaten evvelden beri Hindistan'a gitmiş gelmişti, tanyordu Hindistan şehrini. Çekti beri aşağı gidiyorlar, fakat Hindistan'ın ahali de bunları gördü. Bunları gören adamlardan birkaçı, Erciyar Hükümdarı'nın huzuruna geldiler. "Devletli şahım, bu kimsenin gelmediği yoldan iki yabancı sökün edip geliyor." dediler. "Öyle mi?" "Öyle." İki muhafız çağırdı. Dedi ki; "Oğlum! Hindistan şehrinin kenarına çıkın. Onların bir kervancıbaşı vardır, takip edin. Gelince onu

huzuruma getirin. Bir soralım ki, bu yolda kimseyi bırakmayan mahlûkat neymiş, öğrenelim. Bu müşkülden kurtaralım.” dedi. “Peki”

İki muhafız emri alıp, Hindistan şehrinin kenarına çıktılar. Orada bunları bekliyorlar. Tabi gelenlerin haberi yok. Bunlar da katarı çekip sağdan düz ovaya indiler, Hindistan şehrinin önüne. Orada İhtiyar Lala katarı eğledi. Lâtif Şah, atını sürerek geldi; “Niye eğledin Lala’m katarı?” dedi. Dedi ki; “Şah’ım, şu gördüğün şehir Hindistan şehri, işte Mihriban Sultan burada. Yolumuz tamam. Şimdi biz buraya hususi tüccarlığa mal alıp satmaya gelmedik. Biz bu adamla dünürlük yapacağız. Biz bu adamdan bir müsaade almadan böylece bu katarı çekersek, congul cingul bu şehre girersek, doğrudan doğruya bizim saygısızlığımıza verilir bu iş. O zaman şahın yanında ben hesaba elince serbest konuşamam. Utanırım, mahcup olurum.” dedi. “Madem biz bu adamla dünürlük yapacağız, mal burada kalacak. Birimiz malın yanında duracağız. Birimiz gideceğiz bu adamdan bir müsaade ferman alacağız. Kendi müsaadesiyle şehre girerse, tabi bu ne tâdil-i erkânlı bir tüccar ki geldi benden müsaade aldı da şehrimde müsaade eyle girdi diye adamcağızın hoşuna gider. Gözüne gireriz. Sonra konuşma esnasında da karşısında serbest konuşuruz.” O zaman Lâtif Şah; “Peki Lala’m, nasıl biliyorsan öyle olsun.” dedi. “Nasıl biliyorsan öyle mi olacak?” dedi. Koca Lala. “Evet nasıl biliyorsan öyle olsun.” “Öyleyse şahım, nasıl biliyorsam öyle olursa buraya ikimiz de senin işin için geliyoruz. Benim burda başka bir işim yoktu. İşin plan tarafı bana, zor tarafı sana. Planım sökerse ne âlâ, sökmezse sen o zaman zoru kullanırsın.” dedi. Buraya kadar sen benim şahımdın, ben de senin Lala’ndım. Burada işimizi görüp de geri dönünceye kadar, ben senin baban olacağım, sen de benim oğlum olacaksın. Her neyi emredersem, sözümünden çıkmayacaksın. Her hitabında bana ‘Baba’ diye hitap edeceksin. Lâtif Şah; “Peki Lala’m” dedi. “Bun dan sonra sen benim babam ol, ben de senin oğlun olayım. Buyur baba! Ne emrediyorsun?” dedi. “Ulan, yık bakalım, katarını buraya.” dedi. Koca Lala. Lâtif Şah, “Peki baba yıkayım ama sert konuşma.” dedi. Koca Lala dedi ki; “Eğer beni böyle karşılayacaksan babalığın, oğulluğun bir lüzumu yok.” “Yok karşılamam da sert konuşma, emret; eğer yapamazsam o zaman sert konuş.” İhtiyar Lala dedi ki; “Oğlum!” “Buyur baba!” “Bu malları buraya yık. Develer burada yayılsın, gözle bir tarafa gitmesin. Mallara kimse el sürmesin. Burada mukayyet ol. Ben gideceğim Şah’tan bir müsaade ruhsat alacağım, geleceğim. Ben gelinceye kadar burada dur.” “Peki” dedi. Lâtif Şah.

Lâtif Şah denklere kucaklayıp kucaklayıp develerden aşağıya indirdi. İhtiyar Lala da atını sürüp Hindistan şehrine gitti. İki muhafız bunu şehrin kenar tarafında takip ediliyor demiştiler. Hindistan şehrinin kenarına gelince, iki muhafız önüne çıktılar; “Dur bakayım baba!” Durdu. “Sen necisin baba?” “Ben kervancıyım oğlum.” “Şu kervanın kervancıbaşısı sen simin?” “Evet

benim" "Seni şahımız istiyor, buyur huzura gideceğiz." dedi. İhtiyar Lala'nın atının dizginlerinden tuttular. Yavaş yavaş alıp Erciyar Hükümdarı'nın divanhanesine götürdüler. Dediler ki "Baba in atından, divana dur!" İhtiyar Lala, atından indi. Tabi şimdiye kadar şah meclislerine girmiş çıkmış koca bir vezir. Tadil-i erkânla divan kapısını vurup Şah'ı selâmlayarak huzura girdi. Erciyar Hükümdarı'na "Selâmünaleyküm" dedi. Erciyar Hükümdarı; "Merhaba babacığım! Hoş geldin." dedi. İhtiyar Lala sağ elini göğsünün üstüne koyarak; "Merhaba Şah'ım! Hoş bulduk." dedi. "Babacığım necisin?" "Kervancıyım." "Peki, senin yanında yiğit yiğit adamların birçok cengâverlerin var mı?" dedi. "Yok, Şah'ım." dedi. "Yanımda seksen tane devem var. Bir oğlum var, bir de karşımda görmüş olduğun ihtiyar can olarak bu var elimde." dedi. "Senin bu geldiğin yolda belki yirmi senedir milleti bu tarafa bırakmayan neymiş? İyi anlatacak birisi denk gelmedi ki sorup da öğrenelim, müşkülden kurtaralım. Sen bu yolu geldin babacığım. Sen bunu görmüşsündür. Bu mahlûkat ne mahlûkattır ki, kimseyi bırakmıyor da seni bırakıyor. Şunu bana bir anlatabilir misin?" dedi. İhtiyar Lala, bir düşündü." Şimdi benim yanımda bir yiğit oğlum var. Orada bir ejderha vardı, vurdu parça parça etti onu, öldürdü. Biz de geldik. İnsan bir meclise girer girmez kendini överse şereften, hünerden, maharetten düşer. Bunu bilahare söylememiz lâzım." dedi. "Hiç bir şey yoktur Şah'ım." dedi. "Olması gerek baba!" dedi. "Yoktur Şah'ım hiç bir şey yok. Ben bu yolu bir aydır geliyorum. Öyle otlanmış, öyle serbest ki, develerimiz yayıla yayıla, sulana sulana rahat olarak; oğlumuzla, konuşarak, muhabbet ederek geldik. O zaman Erciyar Hükümdarı kendi kendine dedi ki; "Ulan bu herifte öyleyse bir keramet var. Herkesi görüyor da bunu niye görmüyor. Muhakkak bunda bir keramet var. Bunun duasını almak bize kâfi gelir." dedi. Emir ferman buyurdu ki; "Bunu alın, benim bütün kiralık mağazaları ezdirin. Hangi mağazayı beğeniyorsa malını oraya yıksın. İsteddiği fiyata satsın. 'Şu fiyata bu fiyata satacaksın.' diye buna sorgu sual yok." dedi. "Neye satarsa satsın. İcap ederse öteki mağazaları bunun malı tükeninceye kadar kapatın." dedi. "Peki" dediler. İhtiyar Lala'yı alıp çıktılar divandan.

Birçok mağazalar gezdirdiler. Nihayet mesela bizim Sivas'ın Dört Yol'un ağzı gibi yüksek bir yerde büyük bir mağaza beğendi. O mağazayı boşalttılar, temizledi, pakladılar. İhtiyar Lala da geldi, Lâtif Şah'a malları yükletti. Çektiler, seksen tane deveyi mağazanın önüne geldiler. Ayrı ayrı düzdüler. Develere çobanlar tuttular. Bu çobanlar, develeri aldı dağlara yaymaya götürdü.

Lâtif Şahla İhtiyar Lala mağazaya yan yana oturdular. İhtiyar Lala dedi ki; "Şahım sen burada otur. Ben gideyim şu Hindistan'ın mağazalarını bir gezeyim. Getirdiğimiz kumaşların fiyatlarına bir bakayım, öğreneyim. Eller neye satıyorsa, biz de ona satalım. Müşteriye karşı ham davranıp

başımızdan kaçırmayalım.” dedi. “Peki.” İhtiyar Lala çıktı, Hindistan şehrinin bütün mağazalarını gezdi. Getirdiği kumaşların fiyatına baktı, öğrendi. Geriye geldi, mağazaya oturdu. O zamanın behrinden kendinin getirdiği kumaşlar, Hindistan şehrinde beş kuruş ediyorsa, İhtiyar Lala yüz paradan ilan etti. Yüz paradan ilan etmesindeki gayesi, bu adam malının delisi değil ya oraya tabi tüccarlığa gitmedi, Padişah’la dünürlük yapmaya gitti. Milletin gözüne girip padişahın gözüne girmeye çalışıyor.

Ahalide beş kuruşluk malın yüz paraya, yarı fiyatına verildiğini duyulunca, bütün başka mağazalar bırakıldı, bunun mağazasına akın ettiler. Millet bütün hep hizaya dizilip alıyorlardı. İhtiyar Lala bir kenara oturdu, kasanın başında para alıyor. Lâtif Şah da tezgâhın başına oturmuş, gelenlere -O zaman arşın vardı.- arşınla ölçüp ölçüp mal veriyordu. Mal almaya gelenler, ilkinde Lâtif Şah’ı görünce dışarıdaki işini unutup, hayran meftun oluyor, yüzüne baka baka orada vakit geçiriyor. Yani beş dakikada çıkacak arkadaş anca bir saatte çıkıyor mağazadan. Öyle alış veriş ediyorlar. Bu minval üzerine bunlar, Hindistan şehrinde üç gün ticaret yaptılar. “Mihriban Sultan da babası şehrin kenar tarafına bir has bahçe yaptırmış, etrafını sur içine aldırılmış, ortasına manzaralı bir köşk yaptırmış, yanına kırk tane cariye vermiş. Zevk ü sefasıyla orada yaşıyor.” demiştik. Şehrin kenar tarafında olduğu için bunlar geleli üç gün olduğundan, bunlardan haberi yok. Lâtif Şah, Elvan Dağı’nda düşüp bayılınca, o da başında deyiş söylemişti. “*Dökerim ayınumdan yeşili alı / Göğ giyer yas tutar beklerim yolu / Al bu emaneti bu arzuhâli / Sana verip bir nişane giderim*” Bu sözlerini tutmuş. Üzerinde al, kırmızı nesne hiç yok. Bütün karalar giymiş. Lâtif Şah gelecek mi, gelmeyecek mi diye yasını, matemini tutup yollarını gözlüyor.

Bunlar geleli üç gün oldu ama haberi yok. Dördüncü günü, hikmet-i Perverdigâr, Mihriban Sultan’ın çarşıya bir ısmarıcı zuhûr etti. Cariyesinin birisini yanına çağırtdı. Beş-on kuruş parasını verdi. “Kızım git de şu ısmarıçları al da gel.” dedi. Cariye çarşıya çıktı. Hanımın ısmarıçlarını aldı, getirip önündeki masanın üstüne koydu. Geriye çekilip karşısında el bağladı. Mihriban Sultan, “Acep Lâtif Şah geldi mi, bir umut, cariye haber var mı?” diye düşünüyordu.; “Cariye çarşıda pazarda ne gibi havadisler var?” diye sordu. Cariye dedi ki; “Hanımım yaramaz bir havâdis yok. Yalnız Yemen’den bir tüccar gelmiş.” dedi. “Eee!..” “Çok güzel mallar getirmiş. Burada beş kuruş eden malı yüz paraya veriyormuş. Şimdi bütün mağazalar boşalmış, onun mağazasına akın ediyorlarmış. Sonra yanında bir oğlu mu, çırağı mı varmış, herkes nesi olduğunu bilmiyor. Bütün Hindistan şehrinin ahali, şimdi o oğlanı konuşuyor. ‘Böyle bir genci biz hiç görmedik, bu neyin nesi acaba!’ diye hep onu konuşuyorlar.” deyince Mihriban Sultan dikildi. “Bu mutlaka bizim Lâtif Şah. Lâtif Şah olmasına da o Şah idi, acep nasıl tüccar oldu bu?” dedi. Biraz düşündükten sonra; “Ben onu görmek için yalandan hastalandım gittim. Tekkeyi ziyâret etmeye

gidiyorum dedim. O da beni bulmak için belki yalandan tüccar olmuş olabilir. Ben bunu bir görmem lâzım." dedi. "Ben bunu bir görmem lâzım ama ben koca bir padişah kızıyım. Şimdi cariyelerimi burada bıraksam da yalnız gitsem, 'Padişah'ın kızı cariyelerini ne yapmış da burada yalnız başına dolanıyor.' diye milletin nazarını çeker bu." dedi. Cariyelerimi arkama katsam cangul cangul gitsem tadı olmaz. Ben birini bulur bu ihtiyacı görürüm." dedi. Cariyelerine bir baktı, dedi ki; "Şu cariyeyi göndersem, ben bu oğlanı buraya istemek için. Bu cariyeye kurnaz. Yolda giderken Lâtif Şah'ın aklını şaşırtır. Olur ki benden gönlünü geçirir, kendi varır. Şunu göndersem, yine öyle olur. Şunu göndersem, başka türlü hâl olur. Bir topal cariyeye var. O, bu topallığıyla bir iş göremez." dedi. "Ancak bu Topal Kızı gönderirim." Topal Kız'a seslendi: "Topal kız!" "Buyur hanımım!" "Buraya gel bakalım." dedi. Topal Kız geldi. "Buyur hanımım!" Kızım; "O, yeni gelen Yemenli tüccarın mağazasına var. Orada kırk tane siz varsınız, bir de ben varım kırk bir taneyiz. Bize aynı kumaştan, hepimizinki bir olsun, kırk bir kat kumaş alacaksınız." dedi. "Şimdi parasını sana versem, ya orada hesap edip veremezsin yahut yollarda yitirir perişan olursun. O yanında bir oğlu mu çırağı mı varmış. Onu yanına kat getir. Hesap etsin, parasını burada ben vereyim." dedi. "İster babasına versin, ister yolda yitirsin, isterse kumara versin." dedi. "Ne yaparsa yapsın!" dedi. Bu Topal Kız, "Peki hanım" dedi. O diğer cariyeler de "Aman Topal Kız, çabuk gel de bir an evvel bezenelim." diye yalvardılar.

Topal Kız, bir o yana bir bu yana çöktüre çöktüre, has bahçeden çıktı. Doğru mağazanın önüne geldi ki, millet sıraya dizilmiş, mağazaya girecek yer kalmamış. Kiminin koltuğunun altından geçiyor topal kız, kiminin paçasının arsından kayıp ileriye çıkıyor, kimine "Ben emir kuluyum, hanımım bana kötülük ediyor." deyip, yalvara yalvara mağazaya giriyor. Mağazaya girip de Topal Kız, Lâtif Şah'ı görünce Mihriban Sultan'ı da unuttu, has bahçeyi de unuttu, alacağı ısmaracı da unuttu. Topal ayağının üstüne çöktü, boynunu da topal tarafına bıraktı. Ağzının şörüşü tâ göğsüne kadar indi. On dakika doya doya baktı. İhtiyar Lala, öbür köşeden seslendi kasanın başından; "Kızım! Orayı işgal etme! Ne alıyorsan al da gitsene." Topal Kız baktı ki, orada bir adam. Kendi kendine dedi ki; "Her halde mal sahibi o." Lâtif Şah'ın karşısından ayrılıp İhtiyar Lala'nın yanına vardı. Tabi müşteri çoktu. Lâtif Şah, herkese mal veriyor. Topal Kız dedi ki; "Efendim! Biz kırk tane cariyeyiz. Bir de hanımımız var, kırk bir taneyiz. Bize aynı kumaştan kırk bir kat elbiselik kumaş vereceksin." İhtiyar Lala baktı ki, mal bu tarafa biraz fazla gidecek. Lâtif Şah'a; "Oğlum, o müşteriler bir az kalsın. Onlar erkektir, bu bir kız çocuğu. Şu çocuğun işini görelim de bu gitsin, onların yine işini görürüz." dedi. Lâtif Şah; "Peki baba" dedi. Kalktı ayağa, tarif etti. "Oğlum! İşte falan kumaşı indir." Lâtif Şah o kumaşı indirdi. "Oğlum buraya kırk bir kat elbiselik kumaş getireceksin. Ona göre ölç

bakalım." dedi. Lâtif Şah, ölçtü ölçtü ölçtü, nihayeti gelince kesti. Dürdü masanın üstüne, o tarafa itti ki, kız parasını versin de alsın gitsin, diye. Kendi, yine öteki müşterilerle alış verişe başladı. Kumaş o tarafa itilince, İhtiyar Lala dedi ki; "Kızım bu çocuk kumaşları kesti. Parasını ver de götür." dedi. Topal Kız dedi ki; "Emmi! Bende para olur mu? Ben bir cariyeyim. Şu oğlun mudur, çırağın mıdır yanıma katacaksın ben bunu has bahçeye götüreceğim. Orada hanım hesabını verecek. Bu da getirip sana verecek. Hanım bana öyle emretti. Bende para yok." dedi. O zaman İhtiyar Lala; "Eyvah felek! Biz yanlış plan ayarladık." dedi. "Bu Mihriban'ın cariyelerinden. Ben şimdi bu oğlanı bu cariyenin yanına katsam da has bahçeye gönderirsem eğer, bu zaten Mihriban için deli oluyor. O vakit 'Mihriban'a sarılayım, öpeyim.' der, yahut 'Alayım kaçırayım' der. O zaman da kızı alır kaçıtır. Padişah da 'Senin oğlun, benim kızımı kaçırmış.' diye götürüp beni öldürür. Şimdi topal kıza kumaşları vermesek, 'Git parasını getir de götür.' desek Mihriban Sultan küser. 'Kumaşları götür parasını getir.' desek, bu kumaşlar gider, para ya gelir ya gelmez." Tereddütte kaldı adamcağız. Biraz düşündükten sonra, kendi kendine dedi ki; "Bu kadar kumaş beleş gitmedense, Mihriban Sultan küsüp de işimi zora vurmadansa, ben bu çocuğu bunun yanına katayım gitsin. Tembihleyeyim de tez gelsin. Başka kolayı yok bu işin." dedi. Doğruldu Lâtif Şah'a, "Oğlum!" dedi. "Buyur baba." dedi. "Oğlum, arşını oraya bırak da yanıma gel bakayım." dedi. Lâtif Şah arşını bıraktı geldi. "Buyur baba." "Oğlum, bu çocuğun bir hanımı varmış. Kumaşların parası hanımındaymış. Bununla beraber git, kumaşların parasını al da çabuk gel. Seni göreyim bak! O kadar müşteri burada. Ben mal mı vereyim, para mı alayım. Ben bir ihtiyar ne yapayım. Beni perişan etme tezden gel." dedi. Lâtif Şah'ın da bir şeyden haberi yoktu, ne ettiğinden tabi. "Peki baba, aha şimdi gelirim." dedi.

Topal Kız, sırtına kumaşları aldı. Lâtif Şah'la beraber mağazadan çıktılar. Topal Kız, Lâtif Şah'ı bir de dışarıda ışıktaki görünce, aklı başından gitti. Kendi kendine dedi ki; "Ulan Mihriban'ın cariyeliği başını yesin. Bana ne istifâdesi var Mihriban'ın. Ben yolda giderken kaldırır da bu oğlana varırsam, işte eşimi buldum." dedi. "Zengin tüccar oğlu! Beni kutnuya kumaşa gark eder. Beni alır şehir şehir gezdirir. Diyâr-ı gurbet memleketler görürüm. Eşimi de bulmuş olurum. Zevk ü sefâmla yaşarım. Boş ver Mihriban'ın cariyeliğini." dedi. "Ondan bana ne hayır var." Kumaşlar sırtında Lâtif Şah'ın bir sağına geçiyor, bir soluna geçiyor, bir önüne düşüyor, bir arkasına düşüyor: Sağa geçerse, Lâtif Şah sola bakıyor, sola geçerse, sağa bakıyor. Önüne düşerse, yere bakıyor; Topal Kız'a hiç bakmıyor ki, çocuğun yüreği ferahlansın. O kadar uğraştı ki, Topal Kız haşat oldu, yoruldu. Lâtif Şah bir yol kabağını kaldırıp da yüzüne bakmadı. "Eyvah felek!" dedi. "Bütün emeklerim boşuna gitti. Bir yüzüme bakmıyor ki, yüreğim ferahlasın. Şunun arkasından varayım bir söz açayım. Belki

konuşurken yüzüme bakarsa, ben de kaş göz işareti ederim. Aramız uyuşur.” diyor aklından. Arkasından geldi; “Delikanlı, hiç merhametin yok mu? Ben yoruldum. Şu kumaşları da bir parça sen al yahu!” dedi. Lâtif Şah, geriye bakmadan elini atınca, Topal Kız’ı koluyla beraber kapıp omuzuna attı, yürüdü. Birkaç adım gidince, Topal Kız yeniden çabalamaya başladı. Lâtif Şah, yavaşça kumaşın pöçüğünden tutup, Topal Kız’ın kolunu güverdi, Topal Kız arkaya düştü. Kumaşlar Lâtif Şah’ın omzunda kaldı. Topal Kız, bir yuvarlandı, kalktı. “Şükür bir yerim kırılmadı.” dedi. “Kumaşlar da orada kaldı. Ben boş kaldım. Sağa sola şeremetçe geçerim. Bu ne yapıyor diye bir yüzüme bakar. Yüzüme bakarsa aramız uyuşur.” diyor aklından.

Topal Kız, yine sağa sola, öne arkaya geçti. Has bahçenin kapısının önüne kadar geldiler de asla bir yol kabağını kaldırıp da yüzüne baktıramadı. Kendi kendine “Eyvah felek!” dedi. “Bütün emeklerim boşa gitti. Bu böylece has bahçeye girer de Mihriban Sultan’ı, öbür cariyeleri görürse, bana hiç bakmaz. Şu تنها yerde şuna bir söz daha atayım.” dedi. “Belki bir yüzüme bakar.” Arkasından geldi; “Delikanlı yorulduk.” dedi. “Şu ağacın gölgesinde bir parça dinlenelim de ondan sonra gidelim” Lâtif Şah geriye bakmadan; “Bacı yorulmadım.” dedi. “Sağa sola geçip de ayaklarımı dolaştırma o yana bu yana nereye gideceksem, arkamdan sağa sola tarif et, gidelim. Ben bir an evvel geri gideceğim.” dedi. Topal Kız, yalvardı. “Beş dakikanın eri-geçi olmaz. Kalbimi incitme. Şurada beş dakika dinlenelim, kalkıp gidelim.” dedi.

Lâtif Şah Topal Kız’ın kalbi incinmesin diye ağacın gölgesine, kumaşlar omzunda, yavaşça oturdu. Topal Kız, arkasından geldi, “Kumaşları alayım.” bahanesiyle kumaşlardan tutup da ileriye eğilince, Lâtif Şah’ı yanağından bir kere öptü. Öpünce, Topal Kız; “Şimdi ben bunu öptüm. Ne de olsa bu da bir gençtir. Şöyle bir sallanayım da bu da bana heveslenir. Kalkar o da beni öper. Aramız uyuşur.” dedi. “İşimiz görüldü.” dedi. Tuba kazı gibi bir ırğalandı üstten aşağı. Bu iş Lâtif Şah’ın hoşuna gideceği yerde zoruna geldi, aksine gibi. Hırs coşuyla aldı bakalım orada Topal kıza ne söyledi:

*Rahatça giderken nedir bu etvâr
Irgalanma kaz kümesi değilim
Boşa edalanma ey topal nigâr
Hurda toplar leylek kuşu değilim*

Lâtif Şah beytini söylerken yaptığı işten pişman oldu. Geriye döndü, topal ayağının üstüne çöküp boynunu topal tarafına bıraktı. Dedi ki; “Efendim pek o kadar hurda değilim. Ayağımın birini bir parça itebiliyorum. Bunu başıma kalkmasan, çok iyi ederdin. Ben seni öptüm. Hakkın bana geçti. Sen de beni öp de ikimizin hakkı birbirini karşılansın.” Lâtif Şah aldı bir daha:

*İpeğimi kara kıla katamam
Cevherimi her pazarda satamam
Her olur olmaza meyil atamam
Ben şahinim karga eşi değilim*

*Lâtif Şah'ım ikrarımdan dönmenem
Attan inip ben humara binmenem
Gördüğüme yapuşuban kalmanam
Ziyarete talih taşı değilim*

deyip kesti. Beytini kestikten sonra; "Kız topal kız, sen bu işi birbirine katacaksın kaltak. Şu soykanı sırtına al da düş bakalım peşime. dedi. "Önüme düşersen yumruğu vurur, gebertirim seni." dedi. Topal Kız, pişman pişman; "Bu fırından bize ekmek yok." deyip kumaşları omzuna alıp Lâtif Şah'ın peşine düştü. Sağa sola, yalpalayıp çekip gittiler. Has bahçenin kapısından içeriye girdiler. Topal Kız geride, Lâtif şah önde geliyor. Mihriban Sultan da köşkün penceresinin önüne oturmuş, kafasını avuçlarının içine almış; "Ulan, bu oğlanda bir iş var. Şu sağlam kızların birini gönderseydik, şimdiye gelirdi. Topal kızı gönderdik hâlâ gelecek! Bakalım, salak nerde dolaşiyor? Gelmeliydi şimdiye." diye o da düşünüyor. Bir ara başını yukarıya kaldır ki, ne kaldırsın! Elvan Dağı'ndaki gördüğü oğlan Topal Kız'ın ön tarafında geliyor. Bunu gören Mihriban Sultan'ın akli başından gitti, tahammül edemedi, otuz dokuz cariyesine hitaben; "Kızlar!" "Buyur hanım!" "Kızlar, beni tutun, ben düşüyorum." dedi. Cariyeler yanına toplandı, hanımı belinden kucakladılar; "Aman hanım, sana ne oldu?" "Kızlar derdim azdı, sırrımın saklanacak yolu kalmadı. Beni kayımcı tutun da şu sazımı vana verin hele." dedi. Cariyeler hanımı belinden, kolundan kucakladılar. Sazını eline verdiler. Yarı beline kadar köşkün penceresinden aşağıya salınıp da aldı bakalım oradan Lâtif Şah'ın gelişine Mihriban Sultan ne söyledi:

*Ben seni görmüştüm Elvan Dağı'nda
Elindeydi şah babanın fermanı
Yaşın küçük on üç on dört çağında
Bin ricâle değişmedin bir beni*

Gamı def olmayıp Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Bir gece rast geldim Evlan Dağı'nda
Bir çift busen aldım ol yanağında
Domurlanmış tam neveste çağında
Kızıl gülüm bülbül olup sar beni*

Sözü tamama ermeyerek Mihriban Sultan aldı bir daha:

Mihriban Sultan'ın bir bahtı kara

*Sıdk ile bel bağla ben hüluskâra
Eğer gelmeseydin bizim diyâra
Kerem gibi kül ederdi nâr beni*

deyip kesti. Beytini kestikten sonar Mihriban Sultan geriye dönüp cariyelerine hitaben; “Kızlar!” “Buyur hanımım!” “Kızlar, bu karşınızda gördüğünüz, gelen adam şahtır. Bayağı bir adam değildir. Şah karşılanır, istikbâllenir.” dedi. “Hepiniz istikbâle ineceksiniz. Yolun üst taraf kıyısında bir hizaya dizileceksiniz. Ben buradan takip edeceğim. Öyle bir hizaya duracaksınız ki, eğer birinizin memesi, birinizinkinden ileri-geri durursa tepenize vurur gebertirim. Haberiniz olsun. Ağ elinizi göğsünüzün üstüne koyup, boynunuzu sağ tarafa eğip, yüzünüze hafif bir tebessüm getirip, şahım merdivenin dibine gelince, iki yiğit cariyeye iki kolların gireceksiniz. Yavaş yavaş adımlarla şahınızı incitmeden yanıma kadar getireceksiniz.” dedi. Cariyeler; “Peki hanım.” deyip köşkten aşağıya indiler.

Yolun üst taraf kıyısına öyle bir hizaya çekildiler ki. ip çekmiş gibi düzgün durdular. Sağ ellerini göğüslerinin üstüne koyup, boyunlarını sağ taraf eğip, yüzlerine hafif tebessüm getirip, al yanaklarından hafif hafif gül danesi gibi çukurlar hasıl ederek istikbâle durdular. Lâtif Şah merdivenin dibine gelene kadar istikbâlde selâmladılar. Merdivenin dibine gelince iki yiğit cariyeye iki kollarına girdi. Lâtif Şah’ın sağında solunda tuba kazı gibi ırgalana ırgalana, yavaş yavaş adımlarla Lâtif Şah’ı alıp getirip Mihriban Sultan’ın yanına, yan yana ikisini beraber oturtular.

Mihriban Sultan; “Şah’ım, hoş geldin.” dedi. “Sağ olasın hanım hoş bulduk.” Fakat kızların yanında fazla konuşamadığı için yukarıya doğruldu. Kızların yüzüne bakıp göğsünü geçirdi. Birinci cariyeye ileriye geldi; “Hanım derdin ne?” Dedi ki; “Kızlar, yavrum siz benim cariyemsiniz, ben de sizin hanımınızım. Siz benim gamımı kasavetimi bileceksiniz. Ben sizin eksik noksanlarınızı bileceğim ki, bu bahçede mesut ve bahtiyar olarak yaşayalım.” “Evet hanım.” Dediler. “Kızlar buradan sır çıkmaz değil mi?” dedi. Kızlar dedi ki; “Hanım buradan can gider, sır gitmez. Korkma, serbestsin” dediler. “Ben de size güveniyorum kızlar.” dedi. “Tahammül edemiyorum. Beş dakika bahçeye inin de biz şurada تنها kalalım. Bir parça konuşalım, hararetimiz geçsin. Sonra gene gelir hizmetimize bakarınız.” Birinci cariyeye dedi ki; “Hanım çok güzel konuşuyorsun. Evet sen bizim hanımınızsın. Biz de senin cariyeleriniz. Her ne söylersen sözlerini harfi harfine yerine getirmek bizim için bir borçtur. Fakat bu durumda biz senin bu emrini tutamayacağız. Bu sırrı da saklayamayacağız.” dedi. “Sebebi kızım? Bana asi mi oluyorsunuz?” dedi; “Hayır hanım asi olmuyoruz da bu oğlan gelirken sen beytini söyledin, aşkını ilân ettin. Senin bunun maşukası olduğuna kalbimiz inandı, kanaat getirdik, fakat bu oğlan da sana bir söz söyleseydi, bunun da sana karşı âşık olduğuna kalbimiz kanaat ederdi. O

zaman onu senin yanında bırakırdık. Bunun âşık olduğuna dair elde bir tutar yok. Biz de elin bayağı bir oğlunu senin yanında bırakmayacağız herhalde. Sırrın da saklayamayacağız.” dediler. “Evet kızım, güzel konuşuyorsun! dedi Mihriban Sultan. “Fakat bu daha yeni geldi, garip! Belki sizden utanır da söyleyemez. Bunu da bir daha ki gelmesine bırakalım. O zaman söylesin.” dedi. Dediler ki; “Hanım! Âşık kısmı derdini beyan ederken, hiç kimseden ne korkar ne de utanır.”dediler. “Âşık nerde olsa derdini beyân edebilir. Eğer bu sana karşı birkaç name söylerse biz de bunun âşık olduğuna kanaat etmezsek, seni bunun yanında yalnız bırakamayacağız. Bu sırrı da kimseden saklayamayacağız.” dedi.

O zaman Mihriban Sultan Lâtif Şah’ın yüzüne bakınca; Lâtif Şah, -Tabi iş uzuyor, bir yandan canı canı eviyor.- “Hanım üzülme.” dedi. “Söylerim ne olacak. Elden gelir bir iş. Peki kızlar.” dedi. “Şöyle toplanın da. Hepiniz duyacak kadar bağırmasın ki, şahım yorulmaya. Yavaşça söyleyin, siz de dinleyin başımızdan dağılın.” “Peki.” dedi cariyeler. Etrafında çevrildiler. Bunların ikisi arkada kaldı. Lâtif Şah yukarıya doğruldu. Söyleyeceği zaman beşinci cariyeye el kaldırdı; “Dur bakayım âşık.” dedi. “Biz Mihriban Sultan’ın hizmetçisiyiz, gece gündüz emrinde duruyoruz. Aynı zamanda sır saklayacağız. Sır saklamak kolay iş değil. Eğer sen bu hanıma âşıkısan bu da senin maşukan ise, sen, bizim alayımızın ismini ayrı ayrı söyleyip methedeceksin. O zaman biz de senin hakiki bir âşık olduğuna kalbimiz kanaat edecek. Seni de hanımın yanında yalnız bırakıp sırrını da saklarız.” dedi.

O vakit Mihriban Sultan daha fazla tahammül edemedi; “Yahu niye zora koşuyorsunuz?” dedi. “Adınız başınızı yesin. Ben içinizde senelerdir duruyorum, hepinizin adını ben bile zor biliyorum. Yoldan yeni gelmiş adam bu ne bilsin?” dedi. “Yolda gelirken Topal Kız’ın adını bellediyse bellemiştir. Yoksa alayınızın ismini nerden bilsin bu adam?” dedi. “Öyleyse hakiki âşık değildir bu, hanımım?” dediler. “Eğer adımızı bilir de hepimizin adını ortalığa çıkartırsa, o zaman biz de hükmederiz ki bu hakiki bir âşıktır. Yanında bırakırız.” dediler. Lâtif şah baktı ki iş oyalanıyor, uzuyor. Canı tahammül edemedi; “Hanım üzülme!” dedi. “Söylemek benden, rast getirmek Cenab-ı Hak’dan olun.” dedi. Aldı bakalım, orada Mihriban Sultan’ın kırk cariyesine Lâtif Şah ne söyledi.

*Bu gün güzellerin seyrine geldim
Gördüm ne edalı hâli kızların
Görüp güzellerin hayranı oldum
Akar ummanlara seli kızların*

*Birsinin adı o Benli Esmer
Birsinin adı taze Güleser*

*Gülser kız da bana bakıp gülümser
Açar yanağında gülü kızların*

*Yıldız'ın da yanakları kararmış
Hüsne kızın güzel rengi sararmış
Sümbüle'nin zülüfleri taranmış
Dökülmüş gerdana teli kızların*

*Menekşe kız sağa eğmiş boynunu
Topal Eşe oyalıyor göynünü
Benli Ayşe bahçe yapmış koynunu
Koynunda meyvası narı kızların*

*Zeliha'nın gerdanında halı var
Züleyha'nın yanağında beni var
Meliha'nın ne incecik beli var
Kucmaya münasip beli kızların*

*Azize kız talaş burun vurunur
Nazile'nin saçı yerde sürünür
Nazife kız çınar gibi uğrünür
Selviye benziyor dalı kızların*

*Arife nazlıdır ömrümü söker
Elif'in duruşu belimi büker
Şerife konuşur balınan şeker
Tatlı tatlı söyler dili kızların*

*Acize giyinmiş atlasın hası
Lalezar siliyor gönlümün pası
Lamiya'nın göğsü Bulgar Yaylası
Kokar yaylasında gülü kızların*

*Huriye'nin keman kaşı turalı
Sudiye'nin örgüleri sıralı
Nuriye yan bakma bağrım yaralı
Yareme em koysun eli kızların*

*Saliha giyinmiş dört kat eynine
Neler gelir Sebiha'nın göynüne
Semiha kolunu dola boynuma
Sarmaya yakışır kolu kızların*

*Suna'nın duruşu gölde yeşil baş
Döne kız öldürdün biraz yana geç
Telli mezarımı yola yakın eş
Geçerken uğrasın yolu kızların*

Beytini söylerken Mihriban Sultan'ın yüzüne baktı ki. "Mihriban Sultan bana bakıyor mu? diye. Baktı ki yüzü azmış. "Kızları methediyor da bana söylemiyor." diye. Lâtif Şah, anladı ki kaş yapayım derken, gözü kör ediyor. Aldı bakalım orada son beyit ne dedi:

*Lâtif Şah'ım bende ikrardan dönmem
Gördüğüm güzele meylim vermeyem
Alayın verseler bir pula almam
Mihriban'a kurban canı kızların*

deyip kesti. Mihriban Sultan; "Kızlar gönlünüz oldu mu?" dedi. "Tamam hanım." dediler. "Hadi gidin başımdan." Dedi. Cariyeler has bahçeye indiler. Lâtif Şah'la Mihriban Sultan, köşkte yalnız kaldılar.

Akşam oldu, karanlık kavuştu. İhtiyar Lala da bu tarafta vay yandıma düştü. Gözleri gerili kaldı. "Eyvah felek! Keşke bu kumaşlar parasız gideydi yahut Mihriban Sultan küseydi, bundan iyiydi. Bu oğlanı gönderdik. Herhalde mahsus gelmiyor ki, diretecek Mihriban Sultan'ı alıp kaçırarak. Bir de kendimize evlât ettik bunu. Sabahleyin padişah, 'Oğlun kızımı kaçırmış.' diye beni öldürecek. Keşke güvermeseydik." deyip... etti. İhtiyar Lala, Lâtif Şah'ı aramaya çıkacak ya iki cihetten çıkamıyor. Zaten müşteri kalmamıştı, herkes çekilip gitmişti. Birincisi Lâtif Şah'ın ne tarafa çıktığını bilmiyor. Çünkü mağazanın içindeydi. Lâtif Şah, sağa mı gitti, sola mı gitti, mağazanın ön cephesine mi, arka cephesine mi gitti? Ne tarafa gittiğini bilmiyor. Bu sebeple çıkamıyor. İkincisi de mağazaya gelen Keloğlan idi. İş, gücü ve yeri yurdu yoktur. Gelmiş tezgâhın arkasına oturmuş kalkıp gitmiyor ki İhtiyar Lala kapıyı kitleye de o yana bu yana takip ede. Canı tahammül etmiyor. İçerde de duramıyor amma Keloğlan da kalkıp gitmiyor. Bunun da Keloğlan'ı kovmak işine gelmiyor. Yeni geldiği için hiç kimseyi tanımıyor. Olur ki, bu bir hükümet adamıdır. Bir siyasi kılığına girmiştir, padişah tarafından gönderilmiştir. "Beni burada kontrol eder." diye, Keloğlan'ı kovmak da işine gelmiyor. Dönüyor mağazada Keloğlan'la biraz konuşuyor. Arada bazen kafasını kapıdan uzatıyor, sağa sola bakıyor Lâtif Şah yok. Akşam ezanı oldu.

Lâtif Şah da bu tarafta, akşam ezanına kadar muhabbet etti. Akşam ezanı olup da biraz karanlık kavuşunca, muhabbet sakinleşti tabi. Dedi ki; "Hanım, senin sevginle burada kaldım epeyden beri. İhtiyar Lala da bana "Çabuk gel." diye tembih etmişti. "Gayrı müsaade buyur da gideyim. Yerini belledim ya sabahtan yine gelirim ben." dedi. Mihriban Sultan dedi ki;

“Şah’ım, sen yerimi belledin. Sabahtan yine gelirsin, bir gün yine gelirsin... Bir günde iki kere üç kere gelmeyi de istersin; fakat burası padişah kızının has bahçesi!. Yolu olmaz burası. İcabında iş babama nakleder. Başımıza olmadık belâ çıkartırız. Sen git birkaç gün gelme. Ben sana bir yol hazırlarım. Benim hazırladığım yoldan gelirsen, uzun müddet gelir gidersin. Hiç kimse görmez ve sezmez.” “Peki, hanım.” dedi Lâtif Şah. “Şimdi şu kumaşları hesap et. Parasını vereyim de şimdilik git hele.” dedi. Birkaç gün gelme. Lâtif Şah; “Ne parası hanım?! dedi. “Ne parası olur mu?” dedi. “Bu kadar kumaş tâ Yemen şehrinde babamın hayrına mı geldi?” Dedi ki; “Hanım, sen biliyorsun ki, ben tüccar değilim şahım. Bu kumaşlar senin nâm-ı hesabına geldi. Ben para alamam.” “Ya?” “Yüzüm de tutmuyor hanım. Zaten işin hesabı kaçtı! Sağ taraftan bir buse daha verirsen, alıp buseyi hepsini helâl edip gideceğim.” dedi. Mihriban Sultan, buna sağ tarafından bir ayrılık buseyi daha verdi. Lâtif Şah’ın hoşuna gitti. “Hanım, bir de sol taraftan ver de kırk kat daha borcum olsun.” dedi. Bu sefer, Mihriban Sultan dedi ki; Şahım bir de sol taraftan vereyim de bu da bedava olsun.” Lâtif Şah, Mihriban Sultan’ın bir de sol tarafından aldı buseyi. Yarın da kırk kat kumaşı gönderiyim.” deyip has bahçeden çıktı geliyor.

Lâtif Şah, mağazaya geliyor. İhtiyar da Keloğlan’la bazen konuşuyor, bazen de mağazanın kapısından uzanıp sağa sola bakıyor demiştik. Bir ara kapıdan boynunu uzattı ki Lâtif Şah geliyor. “Çok şükür Mevlâ’ya” dedi. “Elime geçti ya daha bırakmam bir tarafa.” Geriye döndü Keloğlan’la konuşuyor. Aklından dedi ki; “Ulan, bu oğlan Mihriban Sultan’ın yanından geliyor. Şimdi kapıdan içeri girer. Mağaza zaten karanlıkta. Dışarıdan gelen adamın gözü biraz daha karanlık olur. Keloğlanı burada göremez bu. “Ben Mihriban Sultan’ı buldum.” derse, Keloğlan bunu duyar. Keloğlan, gidip padişaha söyleyemez, ama Keloğlan birine söyler, o ona söyler, derken bunu padişah duyar. Şöyle mağazanın ortasında durayım da dedi, bu kapıdan girer girmez; ‘Be oğlum, nerde kaldın? Bak, şu adam da ne alacaksa alacak. Bu da bekliyor.’ diye göstereyim söylemesin.” dedi. “Biraz bağırıp çağırayım da!”. İhtiyar Lala bu tedbiri aldı, duruyor. Lâtif Şah içeri gelip de mağazanın içine girer girmez, Koca Lala geriye döndü; “Be oğlum, nerde kaldın şimdiye kadar yahu!” Ben kimine üstün mal verdim, kimisinden para aldım, kimisinden almadım. Şu adam da bekliyor.” diyecekti, onu diyemedi. Bir temsil vardır: “Yitik bulununca yorgunluk çıkar.” derler. Lâtif Şah Mihriban Sultan’ın yanından geldiği için Koca Lala’nın hiç bir sözü kulağına girmede. Aşkî coşa gelip aldı bakalım orada ne söyledi: -Keloğlanı görmeden yani.-

*Koca Lalam sor halimi
Can olan cananı buldum
Üç kumaşın sat malını
Ben ebedî karı buldum*

Lâtif Şah söze “buldum” ayağından girince, İhtiyar Lala; “Eyvah felek!” dedi. “Bu buldum buldum deren ‘Mihriban’ı buldum’ diyecek dedi. “Ne edeceğiz? Şunun sözünün ortasına bir söz katayım da beytini unutsun.” dedi aklından. “Ulan, şu götürdüğün kumaşların parasını ver bakayım. Çabuk!” dedi. “Para alamadık ki vereyim.” dedi Lâtif Şah aldı bakalım bir daha:

*Sağında solunda saya
Yâri gördüm benzer aya
Kırk kat kumaş bir buseye
Kırk kat daha borçlu geldim*

“Yani sen bu katı bağışlıyorsun, kırk kat da borçlu geldin.” İhtiyar Lala kırk kat kumaşın bir buseye, kırk da bir buseye gittiğini duyunca hırsından Keloğlan’ı unuttu. “Ulan oğlum! Sen serseri mi oldun, aklın başında yok mu? Kırk kat kumaş bir buse, kırk kat da bir buse etti seksen kat. Sen bunu nerden vereceksin? Beni iflas ettireceksin sen.” dedi. Lâtif Şah aldı bir daha:

*Lâtif Şah’ın buldu yârin
Söndü gönlündeki nârım
Değme batsın bütün malım
Ben Mihriban’ımı buldum*

deyince Koca Lala; “Eyvah felek!” Boz boz yerken kurt yedirdik.” dedi aklından. Keloğlan tezgâhın arkasından kalktı; “Kimi buldun?” dedi. Lâtif Şah baktı ki orada bir Keloğlan. Koca bir pehlivan bir Keloğlan’a karşı sözünü geriye alamadı; “Mihriban Sultan’ı buldum.” dedi. Keloğlan; “Vay namussuz oğlu namussuz! Belki onu babası bana verecek umuduyla yaşıyordum. Tâ Yemen şehrinde beri sürtüne sürtüne başıma bela mı geldin? Gideyim babasına söyleyeyim.” deyip tezgâhtan sıçradı. Lâtif Şah, kapı tarafından çekildi, Keloğlan’ın söylediği zoruna gitti. Kılıcını çekti belinden çıkarttı, geriye kaldırdı ki, Keloğlan’ı vura belinden kopara. İhtiyar Lala, arkadan gelip, kılıçlı koluna kayımca sarıldı. “Etme oğlum. Keloğlan, elinde serçe kuşu kadar tutunamıyor. Keloğlan’ı vurup da belinden kopartmak senin için çok kolaydır. Dirinin sahibi olmaz, ama ölünün sahibi çok olur. Senin bunu öldürdüğünü padişah duyar, askerini üzerimize havale eder. Dükkânımız tezgâhımız, bütün malımız hep gider. Ben, askerın ayağının altında kalırım. Sen kendini kurtarsan bile beni öldürürler. Senin işin görülmez, işin zora vurur. Etme, Keloğlan’ın kanını bana bağışla.” deyip yalvardı. Keloğlan, “Mihriban’ı ben alacaktım.” dedi. Lâtif Şah’ın zoruna gitti. Koca Lala, yalvarıyor. Koca Lala’nın hatırını kırıp vuramıyor. Hırs coşuyla Koca Lala bir elinden tuttu, Keloğlan bir elinden.... Aldı bakalım orada ne söyledi:

*Dükkân tezgâhın neylerim
Çıkar dağlara yaylarım*

*Çarpar yerlerde çiynerim
Seni uyarısız kel seni*

*Karşıma çıkma yıkarım
Başına tasma takarım
Hurcun çayıra çakarım
Küçük ayarısız kel seni*

*Değmişsin bu kadar kine
İnsan olmamışsın yine
Anca yakışırısın ine
Ele uyarısız kel seni*

*Öp ihtiyarın dizini
Ona bıraktım özünü
Aldın Lâtif'ten sözünü
Duygu duyarısız kel seni*

Beytini kestikten sonra; "Ulan Keloğlan!" dedi. "İhtiyarın yalvarışına dayanamıyorum, seni bırakacağım. Git; fakat eğer bunu bir yerde laf edersen, söz de gelir beni bulursa, elime geçersen en büyük parçan burnunla kulakların görünür. Seni parça parça ederim." dedi. "Hadi git." deyip Keloğlan'ı güverdi.

Keloğlan bunun elinden çıkınca, kurdun elinden kuzu kurtarmış gibi öyle bir fırladı ki beş on sokak dolaştı gitti. Hızı kesildiği vakit, bir çenenin başına vardı eylendi. Kaba kaba soluyor. O zaman akli başına geldi. "Hey kahpe uşağı!" dedi. "Sen atmış paralık bir Keloğlan'sın Koca bir padişah, kızını sana verir miydi? Verse bile, Mihriban Sultan sana gelir miydi? Aklın yüzünden başına belâ çıkardın. Ben duramam bunu bir yerde söylerim, benim çenem gevezedir." dedi. "O zaman bu oğlanın eline geçerim, bu beni parçalar. Ben, başımı alayım da bu memleketten kaçayım. Başka kolayı yok bu işin." dedi. "Olur mu, olur. Ölmedense kaçalım. Ama ben Mihriban Sultan'ı zaten bir-iki gün görmesem deli oluyorum. Kaçtığım yerlerde bunun hasretine nasıl dayanacağım, Yâ Rabbi! Öyle ölürüm bu kez de." dedi. "Ben bunun hasretine dayanamam, verem olur, ölür giderim. Ben Mihriban Sultan'ın hasretine dayanamam ölürüm ölmesine, son olarak şunun Has Bahçesi'ne gideyim de bir daha göreyim. Hiç olmazsa kaçtığım yerlerde hayâli gözümde beraber gitsin. Hayalleyim de kendimi avutayım." dedi.

Keloğlan'ın yeri, yurdu, yatacağı, yiyeceği hiç bir şeyi yoktu. Her gün üç öğün Mihriban Sultan'ın has bahçesine gelirdi. Cariyelerin artığını yermiş, sabahtan er vakitten akşama kadar. Oradan Mihriban Sultan'a bakar bazı

heveslenirdi Keloğlan. O da koca bir padişahın kızı, Keloğlan'a gelir mi? Mihriban Sultan'ın hiç haberi yok zaten. Bu Keloğlan'ın Mihriban Sultan'a olan sevgisi bu işte. Yatsıdan biraz evvel, akşam namazı epeyce sonra, işte gelip has bahçeye girdi Keloğlan. Tabi her gün geliyor. Cariyeler gördü ki, Keloğlan geliyor. "Herhalde acıktı da geliyor" dediler. Biliyorlar zaten. Keloğlan bahçeye girdi ki, Mihriban Sultan o üzerindeki siyahları çıkarmış. Lâtif Şah'ını bulduğu gün ol kırmızılara gark olunmuş, cariyelerini sağına soluna katmış, Topal Cariye saçlarını altın tepsinin üstüne koymuş has bahçede o yana bu yana gül koklatıp gezdiriyorlar. Keloğlan geldi, Mihriban Sultan'ın bir sağına baktı, geçti yüzüne baktı, göğsünü geçirdi. Bir soluna geçip yüzüne baktı, göğsünü geçirdi. Kızlar, "Keloğlan ocağın bata ." dediler. "Ne geziyorsun git de bir parça karnını doyur. Var azcık yemek soğumadan, biraz ye. Keloğlan baktı bir çare bulamayarak, mutfağa geldi. Bir parça karnını doyurdu. Kızlar Has Bahçe'deyken o yana bu yana derken Mihriban Sultan'ın resmini gördü. Resmi görünce; "Çok şükür Mevlâ'ya, kör kuşun yuvasını Allah yapar." dedi. "Ben bu resmi çalayım, cebime koyup kaçayım. Diyâr-ı gurbetlerde Mihriban Sultan aklıma düşünce, hiç olmazsa resme bakayım da gözümü gönlümü eğleyeyim. Başka kolayı yok bu işin." dedi.

Keloğlan, Mihriban Sultan'ın resmini çalıp koynuna koydu. Has Bahçe'den çıktı, hemen o gece Hindistan şehrini terk etti, kaçtı. Yani şöyle anlatalım ki, daha iyi anlarsınız, Sivas'tan çıkıp Kayseri'ye kaçtı, vilâyet değiştirdi. Oralarda biraz dolaştı molaştı iş bulamadı. Ekmek parası kazanamadı. Oradan çıkıp öteki şehre kaçtı. Oradan çıkıp öteki şehre derken. Fes diyârı denilen bir memleket vardı. Fes diyârına kadar gitti. Fes diyârında da o yana bu yana dolaştı ama Keloğlan'ın açlıktan dili durdu, gözleri karardı. İyice takati kalmadı. Cebinde de beş kuruşu yoktu. Bir çenenin başına oturdu. Karnını dizine verdi. Karnı gurul gurul ötüyor. O zaman aklı başına geldi. "Eyvah felek" dedi. "Ey vah! Mihriban Sultan bana gelir miydi, padişah bana kızını verir miydi? Aklım yüzünden diyâr-ı gurbetlere düştüm, acımdan öleceğim." dedi. "Ben bunun yüzünden diyâr-ı gurbetlere düştüm, acımdan öleceğim ölmesine, bâri ölmeden şunun resmine bakayım da gözüm gönlüm eğlensin." deyip resmi çıkardı, bakıyor, ama resmi evvelki gibi gözüne hoş gözükmüyor. Karnı aç olduğu için bayağı bir kâğıt şeklinde görünüyor. Boynunu büktü resme bakıyor.

Fes elinde de o zamanın behrinde bir padişah vardı. Böyle güzel kızlara çok meftun ve müptelâ idi. Zevk ü sefâsına düşküdü. Senede iki tane resimci çıkartırdı. Birini o taraf şehirlere birini bu taraf şehirlere, köylere gönderirdi. Padişah da hangisinin getirdiği resmi daha fala beğenirse, ona çok bahşiş ihsan verirdi. Esfendiyar isminde bir ordu kumandanı vardı. Esfendiyar'ı gönderir derhal o kızı getirtir, zevk ü sefasıyla yaşardı.

Keloğlan da kaçarken kaçarken o belâlı diyara düşmüştü işte. Köşenin başında Mihriban Sultan'ın resmine bakarken, Feseli Padişahı'nın resimcisinin bir tanesi arka tarafından geçiyordu. Keloğlan'ın elindeki resmi gördü. Tabi senelerce resim yapmış adam. Bunu görünce iyi bir resim olduğunu anladı. "Ulan, ben bu adamdan bu resmi satın alırsam, götürür de padişaha verirsem, çok bahşış alırım." dedi. Arkasından geldi ki bir Keloğlan. "Oğlum Keloğlan!" Keloğlan doğruldu ki, bir adam. "Buyur emmi!" "Oğlum, bu resmi nereden aldın?" dedi. "Olmaz olsun emmi bu resim. Bu değil mi beni yerimden yurdumdan edip de diyar-ı gurbetlere düşüren." "Kim bu oğlum?" dedi. "Buna Hindistan şehrinde Erciyâr Hükümdarının kızı Mihriban Sultan derler emmi." dedi. "Sağ mı bu resmin sahibi şimdi?" "Sağ bekâr kız." dedi. "Ulan Keloğlan, bu resmi bana satmaz mısın?" Keloğlan parayı duyunca gözlerini fal taşı gibi açtı. Acından ölüyordu zaten. "Satayım emmi. Kuru bir kâğıt, karnımı doyurmuyor ya sanki." Ne istiyorsun, Keloğlan? İşte bakalım." Keloğlan korktu ki fazla isterim de herif almaz başıma kalır diye. "Emmi, iki ekmek parası versen yeter." dedi. "İsteyemedin Keloğlan. Aha sana dört ekmek parası." deyip herif resmi elinden aldı. Resmi aldı, dükkânına götürdü. Güzel süsledi, bezeledi. Tabi Keloğlan'ın koynunda kırışmış buruşmuş. Adam akıllı resmi süsledi bezedi, alıp Fes Diyârı Hükümdarı'nın huzuruna geldi. Padişah'ı selâmlayıp resmi masanın üstüne koydu, geriye çekilip el bağladı. Fes Diyârı Padişahı, makamında otururken, resmi görünce aklı başından gitti. Makamdan birkaç sefer kalktı kalktı geri oturdu. Sordu ki; "Resimci, bunu nerden aldın?" dedi ki; "Padişahımıza daha âlâ kızlar bulayım da gönlünü görsün, devranını sürsün, diye Hindistan şehrine kadar gitmiştim. Orada Erciyâr Hükümdarı'nın kızı Mihriban Sultan derler buna. Resmini çekip sana getirdim." dedi. "Vay sağ olası resimci." dedi. "Bunu götürün hazineye, alabildiği altın kadar alsın." dedi. Resimci, dünyalığını aldı gitti.

Emir ferman buyurdu ki; "Ordu kumandanım Esfendiyar huzura gelsin." diye. Esfendiyar emri alıp huzura geldi. "Buyur padişahım!" deyip huzura durdu. "Oğlum Esfendiyar!" "Buyur padişahım." "Oğlum senin bende çok emeklerin var. Senin hakkını ödeyecek bir durumum kalmadı benim. Fakat sana son olarak bir vazife veriyorum. Bu vazifeyi de evvelkiler gibi yerine getirirsen daha bundan sonar sana vazife yok. Maaşını al, istediğin yerlerde gez. Ye, iç, yaşa. Daha vazifen yok. Bu son." dedi. "Buyur padişahım!" dedi. "Oğlum şu resmi görüyor musun?" "Görüyorum Şah'ım." dedi. "Buna Hindistan şehrinde Erciyâr Hükümdarı'nın kızı Mihriban Sultan derlermiş. Bunu senden bergüzar ve peşkeş olarak istiyorum." dedi. "Şimdi buradan çıkar Hindistan'a varırsın. Erciyâr Hükümdarı'na bir yol benim için güzellikle dünür ol. Eğer verirse, kızının başına ne isterse ver. Düğünü orada ilân et. Yirmi gün orada çaldır. Oranın ahali de şenelsin. Eğer yirmi gün de burada çaldırırım düğünümüzü. Kırk birinci gün sevdiğimle zıfaf

olacağım.” dedi. “Bunu hanım sultan alacağım kendime, onu metres olarak kullanmayacağım.” dedi. Esfendiyar; “Peki padişahım.” dedi. “Gidip Hindistan şehrinden bunu alıp sana getirmek, benim için büyük bir şereftir.” dedi. Gideyim, alayım geleyim. Dedi ki; “Oğlum, gideceksin ama şayet vermezse, taşının üstünde taş koymayacağın kadar çabalayacaksın. Hindistan şehrini yerin dibine batıracaksın, yine getireceksin. Boş gelmek yok ha!” dedi. “Boş gelmem şahım, gidersem.” dedi. Esfendiyar emri alıp huzurdan çıktı.

Huzurdan çıktı, askerinin içine geldi. “Kalabalık askere lüzum yok.” dedi, kedine güvendiği için. Askerinin içinden, yiğit pehlivan askerlerden kendisine münasip tabi kılıç vurup da palan tutan askerlerden beş bin tane pehlivan seçti. On bin de ben sayılırım, on beş bin. Yeter bu kadar.” dedi. Atlarını verdi, kılıçlarını kalkanlarını verdi. “Nerdesin Hindistan şehri!” deyip yola çıktılar.

Bunlar yolda gitmekte olsun, Mihriban Sultan da Lâtif Şah’a; “Ben sana bir yol hazırlarım; benim hazırladığım yoldan uzun müddet gelir gidersin.” diye söylemişti. Tabi haberiniz var bu işten. O zamanlarda yer altında delik delenlere “lağımıcı” delerdi. Şimdi de diyorlar ya! Üç tane lağımıcı getirtti. Has Bahçesi’nden Lâtif Şah’ın mağazasının altına bir delik deldirdi. Lâtif Şah akşama kadar mağazada oturuyor; alış verişini ediyor. Akşam olup da müşteri çekilince delikten inip Has Bahçe’ye geliyor. Sabaha kadar Mihriban Sultan’la zevk ü sefâ sürüyorlar.

Bunlar işte o muhabbetteyken Esfendiyar da orduyu çekip Hindistan şehrine geldi. Hindistan’ın karşı tarafında bir düzlüğe çadırları kurdu, oturdu. Getirmiş olduğu pehlivanlardan birini yanına çağırdı; “Oğlum! Sen atını sür, Hindistan şehrine git. Erciyar Hükümdarı’nın divanhanesini sor. Kapısının önüne var.” dedi. “Oraya var, tadil-i erkânla kapıyı vur içeri gir. Erciyar Hükümdarı’nı selâmıla divana dur.” dedi. O zaman sorar; ‘Kimin nesisin, benden ne istiyorsun?’ diye. De ki; ‘Ben Esfendiyar pehlivanın elçisiyim. Senden kızın Mihriban Sultan’ı Feseli Padişahı’na istiyoruz. Güzellikle verirsen, padişahımıza hanım sultan olacak, Başlığını verip düğününü ilân edip kızını alıp götüreceğiz.’ de. ‘Güzellikle vermezsen, gafil olma harbe hazır ol.’ de. Ne derse, gel bana söyle.” dedi. “Peki.”

Elçi emri alıp, Erciyar Hükümdarı’nın divanhanesinin önüne gelip, huzura kabul olup, divandan içeri girip, Erciyar Hükümdarı’nı selâmlayıp divana durdu. Erciyar Hükümdarı vaziyetine baktı ki, elçi tabi. “Anlat bakalım oğlum. Sen kimin nesisin? Benden ne istiyorsun?” dedi. Dedi ki; “Şahım! Bilmiş ol ki, başlar kesici, kanlar dökücü, beller kırıcı Esfendiyar pehlivanın elçisiyim ben. Esfendiyar orduyu çekip üstüne geldi.” dedi. Niye geldi diye sorup anlamak istersen, senden kızın Mihriban Sultan’ı istiyoruz. Fakat biz onu padişahımıza hanım sultan olarak götüreceğiz. Eğer güzellikle

verirsen, düğünü ilân edip alıp gideceğiz. Güzellikle vermezsen gâfil olma. Harbe hazır olacaksın. Ne diyorsan söyle, gideceğim pehlivan bekliyor.” dedi. Erciyar Hükümdarı, biraz düşündükten sonra; “Ulan! O Esfendiyar’sa ben de Erciyâr’ım.” dedi. “Ben, bir Habeş’e kızımı veremem. Onun bildiği onun elinde, benim bildiğim de benim elimde.” dedi. “Git bildiğin gibi söyle.” dedi. “Peki” dedi. Elçi kapıdan çıktı.

Elçi kapıdan çıkınca, Erciyar Hükümdarı emir ferman buyurdu ki; “Esfendiyar şehri basar, çoluk-çocuk at ayağının altında kalır. Ordu karşısına çıksın.” dedi. Hindistan ordusu Esfendiyar’ın olduğu yerde at binip, kılıç kuşanıp gelip karşısına set bağladılar çadırlarını. Elçi de gelip zaten Esfendiyar’a söylemişti. Esfendiyar hiddetli hiddetli oturuyordu. Orduyu da görünce canı sıkılıp ayağa kalktı. Arap atını çekip üstüne bindi, kılıcını çekip kınından çıkarttı. Geriye dönüp emrindeki beş bin pehlivanına dedi ki; “Oğlum! Siz şu çadırlarınızın önünde oturun. Çayınız, kahvenizi için. Keyfinizce pehlivanınızı da seyredin. Demek ki, bu adam beni hiç duymamış. Ben şunun ordusuna öyle bir kılıç çalayım ki, bir daha hangi devlette harp etmek isterse, hayâline geleyim.” dedi. Nârâ atıp da kendini Hindistan’ın ordusuna vurdu. Ordunun bu yanından giriyor, o yanından çıkıyor. O yanından girip, bu yanından çıkıyor. Kurdun koyuna daldığı gibi etrafa dalıyor, çayır biçer gibi biçiyor. Kan sel gibi akıyordu. Kimsenin kılıcının önünde durmasına imkân yoktu. Herkes bölük bölük kaçıyordu.

Bunlar harbe tutuşunca, Lâtif Şah’ın İhtiyar Lala’sı bu işi haber aldı. Lala; “Eyvah felek, ben yandım!” dedi.” Eğer bu çocuk bu harbi duyarsa muhakkak Esfendiyar’ın üstüne gitmek ister. Hem de hakkı, gider.” dedi. “Bu da pehlivan, evet çok hünerleri de var; fakat Esfendiyar harplere girmiş çıkmış, ordular dağıtmış, şimdiye kadar umur görmüş bir pehlivan. Bu daha bir çocuk. On altı on yedi yaşlarında. Bu Esfendiyar’ın karşısında duramaz. Esfendiyar bunu öldürür. Diyâr-ı gurbette böyle bir gencimizi kaybetmiş oluruz. Ben de ihtiyar çağımda buralarda kalırım, bir daha Yemen şehrine gidemem.” dedi. Bu düşünceyle mağazaya geldi ki Lâtif Şah’ın haberi yok, mağazada oturuyor. Müşteri falan yok, hiç kimse yok. Herkes harbe gitmiş. Lâtif Şah’ın haberi yok oturuyor. İhtiyar Lala dedi ki; “Ben bu fırsatı kaçırmadan bu çocuğu bir tarafa salayım.” İleriye geldi; Oğlum Lâtif Şah!” Zaten baba oğuldular ya!” “Buyur baba!” dedi. “Lâtif Şah, oğlum! Erciyar Hükümdarı bu sıra hasta olmuş. Öyle hastalanmış ki ya öldü ya ölecek derecede. Yanına doktorun biri giriyormuş, biri çıkıyormuş. Bu fırsat her zaman ele düşmez.” dedi. “Ben pazar alış verişi ederim. Sen git Mihriban Sultan’la zevk ü sefâ sür.” Yani bunu o tarafa savıyor ki, harbi birkaç gün duymasın, belki harbin önü alınır, diye.

Bu iş tabi Lâtif Şah’ın canına minnet oldu. Mağazadaki delikten indi. Has bahçeye çıktı. Has Bahçe zaten şehrin bu tarafında. Mihriban Sultan’ın hiç

haberi yok. Bunlar orada muhabbete koyuldular. Bunlar orada üç gün muhabbet ettiler. Harp de bu tarafta üç gün devam etti. Esfendiyar; “Ya kökünüzü keseceğim ya alacağım.” diyor. Bütün milleti kırıyor. Tabi bunlar orada üç gün muhabbet ettiler, muhabbet bir parça sakinledi. Lâtif Şah dedi ki; “Hanım, senin sevginle üç gün burada kaldım. İhtiyar mağazada perişan oldu. Gayrı bana müsaade buyur da gidip bir dolaşayım da geri geleyim.” dedi. Dedi ki; “Şahım! Süt piştikçe koyulaşır derler. Muhabbet tam kıvımını buldu. Beni yollara baktırma.” dedi. Mihriban Sultan. “Çabuk gel, koşarak git de.” “Tez gelirim.” dedi.

Lâtif Şah bahçedeki delikten indi mağazaya çıktı ki, ne İhtiyar Lala var, ne müşteri var, ne de kimse var. Mağazanın kapısı dayalı duruyor. Hiç kimse yok. Kendi kendine dedi ki; “Herhalde müşteri ala ala usandı. İhtiyar da gitmiş, müşteri topluyor başına. Be adam, şurda otur, gelene sat, gelmeyene zorla mı vereceksin malımızı!” Sandalyeleri kapının önüne çekti, oturdu. Hindistan şehrine bir göz attı ki, Hindistan şehrinde erkek namına hiç kimse yok. Benzer köşelerde karı, uşak görünüyor. Bir sükûnluk şehirde, ses-soluk yok. Kendi kendine; “bu şehrin ahâlisi nereye gitti acaba? Bir âlem günleri var da acaba bir yere âleme mi toplandılar?” Oraya buraya bakıyor, bir şey anlayamıyor. Şehirde bir sükûnluk.

Orada oturuyordu. Bir de baktı ki, ihtiyar ihtiyar adamlar belleri iki büklüm, sakalları tâ göğüslerine inmiş, bellerine biner kılıç takmışlar, ellerine birer kalkan almışlar, yedeklerinde birer at; “Ah, vah! Bu da mı gelecekti başımıza!”. diye ağlayarak, bunun gelip önünden geçtiler. Lâtif Şah’a selâm falan vermediler. Bunlar Lâtif Şah’a selâm vermeden geçince, Lâtif Şah’ın içine bir şüphe girdi. “İnsan korktuğu yerden gocunur.” “Bu Hindistan ahâlisi beni çok seviyordu. Beni nerde görseler, yanaklarımı okşuyorlardı, benimle konuşup muhabbet ediyorlardı. Bunlar, bana niye selâm vermeden geçtiler. Acaba, padişahın kızıyla aramın iyi olduğunu mu anladılar bu adamlar?” diye içine bir acı düştü. Yukarıya doğruldu; “Emmiler! İnsan insanın yanından geçerken bir tanrı selâmı hak değil midir? Ben size ne yaptım ki, bana selâm vermiyorsunuz?” diye sordu. İhtiyarın bir tanesi geriye döndü; “Oğlum kusurumuzu affet.” dedi. “Sen bilirsin ki, Hindistan ahâlisi biz, seni çok severiz; fakat biraz başımız gayeli. Kusura bakma, seni orada görmedik.” dedi. “Emmi, ne oldu da başınız gayelendi?” “Ne olacak oğlum; olmaz olsun bizim padişahımızın Mihriban isminde bir kızı var.” “Eeee!...” “Esfendiyar isminde bir pehlivan geldi bu kızı istedi. O da vermedi. Şimdi Esfendiyar harp ediyor. Seferberlik ilân oldu. Herif kökümüzü kesiyor.” dedi. “Harbe gidiyoruz. Baksana şehirde hiç kimse var mı?” “Öyle mi?” dedi. “Öyle”

“Vay ocağın bata Koca Lala!” dedi. Lâtif Şah aklından. “Demek ki, beni Has Bahçe’ye üç gündür bunun için mi saldın sen? Eğer Koca Lala elime

geçersen, seni kolundan tutar da şu mağazanın duvarına çarpmazsam, yazıklar olsun bana. Esfendiyar, Mihriban Sultanı götürecektir de ben onun düğününü seyretmeye mi geldim buraya, tâ yemen şehrinde beri.” Sandalyesini mağazanın tâ dip köşesine çekti. Canı sıkıldı, kafasını avuçlarının içine aldı, âh çeke çeke oturuyor. Biraz sonra gördü ki, İhtiyar Lala da ağlaya ağlaya mağazaya geliyor. Anladı ki İhtiyar Lala kendi derdine çareye çalışıyor. Hiç duymamış gibi sakın, kaldı oturuyor. İhtiyar Lala da mağazanın kapısına yaklaşınca baktı ki, Lâtif Şah orada oturuyor. Lâtif Şah şüphelenmesin diye, gözünün yaşlarını kaybetti. Mağazadan içeri girdi. Lâtif Şah hiç duymamış gibi Lala’ya döndü; “Ne geziyorsun Lala’m? Şurada otur, malımızı gelene sat, gelmeyene zorla mı satacaksın? Müşteri mi toplamaya gittin yoksa?” dedi. İhtiyar Lala Lâtif Şah’ın yüzüne bakınca, tahammül edemedi, kollarını açıp Lâtif Şah’ın boynuna dolandı. Yüzünü getirip Lâtif Şah’ın yüzüne dayayıp da ağlayarak aldı bakalım orada İhtiyar Lala, Lâtif Şah’a ne söyledi:

*Benim körpe kuzum bir tek şehzadem
Geliyorum gönlümdeki kâr değil
Üç gündür derdine çâre arıyorum
Tebir ile düzelecek hâl değil*

Lâtif Şah da İhtiyar Lala’dan haberi aldığı için, o da aldı bakalım Koca Lala’ya ne söyledi:

*Benim Koca Lala’m baba makamlım
Bu sır benden saklanacak hun değil
Getir Benliboz’um gidem meydana
Melul mahzun durulacak gün değil*

Koca Lala aklından; “Eyvah felek! Korktuğum başıma çıktı.” dedi. “Bu oğlan gider. Ben bunu bu gün son görüyorum işte.” dedi. “Daha göremem. Esfendiyar’ın yanına giderse o bunu öldürür.” deyip aldı. Koca Lala:

*Arz eyleme Esfendiyar cengini
Azrail’e teslim etme kendini
Çevirir çevreni bağlar bendini
Kurtaracak tuzak değil dar değil*

Aldı Lâtif Şah:

*Meydan içre göreyim Esfendiyar’ı
Veren alır Lala’m bu tatlı canı
Ya dökem ya döker kırmızı kanı
Yar yolunda ölür isem gam değil*

Aldı Koca Lala:

*Koca Lala'n gördü onu meydanda
Nara atar hamle yapar bir anda
Elinden kılıcı kükrer her yanda
Güç yetecek mahlûk değil mar değil*

Aldı Lâtif Şah:

*Sen bilmezsin Lâtif Şah'ın fendini
Ben Mevlâ'm'a ismarladım kendimi
Söküp kalesini yıkam bendini
Güç yetmedik demir kale sur değil*

deyip kesti. Beytini kestikten sonra İhtiyar Lala; "Gidecek misin şahım?" dedi. "Lala'm! Esfendiyar, Mihriban Sultan'ı götürecek de ben tâ Yemen şehrinde beri koşa koşa onun düğününe seyre mi geldim buraya Bu harbe, benim muhakkak gitmem lâzım. Ya öleceğim, aya kalacağım! Belli olmaz bu işin bitimi."

İhtiyar Lala umudu kesti. "Hakkındır oğlum, gideceksin." dedi. "Gideceksin ama yiğit odur ki, ölüsü dirisi insana bir menfaat bırakır. Sen şimdi buradan padişahın habersiz atına biner de gidersen, orada ölürsen doğrudan doğruya babanın hayrına gidersen. Hiç kimseye on paralık bir menfaatin olmaz." dedi. "Sağ kalırsan kuru bir aferin alırsın. Kendine on paralık bir menfaatin olmaz." dedi. "Madem gideceksin, sen burada dur." dedi. "Ben gideyim Erciyâr Hükümdarı'na senin harbe gideceğini anlatayım. O da seni huzuruna çağırır. Padişahın emriyle gidersen, icâbında ölürsen - ölüm bizim için- seni bana oğul biliyorlar; 'Biz bu İhtiyarın oğlunu harbe gönderdik de öldürttük.' diye koca bir padişahı beni kolundan atmaz. Ben de senin ölüş sayende ihtiyar çağımda buralarda yaşamış olurum. Yok, şayet sağ kalırsan, geriye gelince padişahın emriyle gittiğin için padişah seni huzura çağırır; "Oğlum dile dileğini" der. Padişah insana dilek verir." dedi. "O zaman, kızı Mihriban Sultan'ı dilemen kolay olur. Her ikimizin menfaatine bu iş. Ben gideyim padişaha bir anlatayım bu işi." dedi. Lâtif Şah dedi ki; "Lala'm! Zaten yolda gelirken seninle anlaştık; işin plan tarafı sana, zor tarafı banaydı. Peki, git söyle de ondan sonra geleyim."

İhtiyarlar Lala mağazadan çıkıp da doğru divanhaneye gitti. Koşa koşa divanhaneye gitti ki Erciyâr Hükümdarı, kızı Mihriban Sultan'ı divana getirtmiş, olan macerayı kızına anlatmış, Mihriban Sultan da babasının ayaklarına sarılmış ağlıyor. Babası ağlıyor, orada oturan On iki Mirzahanlar ağlaşıyorlar. İhtiyar Lala kapıdan içeriye girdi. Tabi selâm verecek yer olmadığı için, kapının arkasındaki duvara çömeldi. Bunlar biraz ağladıktan sonra, Mihriban Sultan yukarıya doğrulup, babasının ellerinden tutup; "Devletli baba!" dedi. "Kanım sana helâl olsun. Beni cellâda ver, cellât boynumu kessin. Esfendiyar'a teslim etme." deyip yalvardı. Babası dedi ki;

“Kızım senin bana karşı bir günahın yok ki, seni cellâda vereyim de boynunu kestireyim. Esfendiyar’a gücümüz yetmeyip, askerimin de kökünü kırıp da seni zorla elimden alacağından korktuğum için, seni mecbûri olarak teslim ediyorum ben.” dedi. “Gönlüm ile değil! Bu gün akşama kadar da harp edeyim, şayet gücüm yetmezse, -Zaten yeteceği de yok.- gece karanlıkta kimse görmeden teslim edeyim. Haberin olsun, git hazırlığını gör.” dedi.

Mihriban Sultan babasından umudun kesti. Ağlayarak babasının sağ tarafına oturdu. O zaman İhtiyar Lala, ayağa kalkıp, şahı selâmlayıp divana durdu. Erciyar Hükümdarı elinin tersiyle gözünün yaşlarını silerek yukarıya doğruldu; “Babacığım, şu kederli vaktimde sen ne istiyorsun benden?” dedi. İhtiyar Lala dedi ki; “Devletli şahım, benim bir oğlum var. O da Esfendiyar’ın harbine gitmek istiyor. Geldim ki, askerinin içine münasipse, onu da askerinin içine kat, mehel gör de gitsin de harbini yapsın, diye.” Erciyar hükümdarı dedi ki, “Babacığım! Ben seni akıllı başlı bir adam biliyordum. Sen sade zıvanadan çıkmış serseriymişsin yahu!” dedi. “Neye padişahım?” dedi. “Neye olacak, ben koca bir devletim. Ben askerimi bütün karşısına göndermişim. Herif benim askerimi adam darmadağın perişan ediyor, ölü diri, hesabı geçti. Herhalde bu oğlun sana karşı geliyor, sen de çocuğu harbe gönderip öldürtmek istiyorsun. Benim toprağımda öldürtme de git, nerede öldürtürsen öldürt babacığım. Madem çocuğunu çekemiyorsan!” dedi.

İhtiyar Lala dedi ki; “Şahım ben de öyle diyordum; ama çocuk beni utandırıyor. Çocuğa karşı bir söz bulamıyorum.” dedi. “Ne gibi utandırıyor?” dedi. “Çocuk bana diyor ki, “Baba; biz geldik bu adamın toprağında oturuyoruz. Ekmeğini yiyoruz, suyunu içiyoruz, malımızı satıp ticaretimizi yapıyoruz. Belâsı gelince niye geri çekiliyoruz? İnsanlık bunu mu icap ettiriyor? Muhakkak bunun belâsına da katılmamız lâzım.” diyor. Ben de çocuğa karşı bir söz bulamıyorum, mahcup durumda bulunuyorum. O sebeple yanına geldim.” dedi. “Öyle mi diyor oğlun?” “Öyle diyor, evet.” “Öyleyse bu çocuğun içerde çok büyük hüneleri var.” dedi Erciyar Hükümdarı. “Evet hükümdarım, bu çocuğun içerde çok büyük hüneleri var.” “Ne gibi hüneri var?” dedi. “Benim siftahki geldiğim gün sen beni huzura çağırttın: “Babacığım senin geldiğin yoldan şimdiye kadar söz anlatarak bir mahlûkat gelmedi. Bu yoldan herkesi bırakmayan ney?” diye bana sordun. Ben de senin gibi bir padişaha karşı gelir gelmez, oğlumu methedip, kendimi takdim etmek, tabi sana karşı işime gelmedi. Söz zamanında açıldı. Zamanı geldi, şimdi söylemem lâzım.” dedi. “Yolda bir ejderha vardı, güç kuvvet yeteceği yoktu. İşte şu kadar kalınlığı, şu kadar uzunluğu vardı. Benim oğlum o ejderhayı vurdu parçaladı, gebertti. Biz de onun şerrinden bütün ahaliyi kurtardık, geldik. Benim oğlumun daha büyük büyük hüneleri var.” “Öyle mi?” dedi. “Evet öyle.” “Git şu çocuğu bir getir

de bir yol göreyim.” dedi. “Ondan sonra gitsin.” dedi. İhtiyar Lala; “Peki” deyip, divanhaneden çıktı, mağazaya koştu. Mihriban Sultan da Lâtif Şah’ın geleceğini duydu ki, tabi oradan kolay kolay gitmez daha. Orada oturuyor. İhtiyar Lala, koşa koşa mağazanın önüne geldi ki Lâtif Şah Benliboz’unun takımını sırtına, vurmuş, gemini kafasına geçirmiş, kılıcını kalkanını kuşanmış mağazanın önünde hazır olarak oturuyor. Geldi; “Şahım buyur” dedi. “Erciyar Hükümdarı seni huzura istiyor. Oraya kadar gidelim.” “Peki”.

Benliboz yedeklerinde, ikisi yan yana Erciyar Hükümdarı’nın divanhanesinin önüne geldiler. Tabi kapıcılar atı bunun yedeğinden aldı. İhtiyar Lala önde, Lâtif Şah arkasında, kılıç kalkan belinde huzura girip, Erciyâr hükümdarını selâmlayıp divana durdu. Erciyar Hükümdarı, buna hayran meftun olup, boynunu sağ tarafa bırakıp, on dakika doya doya, göğüsün geçire geçire yüzüne baktı. On dakika sonra yukarıya doğruldu; “Oğlum! Sen de mi harbe gidiyorsun?” dedi. “Evet şahım. Müsaade buyurursan, teçhizat üstümde, gidiyorum.” dedi. Dedi ki; “Oğlum, sen bir tüccar oğlusun, ben bir padişahım. Sen her kaldığın yerde, her padişahın belâsına katılacak olursan, ihtiyar babanı ortalıkta korsun. Memleketinin yolunu kaybedersen, genç yaşında yüzünü topraklara düşürürsün, kendi kendini harap edersen. Senin nene lâzım, sen bugün burada yarın şurada! Senin işin belli olmaz. Sen git, mağazanda otur. Alış verişini et oluyorsa. Olmuyorsa, buradan başka memleketeye gidersin. Senin harp neyine lâzım bire oğlum. Ben harbimi yaparım. Adama gücüm yetti ne âlâ, gücüm yetmezse istediğini veririm, canımı kurtarırım, ama sen kurtaramazsın kendini.” dedi.

Lâtif Şah aklından dedi ki; “Ben bu harbe giderim gitmesine Mihriban Sultan’a iyi rastladım huzurda. Şuradan Mihriban Sultan’a karşı iki hane söyleyeyim. Ölürsen de hiç olmazsa, gönlümde bir Kasevet kalmasın.” Aldı bakalım, Erciyar Hükümdarı’nın kızı Mihriban Sultan’a orada ne söyledi:

*Melüllenme şahım otur tahtında
Baba mülküm yâd edeyim seninçün
İkrar veren sana dursun ahdinde
Genç ömrümü türap edem seninçün*

*İzin ver meydanda bulam dengimi
Döne döne edeceğim cengimi
Söküp kalesini yıkam bendini
Yârelerim dolap edem seninçün*

Erciyar Hükümdarı, “Aferin oğlum!” dedi. “Oğlum! Sen beni çok seviyormuşsun; ama benim başım ayıkken, sevgini bilemedim ki, seni huzura getireyim, seninle konuşayım, muhabbet edeyim de senin bana ne

kadar sevgin olduğunu bileyim. Ne yazık ki, ben bunu yapamadım oğlum.” dedi. Lâtif Şah aldı bir daha:

*Lâtif Şah'ı sanma sana el gibi
Sanma geçer buralardan yel gibi
Kızıl kanlar akıtırım sel gibi
Fes elini harap edem seninçün*

“Devletli şahım, bana müsaade ferman buyur.” dedi. Esfendiyar’ın üstüne gideyim. Eğer kuvvetim kısmetim kâfi gelir de Esfendiyar’ı öldürürsem, senin hatırın için, gidip memleketini harap edip geleceğim. Taşının üstünde taş koymayacağım. Bir daha ahd etmesinler.” dedi. O zaman Erciyâr hükümdarı; “Allah duanı daim etsin oğlum.” dedi. “Hadi güle güle git. Ölürsen ne yapayım oğlum. Allah rahmet eylesin derim. Sağ kalırsan, Mevlâ kerimdir.” dedi. Lâtif Şah ileriye gelip Erciyâr hükümdarının ellerini öptü, geriye dönüp İhtiyar Lalası’nın ellerini öptü, orada oturan On iki Mirzahanları’nın ellerini öptü. Mihriban Sultan’ın yanına geldi. Mihriban Sultan’ın da ellerinden tuttu; “Hanım ağlama, sil gözlerinin yaşlarını!” dedi. “Kısmet olursa, seni Esfendiyar’dan kurtarırım, kısmet olmazsa ne yapayım!” deyip kapıdan çıktı.

İhtiyar Lala tahammül edemeyip ağlayarak, o da peşi sıra.. Lâtif Şah’ın merdane söyleyip de meclisten ayrılması, Erciyâr Hükümdarının hoşuna gitti. “Şu çocuğu bir daha göreyim.” diyerek o da arkasına... On iki Mirzahanlar, birbirini tepeleyerek çıkıyor. Mihriban Sultan, zaten alayından evvel dışarıya çıkmıştı. Divanhanenin kapısının önüne biriktirildi ki, Lâtif Şah da Benliboz’unun üstüne bindi. Kılıcını çekip kınından çıkardı. Kılıcıyla bunları bir daha selâmlayıp Benliboz’u üsten aşağı bıraktı. Kaldırım taşları alt üst olup gidiyordu. Bunu gören İhtiyar Lala, tahammül edemeyip divanhanenin duvarına dayandı. Yönünü kıbleden tarafa dönüp ellerini semaya kaldırdı, ağlayarak aldı bakalım orada Lâtif Şah’ın peşi sıra ne söyledi:

*Kadir Mevlâ'm budur senden dileğim
Ağlatma şahımı güldür Allah'ım
Eğer tutamazsa ehl-i kılıcı
Kuvveti koluna kondur Allah'ım*

Mihriban Sultan, İhtiyar Lala’nın sağ tarafına, yanına sokuldu. “Emmi kurban olayım, babam burada ben söyleyemiyorum. Şunun peşi sıra bir de benim için söyle.” deyip yalvardı. İhtiyar Lala aldı bir daha:

*Şahım kurban olam şirin diline
Mevlâ'm kuvvet versin her bir koluna
Bile bile verdik cellâd eline
Emanetim sana sundum Allah'ım*

Erciyâr Hükümdarı, sol tarafından geldi, İhtiyar Lala'nın omuz başından tuttu; "Emmi sen erişkin bir zât-ı muhtereme benziyorsun. Şu çocuğa bir de benim için söyle. İnşallah Cenab-ı Hak duanı kabul eder." dedi. İhtiyar Lala aldı bir daha:

*Yâ Rab bağışlasın isyanım suçum
Kaf Dağı karşımda yetmiyor gücüm
Sevgili Habib'in nuru hakkıçün
Yönünü Şah'ıma döndür Allah'ım*

Erciyâr Hükümdarı; "Sen burada tahammül edemeyeceksin herhalde." dedi. Gel seni kalenin burucuna çıkartayım da yüksek yerden oğlunun harbini geriden seyret de canın tahammül etsin." "Sağ olası Şah'ım!" dedi. "Beni kale burcuna çıkart, oğlumun harbini geriden seyredelim. Eğer şayet oğlumun başına bir hâl gelecek olursa, kendimi kaleden aşağıya atayım da öleyim bari." Erciyâr Hükümdarı Erciyâr Hükümdarı'nın elinden tuttu. On iki Mirzahanlar'ı peşi sıra, kızı Mihriban Sultan yanı sıra, beraber gelip kale burcuna çıktılar ki, yüksek yerden harp meydanını seyredeler.

Erciyâr Hükümdarı'nın ordu kumandanı, baktı ki bir delikanlı. Atını ileriye sürdü. "Oğlum! Sende mi harbe geliyorsun?" dedi. "Evet kumandanım, ben de harbe geliyorum!" dedi "Padişah mı gönderdi?" "Evet, padişah gönderdi." dedi. "Gel öyleyse oğlum, bakalım devran ne gösterir." Lâtif Şah, Erciyâr'ın ordu kumandanına dedi ki; "Kumandanım! Bu herif yalnız kendisi mi dövüşüyor; yoksa askerle beraber mi dövüşüyor?" "Oğlum, eğer askere kalsaydı bu iş, bir tane kalmazdık. Sırf kendi dövüşüyor, daha askeri hiç karışmadı." dedi. "Öyleyse kumandanım bu kadar adamın bir tane adamla dövüşmesi Allah'ın emri değil." dedi. "Sen şu askerini geri çek. Ben şu adamla meydan yerinde yalnız kalayım. Cenab-ı hak ya bana verir, ya ona verir. Hiç belli olmaz." dedi. Erciyâr'ın kumandanı, aklından dedi ki; "Bu, biraz güçlü kuvvetliye benziyor. Düşmanı birkaç dakika yamaçlasa da askeri biraz dinlendirsek." Geriye döndü yüksek bir emirle askerine, "Dur emrini" verdi. Asker zaten korkuyor, larp edene durdu. Esfendiyar da; "Gayrı gönülleri oldu, herhalde kızı vereceler" diye o da durdu. "Oğlum az sükût edin, geriye açılın bakalım." dedi. Asker geri geri kaçtı. Büyük bir saha açıldı meydan yerinde. Lâtif Şah'ın araya girmesi için askerinin arasından bir yer araladılar.

Benliboz'u mahmuzlayıp ileri geçti ki meydana yerinde üleştin, kandan, kelleden, cesetten, geçilecek yer kalmamış. Esfendiyar, üleştin arasında atının üzerinde duruyor. Fakat kesmiş olduğu askerlerin kanı tepesinden girmiş tırnağından çıkmış. Üç gündür kanlar kurumuş, simsiyah olmuş, sırf gözleri ışıliyordu, atının da kendinin de. Kollarını dirsekten sıvamış. Öküzün ciğeri gibi pağışlamış kan, atının yarı beline kadar sallanmıştı. Bunu gören Lâtif Şah, Benliboz'u mahmuzlayıp meydanın bir o köşesine bir

o köşesine, bir o köşesine, hızı geçinceye kadar oynattı. O ne tarafta giderse Esfendiyar da dönüp o tarafa bakıyor. "Hele dolaş." diyor. "Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkânıdır. Şimdi karşıma gelirsin." diyor aklından.

Lâtif Şah, atını meydanın dört köşesinde oynattıktan sonra, kısa dizgin bırakıp, gelip meydanın ortalık yerine Esfendiyar'ın karşısına durdu. Esfendiya, üleşlerinin arasında atının üstünde duruyor, demiştik. Lâtif Şah gelip karşısında durunca, gördü ki, karşısında on beş-on altı yaşlarında, nihayet on yedi yaşlarında bir delikanlı durdu. Ayın on dördü gibi parlıyordu. Kendi kendine dedi ki; "Ulan, bu çocuk demek ki, ahbâb-ı ahâlinin içinde bir tav attı. 'Ben giderim Esfendiyar'ı şöyle ederim, böyle ederim.' dedi. Geldi karşıma durdu. Bu bir çocuk, ben koca bir pehlivanım. Bu olsa olsa benim bir iki hamlemi savar; üçüncüyü savamaz. Ben bunu öldürürüm. Meydanlarda çok pehlivanlar öldürdüm, böyle genç pehlivanı, böyle güzel pehlivanı daha hiç görmedim. Bunun ölümü bana acı verir. Sonra olur ki hayâline ağlarım onarım. Ben şuna birkaç hane söz söyleyeyim de eğer sözümden, heybetimden korkar atını mahmuzlayıp kaçarsa, kaçanın peşine düşmek de zaten pehlivanın şanına şerefine yakışmaz, ben de peşine düşmeyeyim. Kaçsın da canını kurtarsın şu çocuk." dedi. Atının üstünde, üleşlerin arasında, o kanlı kılıcını saz gibi göğsünün üstünde çevirip de Esfendiyar aldı bakalım karşısında duran Lâtif Şah'a ne söyledi:

*Çocuk niçin geldin sen bu meydana
Ben meydanda ölüm satar olmuşum
Ordulara kılıç çaldım merdane
Görmüyon mu kana kantar olmuşum*

Esfendiyar, bunu Lâtif Şah kaçsın diye söylemişti tabi. Lâtif Şah da orada kaçmayı harp etmeye geldiği için, o da aldı bakalım orada Esfendiyar'a ne söyledi.

*Bu gün yeni duydum senin adını
Kılıç alıp bu meydana gelmişim
Bozacağım düzenini fendini
Ben meydanda öç almaya gelmişim*

Lâtif Şah, Esfendiyar'ın ummadığı şekilde bu sözü söyleyince, Esfendiyar'ın zoruna gitti. Hışma gelip aldı bakalım Esfendiyar:

*Bahar seli gibi coşkun akarım
Coşa gelip kenarımı yıkarım
Aman vermez nice canlar yakarım
Ben bir can alıcı cellâd olmuşum*

Aldı Lâtif Şah:

*Evvelden meylim var Elif'e Be'ye
Hak kulun emeğin verir mi zaya
Gönlüm arzulayıp yar diye diye
Mihriban'a kurbanlığa gelmişim*

Esfendiyar anladı ki bu yiğit Mihriban için gelmiş, buralı değilmiş. Kendi kendine dedi ki; "Mihriban Sultan'ın müşterisi çokmuş." Aldı Esfendiyar;

*Adım Esfendiyar hışmım ahu zâr
Ben ederim Hindistan'ı tarumar
Fes Şahına peşkeş için bergüzar
Mihriban Sultan'ı şikar almışım*

Yani ben Mihriban Sultan'ı alacağım. Fes padişahına götüreceğim. Onun için geldim demek istedi. Aldı Lâtif Şah:

*Lâtif Şah'ım ben binmişim atıma
Görüp hayran kaldım bu heybetine
Seni gark ederim yerin altına
Ben Gani Mevlâ'mı siper almışım*

deyip kestiler. Beyitlerini kestikten sonra herkesin cephesi ne tarafa ise atlarını oynatıp, meydanın bir o başına, biri de o başına gitti. Geriye döndüler, orada şiddetli bir nara atıp kılıçları zaten ellerinde gelip meydanın ortalık yerinde birbirlerine girdiler. Yirmi beş otuz dakika kadar, birbirlerine kılıç vurup kalkan tutuyorlar, birbirini alt edemiyorlar. Biri atını oynatıp meydanın o başına gidiyor, biri o başına gidiyor. Geri gelip yine soluklanıyorlar. Bunun üzerine sağlam üç saat harp ettiler. Kılıç şakırtısından, kalkan gürültüsünden, bunların nara sesinden, birçok askerlerin kulağının zarı patlıyordu. Üç saat harp ettiler. Tam kızıştılar. Harp de tam şiddetlendi. Atlılar, meydanın bir o başına, biri bu başına gidince, Lâtif Şah bu kez meydanın üst tarafına gitti. Geriye dönünce, Benliboz'un karnına mahmuzları birkaç kere çaktı. Benliboz coştı, sel gibi olup geliyor aşağı. Sağıldı geldi. Esfendiyar'ın karşısına gelince, Benliboz var kuvvetiyle yukarı silkinip ayakları üzerine dikildi. Yukarıdan aşağı atın kuvvetiyle beraber, Esfendiyar'a Lâtif Şah öyle bir kılıç saldı ki, Esfendiyar, baş etmedi. Esfendiyar'ın kalkanının yan tarafını kılıç kesip omuz başından aldı, koltuğunun öbür tarafından çıktı. Kafası yere düştü, cemdek tarafı atın üstünde takılı aldı.

Bunu gören Hindistan ordusu hep alkışladı. "Var ol delikanlı!" dediler. "Şimdi sen istirahatini temin et, bunun geri kalan askerini bize bırak." dediler. Esfendiyar da oraya beş bin pehlivanla geliş demiştik. O beş bin pehlivan gördüler. Herkes at yerine gelir kılıç süngü geliyorlardı. Lâtif şah geriye dönüp Hindistan Ordu komutanına; "bunlarla kaç gün dövüştünüz?"

“Bizimkiler üç gündür dövüştü.” “Öyleyse ben de bu askerle üç gün dövüşeyim de geri kalan size kalsın, hiç biriniz karışmayın.” dedi.

Nârâ atıp kendini Esfendiyar'ın pehlivanlarının *içine vurdu*. Aynı onun Hindistan ordusunda yaptığını yapıyor. Bu yandan giriyor, o yandan girip bu yandan çıkıyor, kurdun koyuna daldığı gibi etrafa Püskürtüyor. Çayır biçer gibi biçiyordu. Kan sel gibi akmaya başladı. Hindistan ordusuna siz karışmayın demişti; ama heriflerin üç gündür canı yandı, zaten. Onlar da tarafı halka içine almış gelişi güzel kesiyorlardı.

Orada birbirlerinden ayrılmadan, iki gün iki gece harp ettiler. Üçüncü gün öğle zamanı, Esfendiyar tarafından, meydanda bir tek pehlivan kaldı. Başka hiç yok. O da Lâtif Şah'la karış karşıya durmuş, var kuvvetiyle çarpışıp kılıç vurup kalkan tutuyordu. Lâtif Şah, yine Benliboz'un karnına mahmuz çalıp da eyerleyip sıçrayınca, onu da belinden kucaklayıp atın öbür tarafına attı, ikisi bir düştü. Onu da çöktüğü yerde bağladı. Doğrultu, yanına oturttu. Dedi ki; “Seni de arkadaşlarının akıbetine uğratacaktım; ama seni Feseli Padişahına numune olarak göndereceğim.” dedi. “Hindistan'dan kız almak öyle olmaz, işte böyle olur, git gördüğün gibi söyler.” dedi. Onun da burnunu, kulakların kesip güverdiler. Gitti.

Hindistan ordu kumandanları, Lâtif Şah'ın kollarına girdiler. Benliboz arkasında, aldı geliyorlar. Erciyâr Hükümdarı, İhtiyar Lala, On iki Mirzahanlar, Mihriban Sultan kale burcunda bu kanlı manzarayı seyrediyor, demiştik. Bunu gören Mihriban Sultan sevinerek Has Bahçesine kaçıp gitti. Erciyâr Hükümdarı, İhtiyar Lala'nın elinden tutup kale burcundan aşağıya indiler. Yolda gelip ordu kumandanlarını karşıladılar. Lâtif Şah ordu kumandanlarını karşıladılar. Lâtif Şah'ı ordu kumandanlarının elinden aldı; kucaklayıp bağrına bastı, alnından öptü, elinden tutup yavaş yavaş adımlarla divanhanesine kadar getirdi. Divanhanenin yine ortalık yerinde Lâtif Şah'ı kucaklayıp Erciyâr hükümdarı bağrına basıp, gözlerinden öptükten sonra, geçti makamına oturdu. Derin bir nefes aldı; “Dile dileğini oğlum!” dedi. Lâtif Şah; “Dileğim sağlığındır padişahım!” dedi. Dedi ki; “Oğlum, ben bir padişahım, sen bir tüccar oğlusun. Benim sağlımdan sana bir menfaat yok. Dilek zamanın geldi. At mı istiyorsun, deve mi istiyorsun, mal mı istiyorsun? Ne istiyorsan dile benden!” dedi. Lâtif Şah da genç olduğu için padişaha karşı; “Kızın Mihriban Sultanı istiyorum.” Diyemedi. Aldı bakalım, orada Erciyâr Hükümdarı'na ne söyledi:

*Sana derim Şah'ım mal senin olsun
Devletini bana versen istemem
Belh'i buhara'yı Çin'i Maçin'i
Miletini bana versen istemem*

Erciyar Hükümdarı aklından dedi ki; “Bu çocuk, herhalde benden şahlık isteyecek.” “Oğlum, hangi muhitimi beğeniyorsan, seni oraya şah yapayım. İşte bakayım!” dedi. Aldı Lâtif Şah.

*Ben olmuşum bir güzelim esiri
Bağdat'ı Basra'yı Acem Hisar'ı
Şam ile Şiraz'ı koca Mısır'ı
Hep Arab'ı bana versen istemem*

*Lâtif Şah'ım n'edem dünya malını
Dindiremez gönlümdeki nârımı
Düny'âlem anladı benim hâlimi
Bu dünyayı bana versen istemem*

Koca Lala, arif adam anladı. Bir adım ileri çıktı. “Devletli Şah'ım müsaade buyurursan, çocuk genç mahcup oldu, sana karşı dert beyan edemiyor. Derdini ben sana beyan edeyim.” dedi. Erciyâr Hükümdarı; “Söyle babacığım” dedi. “Ha babası ha oğlu, benim için hiç bir fark yok. Çocuğun isteği neyse anlat bakalım” dedi ki; “Şah'ım bu karşında görmüş olduğun genç pehlivan benim oğlum değil.” dedi. “Ya!” “Yemen şehrinde Gamsız Şah isminde bir padişah var. Buna onun oğlu Lâtif Şah derler.” dedi. “Ben de bunun Gamsız Şah'ın Lala'sıyım. Benim adıma da oradayken, Koca Lala derlerdi. Şu karşısında görmüş olduğun genç pehlivan Lâtif Şah, Yemen şehri civarında Elvan Dağı denen bir dağ var. Orada şahlık ilân etti. Babası, beni, bunun yanına Lala verdi. Ben de bunun Lala'sıydım.” dedi. “O tarihte senin Mihriban Sultan'a bir hastalık tebelleş olmuş. Orada bir ziyaret tekke duymuş, o tekkeyi oraya ziyarete gelmişti. Orada geldi; ağırladık, izzetledik, misafir ettik. Tekkesini bulduk ziyaret ettirdik. Ondan sonra da yolcu ettik bu tarafa geldi. O bu yana geldikten sonra, -gençlik âlemi şahım- “Mihriban Sultan'ın hayâli bu çocuğun içerisine yer etti, kendini eyleyemedi. Ağladı sızladı. Padişahlıktan, şahlıktan gönlü geçti, zarılandı. Biz de bunun zararlanışına dayanamadık. Doğrudan doğruya gelip de seninle dünürlük yapmayı kendimize münasip göremedik. Tüccar kılığında geldik. Buradan mal alıp satarken, bir hesaba getirerek, Allah'ın emri tebliğ ederek dünür olacaktık; fakat iş bizim umduğumuz gibi olmadı. Mukadderat yerini buldu. Lâtif şah, Esfendiyar'ın kestiği başının yerine dünyayı versen kabul etmiyor. Kızın Mihriban Sultan'ı diliyor.” dedi. “Öyle mi?” dedi. “Öyle” dedi Lala. O zaman Erciyâr Hükümdarı, biraz düşündükten sonra; “Zaten padişah kızı padişah oğluna lâyıktır.” dedi aklından. “Benim kızım, böyle bir genç delikanlıya lâyıktır. Hiç melul olma oğlum.” dedi. Mihriban Sultan gibi yüz tanesi senin gibi Lâtif Şah'ın tırnağına kurban olsun.” dedi. O da “Sağ ol Şah'ım.” dedi. “Mademki senin baban da padişahmış. Bir adam gönderelim, buraya babanı getirtelim. Karşı karşıya muhabbetle tarihi bir şah düğünü yapalım. Buradan alın da gidin.” dedi. “Olur mu oğlum?”

deyince, Lâtif Şah; “Olur Şah’ım.” dedi. “Peki, ben de kabul ediyorum, veriyorum.” dedi. İhtiyar Lala’ya, Erciyar Hükümdarı dedi ki; “Lala! Lâtif Şah bende emanet, misafir olarak kalsın. Sen git Şah’ını getir. Güzelce bir düğün yapalım.” dedi. İhtiyar Lala dedi ki; “Peki Şah’ım gideyim, yalnız çocukların nişan merasimini yapalım da canım rahat etsin. Hem de ben gelinceye kadar, eksikleri tamam olur. gelir gelmez de düğünümüze başlarız. Erciyar Hükümdarı; “Peki babacığım, serbestsin. Yapın nişan merasimini.

İhtiyar Lala tabi çok mal sattı, parası çok. Ondan Lâtif Şah’la Mihriban Sultan’ın nişan merasimini ilan ettiler. “Üç gün üç gece çaldıracağız.” dediler. “Yemek, içmek bütün ahali için beleş. Padişahla İhtiyar Lala’nın kesesinden.” diye ilân ettiler. Yoksullarla dertkeşlerin koltuğunun altına karpuz sığmaz oldu. “Üç gün yer içer yaşarız.” Diyenin atanın hesabı yoktu. Üç gün şenlikler yapıldı, yenildi içildi dördüncü gün Lâtif Şah’la Mihriban Sultan’ın nişan yüzükleri takıldı.

Lâtif Şah’la İhtiyar Lala mağazaya geldiler. İkisi yan yana oturdu. İhtiyar Lala, tabi üç aylık yol gidecek. “Yolda perişan olmayım.” diye hazırlık görüyor. O zaman tabi başka vesait yok. Atla gidecek. Küflenmeyecek şeylerden kendine azık tuttu. Lâtif Şah da yanında oturuyor. Biraz oturduktan sonra; “Lala’m! Ben harbe gidince, Mihriban Sultan kale burcunda sizinle beraber harbimi seyrediyor muydu?” “Etti Şah’ım.” dedi. Öyleyse sen hazırlığını görürken, ben gideyim de Mihriban Sultan’ı bir göreyim, geleyim. Bakayım Mihriban ne diyor. Beğenmiş mi beni, beğenmemiş mi?” “Peki çabuk gel ki, ben gideyim bir an evvel.” dedi. Lâtif Şah mağazadaki delikten indi, Mihriban Sultan’ın Has Bahçesine geldi. Gördü ki, ne Mihriban Sultan var, ne kırk tane cariye var; ne kimse var. Has Bahçe, ıpıssız olmuş. Köşk melül mahzun duruyor. Bunu gören Lâtif Şah’ın içine bir acı düştü. Geri delikten çıkıp mağazaya geldi. “Dur Lala’m hazırlığı mazırlığı bırak!” dedi. “Ne oldu?” “Ne olacak, bu herif kızı bize vermeyecek.” dedi. “Kızını saklamış. Seni o tarafa gönderecek, muhakkak benim başıma bir iş çıkaracak bu adam. Sen şu deliğe gir, birkaç gün çıkma.” dedi. Ben kılıcımı alıp Hindistan şehrimin içine düşeceğim. Bu kız neredeyse bulayım, götüreyim babamın memleketine. Babam yapsın düğünümüzü.” dedi. İhtiyar Lala dedi ki; “Dur hele Şah’ım! Bu adamın konuşması hileye benzemiyordu. Onun için, bu işte bir noksanlık olur, nihayetinde kan dökülmüş olur, işimiz de zora vurmuş olur. Biz zaten yolda seninle konuştuk; işin plan tarafı bana, zor tarafı sanaydı. Ben şunu bir araştırayım.” dedi. “Eğer, bir hile varsa o zaman ben gelirim, sana, nasıl hareket edeceğini anlatırım.” dedi. “Peki.”

İhtiyar Lala mağazadan çıktı, Hindistan şehrine gitti. Tabi üç-beş aydır orada. Kendine münasip bazı ihtiyarlarla muhabbet kurmuştu. O ihtiyar

ahbaplarını buldu, soruşturdu. Onlar da dediler ki; “Babacığım! Bu işte asla böyle bir hile yok. Aklınıza bir şey gelmesin. Bizim usulümüzde, insanlarımızın nişanlı görmesi ayıp. Padişah, “Oğlan, burada kızımın yanına giderse, ben milletin içinde mahcup olurum.” diye düşündü. Denizin ada yerinde kızının bir köşkü var. Zaten yaz mevsimlerini orada, kış mevsimlerini burada geçiriyor.” dedi. “Oraya gönderdi. Düşününü orada edip getirip size teslim edecek. Hile yok bu işte.” dedi. İhtiyar Lala bu işe kanaatlandı. Zaten hakikisi de böyleydi. Geriye gelip bunu Lâtif Şah’a anlattı, fakat Lâtif Şah bu işe kanaat etmedi. “Yok Lala’m.” dedi. “Senin buradaki arkadaşların azami iki-üç aylık bir arkadaş! Onun için, padişahlarının kızının buradan gittiğini itemezler, sana karşı yalan söyleye gelebilirler. Ben bunu Mihriban Sultan’ın kendine sormam lâzım ki, canım rahat etsin.” dedi. “Nasıl gideceksin oğlum, denizi nasıl geçip de Mihriban Sultan’ı görüp soracaksın?” Dedi ki; “Lala’m her şeye akıl yetiriyorsun da ona mı yetiremiyorsun? Git bir sandal kiral, ben sandala bineyim. Herif, sandalının kirasına ne istiyorsa, veririm. Gideyim, Mihriban Sultan’ımı göreyim geleyim. Sen de yarın git.” dedi. “Yarım günle yarış olmaz.” Deyince Lala; “Peki” dedi.

İhtiyar Lala, deniz kenarına geldi, orada kürekle çekilecek bir sandal kiraladı. Ücretine artık ne veriyse! Hazırlandı. Lâtif Şah bu taraftan karanlık kavuşunca gidecek Mihriban Sultan’ını köşkte görüp gelecek, kimse görmeden. Fakat akşam yaklaştı. Lâtif Şah o köşkün yolunu bilmiyordu. O zaman Lâtif Şah’ın bir kuşu vardı, Mürgü isminde. O zamanki posta kuşları onlardı zaten. Mektupları o kuşlar götürürlerdi. Bir mektup yazdı. “Mihriban Sultan! Ben senin köşküne geleceğim. Denizde yolu bilmediğim için perişan olurum, o taraftan ışık tuttur da ışığa çekileyim de sandalı getireyim.” diye. Kuşun boğazına kâğıdı takıp gönderdi kuşu. Kuş gitti. Kuş denizi geçti adaya geldi. Mihriban Sultan’ın köşkünün penceresinden içeriye girdi ki, Mihriban Sultan; Lâtif Şah Esfendiyar’le harbe girince, Esfendiyar Lâtif Şah’ı öldürür” diye korkmuş, üzülmüş, hastalanmış yatağında yatıyor. Gelip yatağının üstüne kondu. Kuşun ayak sesine Mihriban Sultan gözlerini açtı ki, Lâtif Şah’ın kuşu gelmiş. Cariyelerine hitaben; “Kızlar!” dedi, “Şah’ımın kuşu gelmiş, kâğıdını verin de bir bakalım ne yazmış!” Cariyeler kuşun boğazından kâğıdı çıkartıp Mihriban Sultan’ın eline verdiler. Mihriban Sultan kâğıdı okudu. Lâtif Şah denizden gelecekmiş, yolu bilemediği için perişan olmayayım; o taraftan ışık tutun diye yazmış. “Kızlar! Şah’ım gelecekmiş, yolda perişan olmasın. Karanlık kavuşunca köşkün bacasının üstünde meşaleleri yakın, şahım da ışığı görsün, sandalını çeksin de gelsin.” dedi. Cariyeler “Peki” dedi. Karanlık kavuştu, kızlar o taraftan meşaleleri yaktilar.

Lâtif Şah, bu yandan sandala binip, kürek çekerek denize açıldı. Işığı görerek yolu şaşırılmayıp gelip iskeleye dayandı. Cariyeler karşı geldiler,

Lâtif Şah'ın kollarına girdiler, alıp getirip Mihriban Sultan'ın yatağının yanına oturtular. Mihriban Sultan hasta yatıyor, fakat fazla hastalanmış. Mihriban Sultan, Lâtif Şah'la beş dakika konuşursa, on dakika dalıyor. Lâtif Şah sabaha kadar oturdu konuştu; ama bir lezzet alamadı bu işten. Sabaha yakın kalktı, sandala bindi, geri geldi. "Lala! Mihriban Sultan çok perişan hasta. Ya ölür, ya kalır. Herhalde korkmuş, yüreği kalkmış, üzülmüş. Sen bilirsin; biraz ilaç tedarik et, ben bu gece götüreyim Mihriban Sultan'a yutturayım. İlaçlar tesirini gösterirse, yarın yola çık. Yoksa sen gider babamı getirirsin kız da burada ölür, bir şeye yaramaz." Lala da "Peki" dedi.

İhtiyar Lala o gün çok ilaçlar peydah etti, tedarikledi. Lâtif Şah akşamleyin ilaçları cebine koydu. Yine o sandalı kiraladılar. Sandala bindi, denize açıldı. "Mihriban Sultan geleceğimi bilir meşale tutturur." diye kuşuyla mektup göndermek aklına gelmedi. Mihriban Sultan da "Lâtif Şah dün geldi, benim hasta olduğumu gördü, bir lezzet alamadı, bu gün gelmez." diye o taraflara ışık tutturmadı. Işık tutamadığı için denizde o yana bu yana dolana dolana köşkün yolunu kaybetti. Gece yarısına kadar dolaştı, köşkü bulamadı. Gece yarısı olunca Cenab-ı Hak bir lodos yeli verdi. -Lodos yeli zaten denizin düşmanıdır.- denizi coşturdu. Dalgalar, bunun üstüne dağ gibi geliyor. O dalga aldı ona veriyor, o dalga alıp ona veriyor. Şahı dalgalar al üç gün üç gece sürükleyip götürdü. Hiç kimsenin haberi yok. Mihriban Sultan belliyor ki, "Lâtif Şah benim hasta olduğumu gördü de üzülmesin." diye gelmiyor. İhtiyar Lala da belliyor ki, "Mihriban Sultan hasta da bırakıp gelemiyor." Birbirlerinden haberi yok. Dalgalar bunu üç gün üç gece aldılar, götürdüler Hindistan denizinden çıkarıp da Akdeniz'e kattılar. Lâtif Şah, Akdeniz'in ortasında, sadece bir gök görünüyor, bir de su görünüyor. Karadan, yaşamadan, kurtarmadan umudu kesti. Ağlayarak aldı bakalım sandalın içinde Mürgü kuşunu bağrına basıp da orada ne söyledi:

*Mürgü kuşum niçin melül durursun
Kanat çal kenara bir haber eyle
Gökte uçan kuşlar acır halime
Yetiş Erciyar'e bir haber eyle*

Dedi ki aklından: "Ulan bu kuş gider, Ecriyâr hükümdarının yanına. Erciyâr hükümdarının nesine gerek, ya beni aratır ya aratmaz. İnsan darılınca babası aklına düşer. Anca beni kurtarırsa buradan babam kurtarır." deyip aldı bir daha:

*Nagehandan düştüm girdap bahrine
Eyüp mihnetine Yunus kahrına
Durma kuşum yetiş Yemen şehrine
İhtiyar pedere bir haber eyle*

Bu beytini de söyledikten sonra kendi kendine dedi ki: “Kuş Yemen şehrine gide, Yemen şehri zaten buraya üç aylık yol. Babam üç aylık yolu geleyim de buradan kurtarayım diyene kadar, ölür giderim. Babam beni nerde bulacak! Anca bana imdat olursa Mihriban Sultan’dan olur.” diye aldı bir daha:

*Kurban olam yar gözünün mestine
Unutmasın beni alsın destine
Git gir pencereden kon diz üstüne
Mihriban Sultan’a bir haber eyle*

deyip kesti. Söylemiş olduğu beyitleri bir kâğıda yazdı. Kâğıdı zarfa koydu, kuşun boğazına baktı. “Haydi kuşum seni Allah’a emanet ediyorum. Beni unutma.” dedi. Kuş, yüzünü Lâtif Şah’ın yüzüne sürdü, kanat çırpıp geçti gitti. Kuşun ne kadar dolaştığı belli değil, günlerden birgün gelip Mihriban Sultan’ın köşküne girdi. Köşkün penceresinin arasından sağılıp içeriye girdi ki, Mihriban Sultan hâlâ hasta yatağında yatıyor. Gelip yatağının üstüne düştü. Mihriban Sultan hışırtıya gözlerini açtı ki, Lâtif Şah’ın kuşu gelmiş. “Kızlar, Şah’ımın kuşu gelmiş.” dedi. “Kuşun bir telâş var, kâğıdını verin hele bakayım Şah’ım ne yazmış?” Cariyeler kâğıdı çıkarıp Mihriban Sultan’ın eline verdiler. Mihriban Sultan okudu ki, Lâtif Şah denize gark olmuş, ne tarafta olduğunu kendisi de bilmiyormuş. Kâğıdın altında bir yazı; “Ben denizin üstündeyim, ne tarafta olduğumu bilmiyorum; köşkün sağında mıyım, solunda mıyım? Beni aratarsan denizin üstünde arat.” diye yazmış. Bunu duyan Mihriban Sultan’ın aklı başından gitti. Yatağının üstüne arkası üstü düşüp bayıldı. On dakika baygın kaldı.

On dakika sonra aklı başına geldi; “Aman kızlar, durmayın! Bir tabaka kâğıtla kalem yetiştirin.” Bir tabaka kâğıtla kalem getirdiler. Mihriban Sultan, babasına selâm kelâmdan sonra altına ilâve yazdı ki; “Devletli babam! Lâtif Şah, benim sevgimle denize gark olunmuş. Köşkün ne civarında olduğunu kendi de bilmiyormuş. Baba, eğer şahımı buldurup denizden getirir, bana yetiştirirsen yetiştirirsin, yoksa hakkını helâl et, ben kendimi köşkten denize atıyorum, haberin olsun!” dedi babasına gönderdi.

Mektup gelip de babası bunu okuyunca, emir ferman buyurdu. Ne kadar donanma gemisi varsa, denizin üstüne döktürdü. Beş gün, beş gece aradılar; hiç iz yok. Bulamadılar. Bunlar, Hindistan denizini arıyor. Hâlbuki onu Akdeniz’e kattı dalgalar. Bu sebepten bulamadılar. Umutlarını kestiler, kaptanlar dümenlerini çevirip Hindistan iskelesine vurdular. Geldiler; “Şah’ım bulamadık.” dediler. “İyi aradınız mı oğlum?” “İyi aradık, hiç bir yerde bırakmadık. Yoktur.” dediler. “İyi olmuş, gitmeseydi.” dedi. “Ben ona kızımı gösterseydim, burada da gösterirdim ya! Oraya gebermeye gitmiş, değmeyin geberdi! Gidin rahatlığınıza bakın!”

İhtiyar Lala Lâtif Şah'ın bulunmadığı haberini alınca gelip Erciyâr Hükümdarının ayaklarına kapandı. "Etme Şah'ım! Sen buranın hükümdarısın. Hükümdarların kolu uzun olur, derler, her tarafa yetişir. Ben bir ihtiyarım. Kolum yok, kanadım yok. Ancak bunu bulmak sana yakışır şahım. Etme şahım, şahımı bulup bana teslim et." deyip yalvardı. "Babacağım, arattım bulamıyorum. Ne yapayım!" dedi. "Etme Şah'ım!" "Atın şunu dışarı yahu!" dedi. "Ben bunların babasının kölesi miyim?" İhtiyar Lala'nın kollarından kutup karşılıklı kapıdan dışarı atılar. İhtiyar Lala'nın başka bir işe eli yetmedi. Ağlayarak Hindistan şehrinin sokaklarına düştü. Gelip giden yolcuların önüne çıkıyor; "Lâtif Şah denilen bir pehlivan gördünüz mü, yahut duydunuz mu?" diye soruyor. "Gördük." diyen hiç yok. Denizin ortasındaki adamı kim görür!

Mihriban Sultan'a gelince, Mihriban Sultan, Lâtif Şah'ın bulunmadığı haberini alınca, ağlayarak Lâtif Şah'ın Mürgü kuşunu bağrına bastı. Aldı bakalım kendi kendine yatağın üstünde ne söyledi:

*Mürgü kuşum yavrum car sende kaldı.
İmdâdıma erişenden bir haber
Yel esti muhalif tersine döndü
Deryalara karışandan bir haber*

Gamı def olmayıp Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Kendi taze hilâl kaşı turalı
Ok kirpikler humar gözler sıralı
Kahraman bakışlı Rüstem simalı
Ejderinen vuruşandan bir haber*

Sözü tamama ermeyerek Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Arz eyleyip geldi ben Mihriban'ı
Terk eyledi baba mülk-i Yemen'i
Benim için kesip Esfendiyar'ı
Ordular bölüşenden bir haber*

deyip kesti. Mihriban Sultan köşkte söyleyip ağlaya dursun, İhtiyar Lala da Hindistan şehrinin sokaklarına düştü. Ağlaya ağlaya gelip giden yolculara soruyor, demiştik. O orada ağlayıp dursun biz haber verelim Lâtif Şah'tan.

Lâtif Şah kuşunu Mihriban Sultan'a gönderdikten sonra ağlayarak, feryat ederek denizin içinde, sandalla iki gün daha dolaştı; fakat açlıktan karnı da gelip sırtına yapıştı. Tahammülü durdu. Gayri yaşamadan kurtarmadan umudunu kesti. Son olarak ağlayarak aldı bakalım bir daha, denizin içinde, sandalının üstünde, yine ne söyledi:

Kanlı derya merhametin yok mudur

*İnsaf eyle melül mahzun halime
Ben garibe hiç mi mürüvvet yok mudur
Ben bülbülüm hasret koyma gülüme*

*Felek cefâkârım saldı taşkına
Yar alda aklımı döndüm şaşkına
Yeri göğü Yaratan'ın aşkına
Her taraftan bağladılar yolumu*

*Lâtif Şah'ım Hak'tan dilerim dilek
Deryanın içinde gel etme helâk
Ömür istemiyom mühlet ver felek
Bir yol yarın eli deşsin elime*

deyip kesti. Beytini kestikten sonra söylemiş olduğu beyitleri bir kâğıda yazıp cebine koydu. Açlıktan içi geçip sandalının içine arkasının üstüne düştü. Sandalını mukadderata bıraktı. Daha ne olduğunu bilmiyordu.

O orada dolaşsın, biz haber verelim Fes elinden...

Lâtif Şah Esfendiyar'ı öldürmüştü. Beş bin pehlivanı kırıp bir tanesinin de burnunu kulağını kesmiş, Feseli padişahına numune göndermişlerdi. O burnu kulağı kesik asker, günlerce yol gittikten sonra günlerden birgün sağ selâmet kendi memleketi fes diyârına dâhil oldu. Padişahının divanhanesine geldi, huzura kabul olup divandan içeri girdi. Padişahı selâmlayıp huzura durdu. Burnu kulağı olmadığı için şekli şemalı değişmişti. Feseli padişahı baktı, bunu tanıyamadı. "Oğlum, sen kimsin, sana bu zulüm kim etti? Benden ne istiyorsun anlat bakalım." dedi. Asker dedi ki; "Padişahım! Ben senin emrin üzerine Esfendiyar pehlivanla beraber Hindistan'a giden kahraman askerlerinizden idim." "Ne oldu size?" "Ne olacak! Esfendiyar bizi oraya götürdü. Orada Erciyâr hükümdarının kızına senin için dünür oldu. O da vermedi, bizimle harp ilân etti. Ordusunu çekip karşımıza geldi. Esfendiyar pehlivan bize dedi ki; "Arkadaşlar siz çadırınızın içinde çayınızı kahvenizi için, pehlivanlığınızı temaşa edin. Ben bunun askerinin kökünü keseyim de kızını alıp padişahımıza götürelim." dedi. Kılıcını çekip Hindistan ordusunun içine daldı. Üç gün harp etti padişahım. Kimse kılıcının önünde duramıyordu. Dördüncü gün, Lâtif Şah denilen bir genç pehlivan karşısına geldi. Esfendiyar ile üç saat harp etti. Nihayetinde, Esfendiyar'ı belinden kopartdı padişahım, Esfendiyar'ı öldürdü. Biz de kılıç çekip üstüne vardık. Bizim içimize düştü, iki gün iki gece de bizimle harp etti. Hindistan ordusu, etrafımızı çevirdi, kaçıp kurtaramadık da. Bütün arkadaşları öldürdüler, beni de diri bıraktılar. Burnumu, kulağımı kesip sana numune olarak gönderdiler. Benden başka sağ hiç kimse kalmadı." dedi.

Bunu duyan Feseli padişahı; “Eyvah Esfendiyar’ım! Mihriban gibi bin tane kız değerdin. Elimden gittin.” deyip ağladı. Biraz ağladıktan sonra hırsıyla emir ferman buyurdu ki; “Ne kadar askerim var ise, gemilere dolacak. Yelkenleri şişirip Hindistan iskelesinden çıkacaklar. Hindistan şehrinin yerinde taş üstünde taş kalmayacak.” dedi. “Harap edecekler, yerin dibine batıracaklar. Esfendiyar’ı öldüren o çapkın delikanlı Lâtif Şah diri tutularak, elleri arkasından bağlanacak. Erciyâr Hükümdarı kızı Mihriban Sultan da ona çatılacak. İkisi de bana diri olarak getirilecek.” dedi. Lâtif Şah’ı öldürüp pehlivanımın intikamını alacağım, Mihriban Sultan’la da evlenip muradımı alacağım.” dedi.

Bütün asker hazırlanıp gemilere doldular. Geminin sayısının hesabı yok idi. “Nerdesin Hindistan şehri!” deyip yelkenleri açtılar. O zaman motorlu vasıta yoktu. Gemilerin üstünde, çadır gibi yelkenler var idi. İki gün iki gece geldiler. Üçüncü gün, üç tane ordu kumandanları ileriki geminin güvertesinin üstüne oturmuşlar; artık ne gibi işler yapacaklarını birbirlerine konuşup kararlaştırarak geliyorlardı. Bir ara gördüler ki, denizin yüzünde bir karaltı geziyor. “Bu karaltı neyin nesi acaba?” diye kaptana emir verdiler. Kaptan, dümeni o tarafa çevirdi. Geldiler ki bir delikanlı... Kılıcı kalkanı belinde, bir sandalın üstünde arkasının üstüne yatıyor. “Ulan, bu zavallı herhalde yol azdırmış.” dediler. “Bunu bir denize atan mı olmuş, yoksa yol mu azdırmış? Bunu bir yukarı alalım da bakalım bunun derdi neymiş.” Dediler. Orada bir askerın beline ip bağladılar, gemiden Lâtif Şah’ın olduğu sandalın üzerine salladılar. Oraya indi asker. “Oğlum, bak o adam ölü mü, sağ mı?” dediler. Asker baktı; “Ölü değil. Sağ. Ama tutarı da kalmamış” dedi. “Oğlum, ipi belinden çıkart, onun beline bağla da yukarı alalım.” dediler. Asker ipi belinden çıkarıp Lâtif şahın beline bağladı. Çektiler, bunu güvertenin üzerine aldılar, ipi geriye salladılar. O asker, kendi beline bağladı. Onu da çekti aldılar. Sandal orada kaldı. Aralarına yatırdılar, upuzun yatırdılar. Üç ordu kumandanı, daha yüksek rütbeli subaylar etrafında toplandılar. “Acep bu neyin nesi yahu! Bu zavallıyı denize bir atan mı olmuş, yoksa bir yerden yol mu azdırmış? Buraya neren gelmiş acaba?” diye buna bakıyorlardı. Bunun da bir hafif soluğu var, nabızları atıyor.

Kulağı kesik adam da o geminin içindeydi. “Aşağıda biraz daraldım, biraz da güverteye çıkayım da serinleyeyim.” diye yukarı çıktı ki, ordu kumandanları ve rütbeli subaylar toplanmış bir şeye bakıyorlar. “Bunlar neye bakıyor acaba?” diye yavaşça aralarından boynunu uzatıp da Lâtif Şah’ı orada görünce, ejderha görmüş kadar korktu. “Zaten ben bunun şerrinden kaçyordum, yine mi gözüm bunu gördü?” Gözlerini kapadı, güvertenin dış tarafına doğru bağırarak kaçtı. Ordu kumandanlarından; “Bu serseriye ne oldu ki, geri getirin bakayım.” dediler. Adamı geriye getirdiler. Adamcağız gözlerini kapamış, ellerini gözlerinden kaldırmıyor. Birinci Ordu

Kumandanı, ayağa kalkıp bunun yakasından tutup bir iki sille vurdu. "Oğlum ne oldu sana, delirdin mi?" Dedi ki; "Kumandanım, bana olan kime oldu?" "Ne oldu oğlum?" "Ne olacak, Esfendiyar'ı vurup da belinden kopartan, harbe gittiğimiz Lâtif Şah denilen pehlivan, işte bu." "Öyle mi?" "Evet, öyle." "Çabuk!" dediler ki; "Oğlum, Esfendiyar buna bakınca dev gibiydi. Bu bir çocuk! Bunun imkânı mı var ki, Esfendiyar'e gücü yetsin de vurunca belinden koparsın. Bu kim oluyor ki, Esfendiyar'ı öldürsün. Adam adama benzer oğlum." dediler. "Bu, kim bilir ki, hangi fukaranın çocuğu? Elin adamını bize öldürtme." dediler. Dedi ki; "Kumandanım ben ne zaman ölürsem, üstümde de beş karış ot biterse, ben bunu o zaman unuturum. Öyle bunu unutacak mecalim kalmadı. Bunun zorunu gördüm, nasıl olduğunu ben bilirim. Bu herhalde uyumuştur. Şimdi biraz sonra uyanır. Eğer bu uyanınca, sizin Esfendiyar ordusu olduğunu anlar anlamaz, sizi bu geminin içinde ejderha gibi soruyup da kaybetmezse, buna Lâtif Şah demesinler. Siz, bunu uyuyorken öldürüyorsanız öldürün, yoksa bana müsaade edin, ben kendimi denize atacağım." dedi. "Ben bunun kılıcının zoruyla ölmeyeyim bari." dedi. "Oğlum yanlış değil, değil mi?" dediler. "Eğer yanlışsa, beni öldürün efendim." dedi. "Geminin halatlarını getirin bakalım." dediler. Geminin halatlarını getirdiler. Zaten bu baygın uyuyor. Bunun ayaklarından başladılar da tâ gırtlığına kadar koluyla berber sardılar. Dediler ki; "Bunu götürelim, padişaha teslim edelim. Padişah bunu öldürdükten sonra daha bizi harbe bırakmaz." dedi. Geldiler geriye.

İki gün iki gece geldiler demiştik. İki gün iki gece de geri gittiler. Gelip kendi memleketleri Fes diyârının iskelesine vurdular. Sedye getirdiler, Lâtif Şah'ı sedyenin üstüne yüklediler. Dört asker dört tarafından omuzladı. Birinci Ordu Kumandanı önüne düştü, bunu alıp da doğru Fes padişahının huzuruna getirdiler. Sedyeye yere koydular.

Fes diyârı padişahı ordu kumandanına sordu ki; "Kumandanım bu ne?" Dedi ki; "Padişahım! Biz senin emrin üzerine Hindistan şehrine harbe gidiyorduk. Yolda giderken askerimiz denizde bunaldı. Bir iskeleye vurduk, karaya çıktık, herkes bir parça istirahat temin etsin diye. Orada istirahat temin ediyorduk, bu adam atına binmiş; "Esfendiyar'ı öldürdüm, gideyim de memleketini harap edeyim diye yukarıdan aşağı geliyordu. Orada bizi gördü. 'Bu ordu kimin ordusu?' diye sordu. Biz de bilemedik tabi. 'Esfendiyar ordusu' diye söyledik. Bizim, Esfendiyar ordusu olduğumuzu anlayınca, bize kılıç çekip hücum eti. Biz de etrafını çevirdik, pehlivanın birisi geriden gelip kafasına vurdu düşürdü. Tuttuk bağladık, sana getirdik" dedi. "İşte istediğiniz Lâtif Şah bu. "Öyle mi?" "Öyle" "Vay sağ olasin Ordu Kumandanı'm.

Emir ferman uyurdu ki; "Benim hususi doktorum gelsin, şunu bir ayılsın da bir ifade de ben alayım, bakayım şundan." dedi. Padişahın

kendine ait olan hususi doktoru geldi. Bu tabi muayene yaptı; vuruk, kırık bir şey bulamadı. Dedi ki; “Şahım bunda vuruk, kırık bir şey yok. Yalnız benim keşfime göre bu adam acıkmış, açlıktan içi geçmiş, bu sebeple yatıyor. Bundan başka bir şey yok.” dedi. Ordu kumandanı o zaman biraz mahcup oldu. “Öyle mi?” dedi Padişah, “Öyle evet.” “Bunun ayılması nasıl olur?” dedi. “Bunun ayılması basit padişahım.” “Nasıl?” “bunun karnı acıkmış, karnı doyarsa gözünü açar.” “Gözümün önünde, bunun gözünü açtıracaksın. Ben göreceğim bu adamı.” dedi.

İlk süt getirdiler. Lâtif Şah’ın ağzını geriye araladılar, ağzına sütü dökmeye başladılar. Dökerken dökerken, karını adam akıllı doyurdular, midesi ısındı, orası burası seğirmeye başladı. Seğriyip o yana bu yana uğraşıp yatıyordu, yavaşça doğrulup, sedyenin üstüne zincirlerle oturdu. Tabi bilmediği bir padişahın huzurunda, sedyenin üstünde. Şaşırıp etrafa bakınmaya başladı. padişah kendini toparlamadan ifadesini alaylım diye; “Oğlum! Himaye altındasın, korkma! Karşıdaki bir padişaktır. Sen padişah huzuruna hiç girmedin mi? En kimsin,? Adın ne? Nerelisin? Nereden gelip nereye gidiyorsun. Bana bir anlat da dinleyeyim.” Lâtif Şah: “Padişahım nerden olduğumu bilmiyorum ki, ifade vereyim.” “Oğlum, padişah huzurundasın. İfadeni ver, tabi padişah için mazeret olmaz, menfaat olur. İnşallah seni memleketine gönderir. Anana babana kavuşursun. Sen kimsin, anlat bakalım.” dedi.

Lâtif Şah aklından dedi ki; “Bir insan yalan söylerse, iyi iş olmaz. Padişah huzurunda yalan söylenmez. Ben zaten maşukalı bir adamım doğruca söyleyeyim de belki babamı da tanır. Babam da padişah, bu da padişah. Beni babamın yanına göndedir belki.” Dedi ki; “Padişahım! Benim aslım Yemen memleketinden. Ben Gamsız Şah’ın oğluyum.” dedi. “Peki oğlum, Yemen şehriden, nereye gittin sen şimdi?” “Yemen şehriden Hindistan’a kadar gitmiştim Şah’ım.” dedi. “Niye gitmiştin?” “Hindistan şahı Erciyâr’ın kızı Mihriban Sultan benim maşukamdı. Onu bulmak için, oraya kadar gitmiştim.” dedi. “Peki buldun mu maşukanı orada?” dedi. “Buldum, Şah’ım.” “Orada ne yaptın oğlum?” “Orada, ben Mihriban Sultan’la zevk ü sefâ ederken Esfendiyar isminde bir pehlivan, Mihriban Sultan’ı almak için oraya gelmişti. Mihriban Sultan’ı almak Esfendiyar’a vermek işime gelmedi. Esfendiyar’la harbe tutuştuk. Kuvvetim onunkinden fazla gelip, kismetim bana yâr olarak Esfendiyar’ı öldürdüm. Beş bin pehlivanı vardı, onları da öldürdüm.” Padişah da Esfendiyar’ı Lâtif Şah’ın öldürdüğünü kendi ağzından duyunca hiddetle; “Öldürün bunu, idam edin! Leşini de köpekler, kuşlar yesinler dokunmayın, öylece bırakın gelin.” dedi. “Peki” deyip, cellâtlar bunu kollarından tuttular.

Evvelki padişahlar böyle idam kararının verince; “Ellerini çözün de boynunu kesin. Derdi cellatlara. Bu bunu demeyince, Lâtif Şah buradan bir

ipucu buldu. Kendi kendine dedi ki; “Herhalde bu herif hırsıyla bunu unuttu. Ben şuna bir hatırlatayım. Eğer ellerim çözün de boynunu kesin derse, cellâdın kılıcının birini kaparsak, kendimizi kurtardık, kapamazsak işte gidiyoruz.” dedi. Aldı bakalım oradan cellâtlar kolundan tutup, sedyenin üstünden daha kalkmadan, orada Feseli Padişahına ne söyledi, Feseli padişahı ne dinledi? Âşık ne söyledi, sizler ne dinlediniz?

*Bağlamışlar divanına gelmişem
Bağl'öldürmek hükümdara düşer mi
Mihriban'ın ateşine yanmışam
Hasret koymak padişaha düşer mi*

O zaman Feseli Padişahı dedi ki; “Evet oğlum, güzel konuşuyorsun. Bağlı bağlı adam öldürmek hükümdarın şanına şerefine düşmez; fakat sen eli açık geberecek bir adama benzemiyorsun.” dedi. Hiç boşuna bağırma; eğer seni böyle parçalamazsam yazıklar olsun, benim şahlığıma.” dedi. Lâtif Şah; “Öldürür, daha bırakmaz.” dedi aklından. Ulan bu padişah kararlı. Belki babamın hatırı için beni bırakır umuduyla aldı bir daha:

*Şahın divanında kolu bağlıyam
Bu aşkın elinden kalbi dağlıyam
Ben Yemen'de Gamsız Şah'ın oğluyam
Şehzade öldürmek Şah'a düşer mi*

“Belki baba hatırı için beni bırakır.” umuduyla söylemişti; fakat Feseli Padişahı bunu duyunca evvelkinden fazla gazaba geldi. “Ulan babanın adıyla mı korkutuyorsun beni?” dedi. “Ben seni geberteyim de hangi padişahın oğlu olursan ol. Mezar taşı ile iftihar olmaz.” dedi. “Götürün şunu.” dedi cellâtlara. Cellâtlar bunu sürükleyip de divan kapısından çıkartırken, son olarak aldı bir daha:

*Müşkül oldu Lâtif Şah'ın hâlleri
Deyin yâre gözlemesin yolları
Ellerin sevdiği giymiş alları
Yas çekmek de Mihriban'a düşer mi*

Deyip kesti. Beyitini kestikten sonra, cellatlar bunu alıp kapıdan çıktılar. Feseli Padişahı emir ferman buyurdu ki; “Esfendiyar'ı öldüren pehlivanı tutturdum, siyaset meydanında parçalatıyorum. Bu nasıl bir pehlivanmış ki, Esfendiyar'a gücü yetmiş de öldürmüş; ejderha mı? diye herkes birbirine korkup da taciz etmesin, herkes serbest seyredebilir.” diye ilân ettirdi.

Bunu duyan Feseli ahali; “Bu nasıl pehlivanmış ki Esfendiyar'ı öldürmüş” diye dükkânını, tezgâhını kapatan şehrin ortasına döküldü. Yani şöyle anlatalım ki, daha iyi anlaşılın; Sivas dolaylarından çıktılar Kepçeli'ye aşağı doğru götürüyorlar. Dörttyol'un ağzı, insanla doldu. Aradan geçilip de

gidilecek yer kalmadı. Millet birbirini tepeliyor. Cellâtlar aciz kaldılar, milletin arasından çıkartıp götüremiyorlar. Cellâdın biri dedi ki; “Yahu millet bizi tepeleyip öldürecek. Birimiz burada yanında duralım, birimiz gidip padişaha bir haber verelim. Muhafız, polis göndersin, milleti başımızdan bir parça geri aldırısın. Biz vazife ifa edemiyoruz.”

Lâtif Şah’ı zincirlerle oraya bağlayıp, bir tanesi de kılıç elinde baş tarafına durdu. Bir tanesi koşu koşu padişahın huzuruna geldi. Padişahı selâmlayıp, divana durdu. Padişah; “Ne diyorsun oğlum?” “Kıymetli padişahım, vazife ifa edemiyoruz, emrini yerine getiremiyoruz. Milletin arasından o adamı çıkarıp götüremiyoruz. Millet fazla geliyor.” dedi. “Çok biriktiler?” Dedi ki; “Oğlum, herkes görmek ister. İki saat izin veriyorum.” dedi. Herkes hep görsün, hiç “Görmedik.” demeyen kalmasın. Ondan sonra götürün öldürün.” Cellât, emri aldı geriye geldi. Padişah tarafından polis, muhafızlar geldi. Milletin arasına durdular. Bir kafile ileriden geliyor görüyor. Görenleri geri alıyorlar, görmeyenler geliyor. İki saatin içinde herkese göstermek için uğraşılıyor, cellâtlar.

O arada hikmet-i Perverdigâr insanların işi bazen olduğuna döner, bazen de tersine giderek devam eder, gider. Demek ki Lâtif Şah’ın işi de olduğuna dönecekmiş. Feseli Padişahının Esmer Sultan isminde bir kızı vardı. O da babasının bir tane kızı olduğu için, babası şehrin kenar tarafına bir has bahçe yaptırmış, etrafını da sur içine aldirmiş. Kızının yanına kırk tane cariye vermiş. Dışarıdaki manzaradan haberi olmayarak, zevk ü sefâ ile has bahçede geziniyordu. Hikmet-i Perverdigâr o sarada dışarıya bir ısmarıcı zuhur etti. Çay, şeker ne lâzımsa, fakat bu kız çok hırslı cellâliydi. Cariyeler, karşısında menzil beygiri gibi titriyorlardı. Cariyenin bir tanesini yanına çağırıp; “Kızım git de şu ısmarıçlarımı al da gel çabuktan.” dedi. Cariye parayı eline alıp koştu çarşıya, geldi. O yana bu yana dolaşdı, dükkânlar kapalı olduğu için hanımın ısmarıçlarını alamadı. “Hanım bana kötülük eder.” diye de fazla duramadı, koştu geriye. Geldi Has Bahçe’ye hanımı selâmlayıp parayı masanın üzerine koyup geriye çökeliş, el bağlayıp karşısına durdu. Bunu gören Esmer Sultan da kaşlarını çattı; “Haniya ısmarıçlar? Ben senden para mı getir, dedim.” “Hanım kusura bakma, beni affet!” Dükkânlar kapalıydı, ısmarıçlarını alamadım.” dedi. “Kızım bu gün dükkânlar neden kapansın? Bu gün bayram değil, tatil günü değil, bir âlem günü değil ki, herkes âleme çıkmış ola. Neden kapandı dükkânlar?” Cariye dedi ki; “Evet hanım, bayram, tatil günleri değil, fakat baban, Esfendiyar’ı öldüren pehlivanı tutturmuş. Siyaset meydanında cellatlar parçalamaya götürüyormuş. Ahali bütün onu seyretmek için bütün dükkânını tezgâhını kapatmış, şehir ortasına dökülmüş. O yüzden ısmarıçlarını alamadım.” “Öyle mi?” “Öyle.” “Faytoncu!” “Buyur hanımım!” “Atları koş bakayım.” dedi. “Bu pehlivanı bir de ben göreyim. Bakalım nasıl bir pehlivanmış?” Faytoncu atları koştu. Esmer Sultan, faytonuna bindi. Kırk tane cariye

faytona sığmazlar. Sığsalar bile, hanımın yanına binmeye emir yok. Yirmisi bir tarafa yirmisi bir tarafa geçti. Faytonu da kızların ayağına uydurdu. Atları, sürdü geliyorlar. Milletin kalabalığına yaklaşınca, gelen tabi koskoca bir padişah kızı! Muhafızlar önüne vardı. Milletin arasından yer açar açar Sultan'ı Lâtif Şah'ın yanına kadar getirdiler. Esmer sultan faytondan aşağı indi, milletin arasında cellâtların önünde - ayakta dikilmişler millet, seyretmek için- zincirlerle duran Lâtif Şah'ı görünce aklı gitti. Cellâtlara sordu ki; "Babam buna, millet seyretsin diye, ne kadar izin verdi?" dediler ki; "Hanım! Baban iki saat izin verdi. Bir saati gitti, bir saat kaldı." dediler "Babam namına bir saat izin de ben veriyorum" dedi. "Ahali, herkes görsün. 'Görmedik.' diyen kalmasın, herkes görsün." dedi. "Peki." Cariyelere dedi ki; "Kızlar! Ben babamın yanına gidiyorum. Şayet ben orada babamın yanında fazla kalırsam, cellâtlar olur kil benim verdiğim izni kabullenmezlerse, babamın izni dolar dolmaz götürelim derlerse; 'Hanımın bir saat izni daha var.' deyin, bırakmayın, ben gelinceye kadar." dedi. "Peki" dediler. "Sür bakalım faytoncu!" dedi.

Faytoncu atları kamçılıdı, sürdü. Esmer Sultan, babasının hanesinin önüne geldi. Faytondan inip babasının huzuruna geldi, babasını selâmlayıp divana durdu. Babası; "Niye geldin kızım, arzun ne?" "Devletli babam müsaade buyurursan yanına bir sorgu için geldim." dedi. "Anlat bakalım." dedi. "Ben duyuyorum ki, sen bu gün bir pehlivan parçalatıyormuşsun. Bu pehlivanın kabahati ne, diye yanına geldim. Milletin kalabalığından gidip göremedim, sana sormak için buraya geldim" dedi. "Peki kızım gel yanıma otur da anlatayım." dedi babası. Geldi kız babasının yanına oturdu. "Buyur baba!" "Kızım! Benim ordu pehlivanım Esfendiyar'ı tanıyor musun?" dedi. "Tanımaz olur muyum baba, her zaman elimizdeki adam!" "Ben onu Hindistan şehrine bir vazife ile göndermişim. Bu adam, orada benim Esfendiyar'ımı öldürmüş. Şimdi de geldi elime düştü. Ben de Esfendiyar'ımın intikamını almak için, bunu cellâtlara verdim. Bu sebeple geberttireceğim, hakkımdır bu iş benim." dedi. Esmer de; "Evet baba." dedi. "Esfendiyar'ın anası yoktu, babası yoktu, senin emir kulundu. Ne emrediyorsan, gidiyor, emrini harfi harfine yerine getirip geliyordu. Onun intikamını almak, sana yakışır baba, hakkındır." dedi. "Ben de hakkım olduğu için yapıyorum bu işi." "Evet baba hakkındır; yalnız müsaade buyurursan burada sana bir sorgum icap etti." dedi. "Sor bakalım kızım." "Biz, bu pehlivanı burada parçalatınca, Esfendiyar dirilip de gelir mi baba?" "Kızım, ölü dirilir mi? Ölü öldü gitti." dedi. "Baba ölü dirilmezse Esfendiyar bizim babamızın oğlu değildi ya!" dedi. "Maaşını alıyordu, maaşının hatırı için emrettiğin işi yapıyordu. Sen bunu öldürmesen, Esfendiyar'ın yerine ordu kumandanı etsen, ona verdiğin maaşı buna versen, bu da aynı işi yapar. Ben görmedim; ama bu Esfendiyar'dan daha gençmiş. Bu büyüyünce daha yiğit olur. Esfendiyar bir iş görürse, bu on işi görür. Sen bunu

öldürtmesen de böyle yapsan, bizim için daha iyi olur baba." dedi. Babası biraz düşündükten sonra; "İyi söyledin; ama kızım bu haydut bana düşman, bu bana dost olmaz ki!" "Bunun kolayı var baba." dedi. "Nasıl?" "Tabi her insan ölümden ürker. Bu da can sahibi. Şimdi, bu cellatlardan korktu. Sen, cellâtlara bir name yaz. "Pehlivanı bağlayarak kızıma teslim edin." de. Ben onu alayım Has Bahçe'ye götürüyüm. Zincirlerle bağliykben bunu çözer, bunu teklif ederim. O da bu teklifi, can korkusuyla istese de istemese de kabul eder. Yiğit de ikrar ederse, ikrarından ölünceye kadar dönmez baba." dedi. Ben o zaman onu getirir, senin yanına ordu pehlivanı olarak veririm. Babası; "Ulan birkaç kız da buna getirtirim." dedi aklından. "Kızım yapabilir misin bu işi?" dedi. "Yaparım baba, bu olmayacak bir iş değil ki! Şayet kabullenmezse bağli. Çözecek değilim ya! Sana haber gönderirim. Cellâdını gönderirsin. Alır götürür yine parçalarlar." dedi. "Canı isterse yapmasın, kabullenmezse!" "Peki, kızım" dedi. "Eğer sen bu oğlanın gönlünü eder de benim yanıma ordu pehlivanı olarak verirsen, vezirlerim şahit olsun, ben de seni o oğlana vereceğim." "Yaz emrini baba." dedi.

Babası bir name yazdı ki, cellâtlara; "Pehlivanı bağli olarak kızım Esmer Sultan'a teslim edin de siz geri elin." diye. Kız, babasının kâğıdını alıp cebine koydu. Dışarıya çıktı, faytona bindi. "Sür faytoncu" dedi. Faytoncu atları kamçladı, sürdü Lâtif Şah'ın yanına geldi. Faytondan indi, Esmer Sultan babasının nağmesini çıkarıp cellâtlara verdi. Cellâtlar da kâğıdı görünce; "Peki hanımım!" deyip geri çekildiler. Polislere emir ferman buyurdu ki; "Vurun bakalım milleti geri!" Polisler milleti kapıp kırbaçladılar üstün aşığıya, toplardı götürdüler. Geriye döndü cariyeler; "Kızlar, Lâtif Şah'ı kucaklayıp yükleyin bakayım faytona." dedi. Cariyeler Lâtif Şah'ı kucaklayıp faytona yüklediler. Esmer Sultan da yavaşça yanına oturdu. "Faytoncu!" "Buyur hanımım!" "Atların terbiyesini topla bakayım! Şimdi, atlar hızlı gider, teker tıkırdar, taşa çıkılır, o yana bu yana yaylanır, zincir bunun bir yanını ağırtır. O vakit başına geleceğı sen düşün. Alnının orta yerine yumruğumu vurunca beynini içine geçiririm. Haberiniz olsun!"

Faytoncu atların terbiyesini topladı, uygun adım birer birer, basa basa cariyeler de etrafa düzüldü. Has Bahçe'nin kapısının önüne kadar geldiler. Tabi faytonla bahçe kapısından gidilmediğı için, faytonu eyledi. Esmer Sultan, faytondan aşığı indi, cariyelere emir ferman buyurdu. Cariyeler de Lâtif Şah'ı kucaklayıp aşığı indirdi. Dedi ki; "Kızlar, şimdi hepimiz beraber tutarsanız, kiminiz olur ki, etten tutar, kiminiz zincirinden tutar, bir yerini ağırtırsınız. Yaşın yanında kuruya da yakarım, haberiniz olsun! On tane yiğit cariyeye kendine güvenip bir tarafına geçsin, on tane de bir tarafına geçsin. Geri kalanınız dursun. Ellerinizi altından sokacaksınız, birbirinizi elini tutup alıp yukarı kaldıracaksınız. Zincirlerden tutmak yasak! Ayaklarınızı uygun adım edip de Has Bahçe'ye kadar götüreceksiniz." dedi. Cariyeler de; "Peki hanım" deyip, kendine güvenen yiğit cariyelerden on

tanesi Lâtif Şah'ın bir tarafına geçti, on tanesi bir tarafına geçti. Ellerini Lâtif Şah'ın altından soktular, birbirinin elinden tuttular, alıp yukarıya kalktılar. Bir iki üç adım atınca cariyelerin dizi durdu. "Biz bunu götüremiyoruz. Koca bir pehlivan! Hanım getiremiyoruz." "Niye?" "Göbeğimiz düşüyor, belimiz kırılacak." "Kız etmeyin!" "Vallahi bırakacağız, getiremiyoruz." dediler. "Kız yere bırakıp bir yerini ağrıtırmanız, gebertirim! İndirin bakayım yavaşça! Ben size şimdiye kadar hiç mi yemek yedirmedim? Arpa ekmeği mi yediniz?" Cariyeler, usulca Lâtif Şah'ı yere indirdiler. "Ellerinizi altından çekmeyin, taş bir yerine batmasın." dedi. "Öylece durun" dedi.

Hanımın babası tarafından dört tekerlekleri gümüşten yapılmış bir arabası vardı. Bazen canı sıkıldığında onun yanına oturuyordu. Cariyeler de kulplarından tutuyor, o yana bu yana gezdiriyorlardı, o da gönlünün gamını alıyordu. Esmer Sultan, geri kalan yirmi cariyesine hitap etti; "Benim gümüş arabayı getirin bakayım." dedi. Cariyeler gidip hanımının arabasını getirdiler. Lâtif Şah'ı kucaklayıp gümüş arabanın içine yüklediler. Kulpundan tutup çektiler ki, yaylar oturmuş, tekerler dönmüyor. Kimi kulptan çekiyor, kimi yaydan itiyor, kimi arkadan itiyor, asla götüremiyorlar. Hanım şiddetlendi; "Derhal girecek içeri!" Çocuklar can derdiyle kimi yaylardan tutup, kimi arkadan itiyor, kimi oklardan çekiyor, bazen teker dönüyor. Bazen kucaklaya kucaklaya bunu alıp Has Bahçe'den içeriye soktular.

Elma ağacının dibinde bir eyvanları vardı. Orası oturak, muhabbet yerleriydi. Oraya getirdiler. Köşke değil de hanımın emri üzerine Lâtif Şah'ı kaldırıp eyvanın üstüne koydular. Elma ağacının köküne sırtını dayayıp oturdu. Aklından dedi ki; "Şu kızlar, beni zincirlerlerden de bir çözerse, o zaman selâmete çıkarım." Esmer Sultan geriye döndü, cariyelerine dedi ki; "bu korkmuştur. Bir mayahoş şerbet yapın getirin de bir parça yüreği sakinleşsin." Cariyeler gittiler, bir iki mayahoş şurup yaptılar. Esmer Sultan'ın kendine ait olan altın bardağının içine koydular. Alıp getirip Esmer Sultan'ın eline verdiler. Esmer Sultan da şerbeti alıp Lâtif Şah'ın yanına geldi. "Bu adamın eli kolu bağlı, bunu nasıl içecek?" dedi, Esmer Sultan, sağ eliyle bardağı tuttu, sol elini Lâtif Şah'ın boynunun arkasına doladı, ağzına dayadı, gurp edene içirdi. Bardağı geriye uzattı. Cariyeler, elinden aldılar tabi. Cebinden mendilini çıkarıp Lâtif Şah'ın ağzının yaşlarını aldı. Üç adım geriye çekildi. Ellerini göğsünün üstüne koyup, boynunu sağ tarafa eğip, yüzüne hafif tebessüm getirerek istikbâlde durdu. Cariyeler de geriye çekildiler, hiç ses yok. Lâtif Şah da yukarıya doğrulup da hiç bakmıyor. Ahd etmişti ki; "Mihriban Sultan'dan başkasına bakarsam, bana haram olsun." diye. Bu sebeple yukarıya hiç bakmıyor ki, kızlar gözüne çalmasın diye. Yüzükoyun baktı, durdu düşünüyor. Kendi kendine dedi ki; "Şu kızlar şükür beni selâmete çıkarttı ya, bir merhamete gelseler de şu zincirleri de bir çözselerdi, ondan sonra işim kolaylaşırdı."

Esmer sultan beş dakika istikbâlde durdu. Lâtif Şah da hiç yukarıya doğrulmadan beş dakika, yere bakıp durdu. Beş dakika sonra, kendi kendine “Kızlar gitti mi yoksa!” diye yukarıya doğruldu ki, kız aynı dediğim gibi istikbâlde duruyor. Bunu görünce utandı. “Hanım kusura bakma, affet beni.” dedi. İstikbâlde seni üzmüşüz, gayrı git de istirahatini temin et.” Esmer Sultan bir adım ileri geldi; “Evet delikanlı, ben zevk ü sefama düşkünüm. İstirahat temin etmeyi, bir saniye kaybetmek istemem. Yalnız, şu zincirlerin senin nazik kollarını, bedenini kesmesini vicdanım götürmüyor. Sana ben bir iki söz teklif edeceğim. Eğer sözlerimi kabul edersen zincirleri çözeyim, sen de istirahatini temin et, ben de edeyim.” “Buyur hanım!” dedi. “Tekliflerin neyse söyle, işime gelirse kabul ederim., işime gelmezse kabullenmem.” Esmer Sultan dedi ki; “Senin işine gelmeyecek bir iş değil ki, senin için çok iyi bir iş.” “Öyle diyorsun ama belki bana hoş gelmez. Bir söyle bakayım ki, ben de ona göre bir cevap vereyim” “Ben Feseli Padişahının kızıyım. Adıma Esmer Sultan derler. Seni cellâdın elinden aldım geldim. Himaye altındasın korkma, serbestsin.” dedi. Teklifimi kabul etsen de etmesen de seni cellâda vermem. Ona göre tedbirini al. Seni cellâtların elinden almamdaki gayem şu: Senin kesmiş olduğun Esfendiyar’ın yerine babamın yanına ordu pehlivanı vereceğim. Eğer sözlerimi tutar da babamın yanına ordu pehlivanı olarak girersen babam da...” deyip durakladı bir yol, utandı. “Eeeee!...” “Babam da beni sana verecek. “Biz iki genç birbirimize kavuşacağız. Bu manzaralı köşklerde, bu Has Bahçe’de, bu cariyelerin içinde, zevk ü sefamızca ömrümüzün nihayetine kadar yaşayacağız.” Dedi ki; “Hanım! Cellâtların elinden beni bunun için mi aldın? Ben cellâtlara parçalanmaya razı olurum, babanın yanına ordu pehlivanı olmam.” “Sebep?” “Senin baban, vicdansız adam.” dedi. “Bağlı bağlı adam öldürüyor. Ben de vicdansız adamı cinim kadar sevmem. Sonunda muhakkak bir fitne çıkartırız. İyisi mi bu iş başıma gelmişken, sen devam et. Git babana söyle beni cellâda versin.” dedi. “Etme tutma!” “Etme utma bana hiç gelişmez hanım, ben babanın yanında ordu pehlivanı olmam.” dedi. “Git babana söyle.” dedi. Bunu duyunca, Esmer Sultan tahammül edemedi, bunun ayaklarına sarılarak ağlamaya başladı. “Etme delikanlı, babam vicdansızdır, ben de biliyorum; fakat bana niye diyorsun?” Dedi ki Lâtif Şah; “Kızım, benim seninle bir ilgim yok ki, ben sana ne diyeyim. Sen masum çocuksun. Benim seninle hiç bir ilgim, ilişğim yok. Yalnız, babanı sevmiyorum. Hiç bir yerde bana yalvarma. Git babana söyle, beni cellâda versin.” O zaman Esmer Sultan; “Eyvah felek!” dedi. “Babam bunu öldürür. Ben keşke bunu görmeseydim. Bunun hayâli benim gözümün önünde kalır, tahammül edemem ben de ölürüm.” deyip Lâtif Şah’ın ayaklarına dolanıp da ağlamaya başladı.

Esmer bunun ayaklarına dolanıp ağlarken Lâtif Şah'ın aşkı zuhur eti. Mihriban Sultan'ın hayâli gelip gözünün önüne geldi. Ağlayarak, aldı bakalım orada ne söyledi:

*Esmer Sultan yanma benim nârıma
Yollarımı gözleyenim var benim
Kederlendim acı benim hâlîme
Candan yanan bir sevdiğim var benim*

Gamı def olmayıp aldı bir daha:

*Başka güzellerin çekmem nazını
Gösterme babanın o bet yüzünü
Huriden ayrılma almam kızını
Candan yanan bir sevdiğim var benim*

Sözü tamama ermeyerek Lâtif Şah aldı bir daha:

*Hâllerimi ayan ettim ben sana
Onsuz günler geçmez oldu dar bana
Hep güzeller haram olsun bir bana
Candan yanan Mihriban'ım var benim*

“Hep güzelleri haram olsun bir bana, Candan yanan Mihriban'ım var benim” deyince Esmer Sultan; “Dur delikanlı!” dedi. “Evvelki sözlerimi kabul etmedin, sana bir söz daha teklif edeceğim. Bunu bari kabullen.” dedi. “Söyle bakayım hanım, işime gelirse kabullenirim; işime gelmezse onu da kabullenmem.” dedi. Dedi ki; “Sen benim babamı sevmiyorsun, ben de sevmem babamı. Zaten vicdansız biri.” “Bana ne diyorsun?” dedi. “Canım, ben sana bir şey diyeceğim yok. Yani beni beğeniyor musun, beğenmiyor musun? Açık olarak konuş bakayım.” “Beğeniyorum, masum çocuksun.” “Öyleyse tahammül edemiyorum.” dedi. “Ben seni çözeyim, beni al o Mihriban Sultan dediğin kız neredeyse oraya kadar götür. Orada Mihriban Sultan'la evlendikten sonra ikinci aile olarak beni de almaya söz veriyorsan delikanlı, ben zincirlerine tahammül edemiyorum, senin zincirlerini çözdüreğim.” Lâtif Şah dedi ki; “Hanım, sağlam konuşalım ki aramızda itiraz olmasın. “Konuş bakalım ne konuşacaksın.” dedi. “Ben seni buradan alırım, Mihriban Sultan'ın yanına kadar götürürüm; fakat yolda giderken, “Nihayetinde biz evleneceğiz.” diye, benimle konuşmak, muhabbet etmek, daha başka başka işler umarsan bu yok! Seni bacı-kardeş sevgisiyle alır götürürüm. Oraya varınca, senin yapmış olduğun fedakârlığı anlatırım, o da; “Bu senin canını kurtarmış, buraya kadar getirmiş, ben bu işe tahammül ederim, bunu benim üstüme al.” derse, seni onun üstüne alırım. Yok eğer ki; “Ben kuma kahrı çekmem. Ya beni alacaksın ya onu alacaksın.” derse, seni almam onu alırım. Haberin olsun.” dedi. “Eğer bu işe razıysan, beni çöz, gidelim beraber. Razi değilsen git babana söyle, beni cellâda versin.” O

zaman Esmer Sultan; Delikanlı, burada bana biraz düşünmek icap etti. Bana müsaade buyur, ben bir parça düşünüyüm, geleyim. Sonra son kararımı vereyim." dedi. "Peki, git düşün de gel."

Esmer Sultan Lâtif Şah'ın yanından ayrılıp köşküne gitti. Yatak odasına geldi. Kapısını örttü kilitledi. Yatağının üzerine oturup, kafasını avuçlarının içine alıp orada yarım saat kadar düşündü. Nihayetinde, kendi kendine dedi ki; "Bu Lâtif Şah'ta, Mihriban Sultan'a karşı bu kadar âşıklık var. O kızda da muhakkak buna âşıklık var. Eğer ben bunun burada maşukasını öldürmeyip ona götürürsem, vicdanı ne olursa olsun, beni üstüne alır. Benim böyle bir işim olsa da getirselers, ben onu üstüme alırım. İsterse padişah kızı olsun, isterse çingene kızı olsun. o da beni alır." dedi, razı oldu. Geriye geldi; "Delikanlı! Ben senin söylediğin teklife razıyım." dedi. "Razı mısın?" "Razıyım." "Ben de razıyım." dedi, Lâtif Şah.

Lâtif Şah'ın zincirlerini çözdüler. Zincirleri çözdükten sonra elma ağacının köküne sırtını dayadı. "Hanım gideceksen hazırlığını gör, yoksa beni avare etme. Ben gideceğim." dedi. "Tahammül edemiyorum." Esmer Sultan, Lâtif Şah'ın yanından ayrılıp Has Bahçeden dışarı çıktı. Dışarıya gitti; yarım saat ya da bir saat sonra bir delikanlı elbisesi giyinmiş; eline bir kılıç, bir kalkan almış; geldi kapıdan içeri girdi. "Delikanlı aha kılıcın, aha, kalkanın, aha da elbisen kalk bakalım." dedi. Lâtif Şah kılıcını kalkanının kuşanırken, Esmer Sultan da cariyelerin hepsiyle helâlleşti, vadalaştı. "Kızlar, yavrum ben gidiyorum." dedi. "Benim gittiğimi birkaç gün babama söylemeyin. Babam birgün gelir ki, ben burada yokum. Sizi burada sığdırmaz, tabi sizi azat eder. Siz de gider istediğiniz delikanlı bir kocaya varırsınız. Çoluk çocuk sahibi olursunuz. Benim yüzümden burada kaldınız, sizin emsalleriniz dünyaya çocuk getirdiler. Ben gideyim, siz de muradınızı alıp gidin." Cariyeler dediler ki; "Hanım, tek sen git de biz bir ay söylemeyiz." "Peki." Lâtif Şah'la el ele tutuşarak, Has Bahçe'nin kapısından dışarı çıktılar. Cariyeler iki tane eğerli at hazırlamışlardı, kapının önünde bağlı. İki iki ata bindi, Allahâısmarladığı çekip; "Nerdesin Hindistan şehri deyip" yola çıktı.

Onlar gitmekte olsun, bir müddet sonra sabah oldu. Feseli Padişahı, sabah erkenden kalktı. Divanhanesine gitmeden evvel; "Gideyim de şu pehlivanı bir yoklayayım. Yoksa kızla mercimeği fırına mı verdi. Elimizle pezevenklik yaparız da!" Doğru köşke geldi, o yana bu yana bakındı, yoktur kimse. O zaman "Herhalde bunlar yatak odasındadırlar." dedi köşke çıktı. Kızının yatak odasına geldi ki, kızın yatağı orada, kendisi yok. "Var bunda bir iş. Cariyelerin içindeler mi acaba?" Cariyelerin koğuşuna indi, herkes yerli yerince yatıyor. Ne kız var, ne de pehlivan. O zaman şüphelendi, seslendi. Doğrudular ki cariyeler, padişah koğuşta duruyor. Tabi yataktan kalkarak toparlandılar; "Buyur Padişah'ım!" "Kızım! Dünkü gönderdiğim

pehlivan ve hanımınız Esmer Sultan needeler?" diye sordu. "Bilmiyoruz, padişahım." dediler. "Kız, siz onun cariyesi değil misiniz, hanımınızın nerede olduğunu bilmiyor musunuz?" "Bilmiyoruz Padişahım" dediler. O zaman Padişah iyice şüphelendi. "Bunda bir iş var" diye. Geri döndü; "Kızlar! Ben divanhaneye gidiyorum. Şimdi cellâtları gönderip hepinizin boynunu kestireceğim, haberiniz olsun!" dedi. Cariyeler yataktan sıçrayarak kapının önüne dizildi. "Şah'ım müsaade buyur söyleyelim, bizi öldürtme." dediler. Korktular da. "Anlatın bakayım." Birinci cariyeye ileri çıktı. "Kızlar, hepiniz söylemeyin, ben ifade vereyim." dedi. Padişah da; "Hepiniz konuşmayın, biriniz konuşsun." dedi. Cariye aklından dedi ki; "Bu, koca bir padişaktır, askerini gönderir yolda bunlara yetiştirir. Oğlanı öldürür, kızını da geri getirirler. O zaman biz de hanımın yanında mahcup oluruz." diye orada bir yalan uydurdu cariyeye. Dedi ki; "Padişahım, o pehlivanı aldık buraya getirdik, bahçede selâm köşesine koyduk. Kızınız bizlere, "Geri çekilin." dedi. Tabi biz de geri çekildik. Orada pehlivanla biraz konuştular aramız uzak olduğu için ne konuştuklarını anlayamadık. Sonra kızınızın yüzü azgın geldi. 'İnsanoğluna zaten insanlık yaramaz, canı isterse!' dedi. Aramıza girdi. O yana bu yana gezdi, hırsını teskin etti. Oğlan çabalarken çabalarken zinciri kopardı. Kılıcı çekti içimize geldi. "Hepinizi keserim seslenmeyin" dedi. Biz de korktuk, ses çıkaramadık. Kızını tuttu, sürükledi. Aldı kapıdan çekti, gitti." Yani kızın çözdüğünü söylemediler.

Bunu duyan padişah makamına geldi. Tabi sabah erken daha, tezden asker tedarik edemedi. Divanhanenin nöbetçilerinden iki yüz kadar muhafız vardı. Emir ferman buyurdu ki; "Çabuk yanıma gelin." Yolda yetişin siz bunları oyalayın ben yeniden kuvvet göndereyim." dedi. "Nerde tutarsanız, oğlanı parçalayın, kızınızı da alın geri getirin." dedi. Divanhanenin nöbetçileri at yerine geldi, Lâtif Şah'ın izini eline aldılar.

Onlar geriden geliyor. Bunların da haberi yok. Var kuvvetle geliyorlar. Kuşluk zamanına kadar gittiler. Güneş kuşluk zamanına çıktı. Zaten hikâyemizin başlangıcında, "Lâtif Şah'ı her at taşıyamıyor, yalnız Benliboz taşıyor." demiştik. Giderken altındaki atı yoruldu. Yolda da bir çayırılık çimenlik yere geldiler. Dedi ki; "Hanım at yoruldu, biz de bir parça yorulduk. Atlar bir parça şurada yayılsın, dinlensin. Biz de çeşmenin başında bir parça oturalım da ondan sonra gidelim." dedi. Feseli Padişah'ın kızı Esmer Sultan da; "Peki" dedi. Atan indiler. Atlar, bir parça yayılıyor, kendileri de oturdular. Koca bir padişah kızı tabi, türlü azıklar almıştı. Azığı açtı, orada yediler, karınlarını doyurdular. Su içip midelerini ferahlandırdılar. İkisinin de uykusu gelip, hamura döndü. Lâtif Şah dedi ki; "Hanım, uyku bizi perişan etti. Bir parça uyusak, iyi gideriz ya, ben padişah kızı götürüyorum. Padişah kızı kolay kolay gitmez. Olur ki, bir yerden bir iş çıkar. Bir parça sen uyu, ben seni bekleyeyim; azcık da ben uyuyayım, sen beni bekle. Ondan sonra gidelim." dedi. Esmer Sultan bunu duyunca hemen

bağdaş kurup çimenliğin üstüne oturdu. Dedi ki; “Delikanlı, evvelce sen uyu ben seni bekleyeyim, azcık da ben uyuyayım sen beni bekle. Ondan sonra gidelim.” dedi. “Peki” deyip Lâtif Şah arkasının üstüne yattı. Kafasını getirip kızın kucağına koydu, uykuya daldı. Esmer Sultan da yüzüne bakıp bakıp göğsünü geçirdi. “Ey Rabb'im! Şunu sağ selâmet memleketine düşüreydik.” Diye, Lâtif Şah'ın yüzüne bakıyordu. Bir yandan da “Arkamızdan gelenler var mı?” diye geldikleri yere bakıyordu. Babasından korkuyor tabi.

Lâtif Şah tam uykuya daldığında, kız Lâtif Şah'ın yanaklarını okşayıp duruyordu. Bir ara yukarıya doğruldu ki ne görsün, geldikleri yoldan toz duman koptu. “Tamam, geliyorlar” dedi. Kurtarmaktan umudu kesti. “Gelip bunu öldürürler, beni geri götürürler.” diye ağlayarak aldı bakalım kucağındaki uyuyan Lâtif Şah'ın baş tarafında ne söyledi, kucağındaki uyuyan Lâtif Şah ne dinledi:

*Dizimin üstünden kaldır başını
Düşman geldi bize çattı ne dersin
Akıttım gözümde kanlı yaşımı
Asker geldi bize çattı ne dersin*

Esmer Sultan'ın sesi Lâtif Şah'ın kulağına değince gözünü bir açtı ki, ağlayarak başında beyit söylüyor. Tabi şüphelendi yukarıya doğruldu ki, asker geriden toz dumana katmış geliyorlar. Anladı ki, Esmer Sultan bunlardan korktu da bu beyti söylüyor. O da aldı bakalım Esmer Sultan'a ne söyledi.

*Ala gözlerini sevdiğim sunam
Böyle ağlamanın yeri değildir
Sen gül ü ranayı seven bu âşık
Elbet er kişidir karı değildir*

Esmer Sultan aklından; “Elbet er kişidir, karı değildir; ama bu kadar askere bir adam ne yapacak?” deyip aldı bir daha:

*Senin için düşüp geldim yollara
Karışayım boz bulanık sellere
Alır babam beni verir ellere
Hayalin gözümde kalır ne dersin*

Aldı Lâtif Şah:

*Rabb'imın kısmeti olmuşsan bana
İntikam alırım düşmandan yana
Ben varken bir kem göz bakmaz sana
O da her yiğidin kârı değildir.*

deyip kestiler. Beyitlerini kestikten sonra kalktılar. Atlarının örüklerini çözüp, atın üstüne geldiler. Askerler de ok menziline kadar geldiler. Geriden, bunlara ok atmaya başladılar. Lâtif Şah, kılıcını çekip kınından çıkarttı. Kıza dedi ki; “Önüme düş bakalım!” Esmer Sultan önüne düştü. Gelen okları, kılıcıyla savuşturuyor, kendine dokundurtmuyordu. Atları topukladılar. Askerler, ok atarak arkalarından kovaladı. Bir zaman gittiten sonra, yolları bir kayanın yanına geldi. Orada bir kaya deliği var. Kayanın deliğini görünce kıza dedi ki; “Atından in de atı bağla, şu kayanın deliğine gir.” Esmer Sultan atından inip, atı örükleyip kayanın deliğine kaçtı. Lâtif Şah’ın kılıç elinde zaten, geriye dönüp kayanın dibinde iki yüz askerle, orada birbirlerine girdiler. İki saat harp ettiler, üçüncü saat birçoğunu öldürdü. Geri kalanlar da bunun önünde duramayıp bozuldu. Gözleri ürktü kaçıyorlar. Lâtif Şah, da peşlerine düştü, yetiştiğini kesiyor. Topladı gidiyor. Bunu gören Feseli Padişahının kızı Esmer Sultan, kayanın deliğinden çıktı. Atının örüğünü çözüp, atına bindi, o da bunların eşine düştü. Gelip Lâtif Şah’a yetişti. Dedi ki; “Şah’ım bunlar bozuldu kaçıyorlar, bunlar gideyim Fes elinden ordu düzeyim geri geleyim demesi bir müddet sürer. Biz de çok yol almış oluruz. Gel geri dönelim de gidelim.” dedi. Lâtif Şah, dedi ki; “Hanım, ben Hindistan şehrinde kaynatam Erciyâr Hükümdarının huzurunda mahubem Mihriban Sultan da yanımdaydı. Beytimle aht-ı peymân ettim ki, “Fes elini harap edeceğim.” diye. İş buraya kadar geldi, bırakıp geri gidemem.” dedi. Esmer Sultan dedi ki; “Delikanlı! Ben sifteh senden bu kadar işler umamıyordum; fakat şimdi anladım ki, Feseli senin karşında duramaz. Bunların zaten birazı kırıldı, birazını da oraya varınca kıracaksın. Orada Feseli askeri, senin üzerinde duramayacak, harp alanında babamı da öldüreceksin. Biz, karı koca olduğumuzda benim babam alıma düşer, ben ağlayacağım, sen o zaman bi-huzur olursun.” dedi. “tadını bulamayacağız bu işin. Gel geri dönelim de gidelim.” dedi. Bu söz Lâtif Şah’ın hoşuna geldi, atını geriye çevirdi. Atlar da kaçıp gidiyor. Atlarını sürdüler daha geriden gelip asker de yetişmedi. Bunlar “Nerdesin Hindistan şehri” diyip yola açıldılar.

Bunlar gelmekte olsun, biz haber verelim, Hindistan şehrinde Lâtif Şah’ın İhtiyar Lala’sından...

Koca Lala, Lâtif Şah kaybolduktan sonra, Erciyar Padişahı da bunu huzurdan kovmuştu. Hindistan şehrinin sokaklarına düştü, gelip giden yolcuların önüne düşüyor, ağlayarak soruyor. Kimse “gördük.” diyen yok. Koca Lala, buralarda birkaç ay dolaştı. Gelip giden yolcunun önüne çıkıp Lâtif Şah’ı sordu. Ağlaya ağlaya gözlerine kara bulut indi, kör oldu. Gözleri görmüyor. Tabi gözleri kör olduğu için, yerliyi yabancıyı, geleni gideni bilemez oldu. Hindistan şehrinin en işlek yerini buldu, sahibinden orayı satın aldı. Oraya beş odalı bir han yaptırdı. Altına atlar için tavla, üstüne de milletin yatacağı yerler yaptırdı. Kapının üzerine bir levha yazdırdı ki;

“Burası garipler hanı, gelip giden garip guraba, beleş olarak burada yatabilir.” diye. Oraya oturdu. Gelip giden garipler oraya misafir oluyor. Olara da soruyor hiç gördük diyen yok.

Onlar orada kalmada olsun, Esmer Sultan Lâtif Şah’la günlerce yol geldikten sonra gece yarısından bir parça evvel gelip Hindistan şehrine girdiler. Hindistan şehrine girince, Lâtif Şah’ın içine bir acı düştü. “Acep bu İhtiyar Lala öldü mü, memlekete mi gitti, yoksa buralarda mı? Acaba ben bunu nerde bulacağım.” diye düşünerek geliyordu. Geldi ki oraya bir han yapılmış. Hanı görünce dedi ki; “Ben buradayken bu han burada yoktu, yoksa görmem lâzımdı. Ben buralarda gezdimdi. Bu hanı kim yaptırmış acaba?” diye hanın kapısına geldi ki hanın, kapısında şöyle bir levha yazıyor; “Burası garipler hanı, gelip giden hurafeler burada parasız yatabilir.” diye. Aklından dedi ki; “Bu gün bu handa yatalım, sabahtan arayalım ihtiyarı. Gece vakti nerde bulayım ihtiyarı?”

Atlardan indiler. Atları içeri çekip at bağlayacak yere bağladılar. Merdivenden yukarı çıktılar ki, birkaç müşteri gelmiş. Bir odada sandalyelerin üstünde, önlerinde masa oturuyorlar. Bunlar oraya girdiler, ileride bir boş masa var, ikisi yan yana oraya oturdular. Yönleri kapı tarafına dönük. Oraya oturunca Lâtif Şah baktı ki, İhtiyar Lala’sı kapının arka tarafındaki sandalyenin üstüne oturmuş. Sırtına bir siyah cüppe giyinmiş, beline kendirden bir kuşak bağlamış, kafasına siyah bir ebane sarmış, sakalı bütün uzamış göğsünü öylece tutmuş. Kafasını bastonuna dayamış öylece oturuyor. Anladı ki, bu hanı bu ihtiyar yaptırmış. Kendini araştırıyor. Hiç ses çıkartmadı, oturuyor.

Biraz sonra oradaki müşteriler kendi yataklarına çekildiler. Tabi İhtiyar Lala da iki garip misafirin daha geldiğini anladı. Kalktı, düşüne düşüne bunların oturduğu masaya doğru geliyor. Yaklaşınca Lâtif Şah, Feseli Padişahı’nın kızına eliyle işaret etti. Feseli Padişahı’nın kızı ayağa kalktı, ihtiyarın kolundan tutup altına bir sandalye çekip Lâtif Şah’ın karşısına oturttu. Kendi de gelip yerine oturdu. İhtiyar dirseklerini masanın üzerine koydu. “Merhaba oğlular, hoş geldiniz!” dedi. Lâtif şah dilini başkalandırarak “Merhaba emmi, hoş bulduk!” dedi. “Oğullar, atalardan kalma bir söz vardır; “Çok yaşayan mı bilir, çok gezen mi?” “İllâki çok gezen bilir” derler. Bir garip olmasaydınız, bir konağınız olurdu, Buraya gelmezsiniz. Siz garip adamlarsınız anlaşılın. Gezdiğiniz yerlerde Lâtif Şah denilen bir pehlivan gördünüz mü ya da duydunuz mu?” diye sordu. Lâtif Şah; “Ne yapacaksın emmi, senin neyindi?” diye sordu. Dedi ki, “Ne edeceksin oğlum, neyim olduğunu? Eğer gördüyseniz, duyduysanız bir müjde ver. Ben de senin müjdenin bedelini vereyim. Yok, duymadınızsa, bana derdimi tazeletmeyin. Zaten tahammül edemiyorum.” dedi. Lâtif Şah bunun ellerinden tuttu; “Emmi ben her şeyden lezzet alırım; fakat macera

dinlemeden aldığım lezzeti hiç bir şeyden almam. Bu pehlivanın adı neydi, bana söyle de bir dinleyeyim; belki sana sonra bir müjde verebilirim.” dedi. İhtiyar Lala; “İnşallah bunda bir umut var” deyip bir ah çekip benim size anlattığım hikâyenin başlangıcından girdi, Hindistan şehrine gelip de Esfendiyar’ı öldürüp de denizde yolunu azdırıp kayb olduğu yere kadar söyledi. Oradan sonrasını bilmediği için; “Daha bilmiyorum oğlum.” dedi. “Orada kayb olduğu için bunun nerde olduğunu bilmiyorum. Öldü mü, kaldı mı?” Lâtif Şah; “Peki emmi.” dedi, “O Lâtif Şah dediğin pehlivan, denize gark olup da gidince maşukası dediğin Mihriban Sultan hiç aratmadı mı onu?” dedi. Lâtif Şah zaten burası için kendini tanıtmıyordu. Dedi ki; “Oğlum arattı. Babasına çok yalvardı, çok arattı; lâkin bulamadılar. Babası kızını da reddetti, beni de huzurdan kovdu. Ben ağlaya ağlaya gözlerimi kör ettim. O da gelip şimdi burada gece gündüz ağlıyormuş, diye duydum. Artık kör oldu mu, olmadı mı, ne olduğunu bilmem.”

Bunu duyan Lâtif Şah, tahammül edemedi; “Vay Lala’m beni tanıyamadın mı?” dedi. Kollarını açıp ihtiyarı kucakladı. İhtiyar da Lâtif Şah’ı tanıdı. “Vay yavrum, geldin mi?” deyip boynuna dolandı. Lâtif Şah yüzünü gözünü yalıyor. “Hey Ya Rabbi’m! Şu gözümü aç, şahımı dünya gözüyle bir daha göreyim de ruhumu kabz et.” diyor bağıra bağıra.

O zaman Fes ile padişahının kız Esmer Sultan, Lâtif Şah’ın ağlamasına tahammül edemedi. “Biz şahımla rahatça konuşuyorduk, bu kör de nereden çıktı? Benim şahım ağlattı da gözünün yaşını akıtıyor.” deyip kalktı bunları birbirinden ayırmaya çalışıyor. Tabi koca bir pehlivan, ihtiyarı kucaklamış, elinden alamıyor. Feseli Padişah’ın kızını o yana bu yana derken, elini ihtiyarın göğsünden taktı. Geriye çekince kolunun üstten düşürdü. Kör kısmı gördü. Şöyle dikkatle baktı ki gözü kör olmamış, gözüne kara bulut inmiş. Emmi ağlama, şahımı ağlatma. Ben senin gözlerini açayım da Şah’ı dünya gözüyle gör.” Dedi. O da “Açar mısın?” dedi. “Evet.” dedi. “Ben göz doktoruyum. “Vay sağ olasın kızım.” dedi. Lâtif Şah, ihtiyarı kucaklayıp yatak odasına götürdü, sedirin üstüne arkasının üzerine yatırdı. “Hadi bakayım, göster hünerini.” dedi. “Eğer bu ihtiyarın gözlerini açar da evvelki haline getirirsen, gayrı ondan sonrasını Allah bilir. “Peki.” dedi kız, hünerine güveniyor. Sirtından ceketini çıkardı, bir tarafa attı. Bir ufak çantası vardı.. Beriye çekip aletlerini çıkarttı. O arada geriye döndü, gördü ki, Lâatif Şah kılıcını kuşanıyor. “Ne yapıyorsun?” dedi. Dedi ki: “Hanım sen bunun gözlerini aç. Bak, benim hasretimden ağlaya ağlaya gözlerini kör etmiş. Mihriban Sultan da orada ağlıyormuş. Ben gideyim de bu gece onu göreyim, onu da müjdelemiş olalım. Geleyim de ondan sonra başka işlerimize bakalım. “Gidecek misin?” dedi kız. “Gideceğim, müsaade edersen. Dedi ki: “Şah’ım! Ben senin için buradayım. Babamın memleketini, köşkümü, eyvanımı, cariyelerimi bıraktım geldim. Şimdi gidersin, o kıızı orada bulup beni burada unutursan, bu ihtiyarın gözü nasıl kör olduysa, bu

diyar-ı gurbette benim de gözüm öyle olur. Ben de sana intizar ederim. Beni yollara baktırma, çabuk gel." "Yok, çok gecikmem. Bu ihtiyarı da seni de burada bırakmam." dedi. "Hadi! Allah yolunu açık etsin." deyip kız kapıları açtı. Lâatif Şah, çıkıp gitti. Kız da geriye gelip ihtiyarın gözleriyle uğraşmaya başladı.

Lâtif Şah zaten köşkün yolunu biliyordu. Handan çıkınca, doğruca Mihriban Sultan'ın köşküne geldi. Geldi ki kapı mapı açık, herkes kendi başı derdinde. Köşkün kapısından içeriye girdi. Elma ağacının dibine geldi ki Mihriban Sultan köşkün penceresinin önüne oturmuş, iki tarafına iki mum dikmiş, mumun ziyâsı altında o da ihtiyar gibi sırtına bir siyah cüppe giymiş, kafasına siyah poşu örtmüş, üzerinde al, kırmızı, beyaz nesne hiç yok. Yas matem tutuyor. Kafasını avuçlarının içine almış, gece yarısı köşkün içinde o yana bu yana uğrülene uğrülene o yana bu yana ağlıyor.

Bunu gören Lâtif Şah, elma ağacının köküne dayandı, buna bakıyor. Biraz sonra cariyeleri yanına geldi içerden. Dediler ki; "Hanım, sen genç yaşta kendi katline sebep olacaksın. Ağlaya gözlerini kör edeceksin. Ortalıkta kalacaksın, bizi de ortada bırakacaksın. Sabahtan beri burada ağlaya ağlaya öldün, belin bıkının kırıldı. Kalk biraz seni gezdirelim, yerine yatıralım az bir parça dinlen. Bu ne senin halin!" "Kızlar, dokunmayın bana, ben tahammül edemiyorum." dedi. "Hele şuradan bana sazımı getirin. Hele bu gün aşk yeli yine başımda esiyor." Cariyeler sazını getirip eline verdiler. Ağlayarak aldı bakalım Mihriban Sultan -Lâtif Şah'tan haberi yok.- köşkün penceresinin önünde ne söyledi:

*Bir yere gidemem ben yaralıyam
Beni bu dertlere salan gelmedi
El âlem al giymiş ben karalıyam
Benim'çin deryaya dalan gelmedi*

Gamı def olmayıp Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Benim yazım bilmem ağ mı kara mı
Hiç bir tabip sarabilmez yaramı
Bu hasretlik kıyamete kala mı
Dertlerime derman olan gelmedi*

Sözü tamama ermeyerek, Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Mihribanım yanmaktayım her daim
.....
.....
.....*

Bunu gören Lâtif şah Mihriban Sultan'a hitaben ne söyledi:

*Yar karayı giymiş kalmış zulmette
Yetim gibi boynun buran sevdiğim
Ben seni düşürdüm derde mihnete
El içinde melül duran sevdiğim*

Mihriban Sultan, Lâtif Şah'ın sesini duyunca, birden bire, ölmüş de yeniden can bulmuşa döndü. "Kızlar!" "Buyur hanım!" "Kızlar beni tutun hele, aşağıya düşmeyeyim." dedi. Cariyeler belinden kucakladılar, yarı beline kadar köşkün penceresinden aşağıya sallandı. Aldı bakalım orada Lâtif Şah'ına ne söyledi:

*Ben senin aşkımdan pek yaralıyam
Giyindim eynime karalar yârim
El âlem al giyinmiş ben karalıyam
Sarmadım başıma valalar yârim*

Aldı Lâtif Şah:

*Al poşu örterdin yâr tûti başa
Sürmeler çekerdin o hilâl kaşa
Gark olur gezerdin kutnu kumaşa
Sağa sola gerdan kıran sevdiğim*

Aldı Mihriban Sultan:

*Mürg ü kuşun geldi zihnim bulandı
Yaralarım göz göz oldu sulandı
Düğün bayram oldu eller donandı
Yakmadım elime kınalar yârim*

Gördü ki, Lâtif Şah aşağıdan kendisine bakıyor. Orada Mihriban Sultan aldı bir daha:

*Mihriban'ım bu bağrıma taş tuttu
Cûş etmedi sazın teli pas tuttu
Bir ben değil kırk câriyem yas tuttu
Melül mahzun durur sunalar yârim*

Beyitlerini kestikten sonra; "Kızlar susun bakayım, şahım geldi. Alın da getirin usuldan." "Hanım istikbâl edecek miyiz?" "Kızlar, istikbâlin yeri mi, derhal yanıma yetiştirin." dedi. Cariyeler, aşağıya koştular. Lâtif Şah'ın kollarına girdiler, alıp getirip Mihriban Sultan'ın yanına getirdiler, ikisini yan yana oturtular. Bunlar, orada muhabbetine düştüler. Birbirleriyle dertleşip başlarından geçenleri söyleyip ağlaştılar. Tabi Lâtif Şah, Mihriban Sultan'dan ayrılıp gelemiyor hana. Dert bitmiyor, gittikçe koyulaşiyor.

Bu taraftan Feseli Padişahının kızı Esmer Sultan da çok uzun müddet uğraştıktan sonra ihtiyarın gözlerini bir parça açtı. İhtiyar yukarıya

doğruldu; “Sağ ol kızım, bu kadarı yeter. Şah’ım gelir de dünya gözüyle görürsem, bundan sonra ölsem de kasavet değildir.” deyip kızı kucaklayıp bağrına bastı. Yan yana oturdular. İhtiyar serbestledi. Gayrı gözü açıldı. Serbest serbest konuşmaya başladı, konuşuyor. Fakat Feseli Padişahı’nın kızının içine bir acı düştü. “Eyvah felek!” dedi. “Ben, bu oğlanın aslını bilmiyordum, neslini bilmiyordum, bir çift sözüne uydum, yanına düştüm geldim. Şimdi burada, o Mihriban Sultan dediği kızı bulur da alıp babasının memleketine kaçıp giderse, ben bu ihtiyarla burada ne yapacağım Ya Rabbi! Eyvah felek!”

İhtiyar şuradan buradan konuşuyor; ama kızın kulağına hiç girmiyor. Boyuna ağlıyordu. İhtiyar tahammül edemedi; “Kızım niye ağlıyorsun?” dedi. “Kendini zahmete koşuyorsun. Ben konuşuyorum, sen dinle. Şimdi neredeyse gelir o.” Feseli Padişahı’nın kızı tahammül edemedi, ağlayarak ihtiyarın ellerinden tuttu. Hasret coşuyla aldı bakalım, orada ne söyledi:

*Lala ben bir kanayaklı zenneyem
Benim ahım Lâtif Şah’a kalmasın
Eğer beni burada koyup giderse
Sağ selâmet memleketeye varmasın*

*Ben aldandım onu şirin diline
Onun için düşüp geldim yanına
Bana karış hile varsa kalbinde
Mihriban’dan muradını almasın*

*Esmer Sultan yanmaktayım nâr ile
Hâlim nere varır bu efkâr ile
Eğer ki bir yiğit ikrardan döne
Ruz u mahşer gün yüzü gülmesin*

deyip kesti. İhtiyar Lala; “Kızım beyimize intizar etme.” dedi. O senin bildiğin gibi bir genç değildir. O seni burada bıraksa bile beni bırakmaz. Ben onun babası değilim ya, ağlaya ağlaya gözlerimi kör ettim. Ben deli miydim sanki! Şimdi neredeyse gelir kızım. Mihribanla hasretini alamadığı için biraz geç kaldı. O gelir şimdi.” dedi. Lafa tuttu onu, konuştular. Şuradan buradan konuşurken, sabah yakınıydı, Lâtif Şah geldi. Geldi ki, ihtiyarın gözleri açılmış. Görünce müşerref oldular. Daha o gün yatmaya bir mahal kalmadı. Sabaha kadar oturdu, konuştular. Sabah oldu, divanın açılma saatini biliyorlardı zaten, divan açıldı. İhtiyar Lala dedi ki; “Şahım sen burada dur, daha babana haber göndermeye lüzum kalmadı. Ben gideyim şu Erciyar Hükümdarı’na senin geldiğini bir anlatayım. Eğer güzellikle düğünümüzü ilân ederse etsin, etmezse haber gönderirim; kılıcını çek oraya gel. Allah ya ona versin, ya bize.”

İhtiyar Lala kalktı, belindeki kuşağı çözdü, bastonunu arkasına dayayıp kollarını bastona geçirdi, paltosunun peşleri yellene yellene doğru divana geldi. Divan kapısının vurmadan kapıyı itip içeriye girdi. Erciyâr Hükümdarını selâmlamadan kapının arasındaki duvara dayandı. Erciyâr Hükümdarı, makamında oturuyordu, baktı ki İhtiyar Lala'nın gözleri açılmış. Tabi kör olduğunu biliyordu. "İhtiyar gözlerini ne yaptın? Gene bir cazılığın var." dedi. Bir temsil vardır ki; "Yitik bulununca yorgunluk çıkar." İhtiyar Lala da Lâtif Şah'a kavuştu tabi, sevinçli günü! Tabi kimseden korkacağı da kalmadı. Aşkî coşa gelip de aldı bakalım orada Erciyâr Hükümdarına ne söyledi:

*Dinle beni Şah Erciyar
Gönlümün sürûru geldi
Geçti şita geldi eyyam
Şimdi ilkbaharım geldi*

Dedi ki Erciyâr hükümdarı; "Ulan köhne, iki gözün açılmayla ne oldun sanki. 'İlkbaharım geldi' diye kendi kendini methediyorsun geldin burada." deyince İhtiyar Lala aldı bir daha;

*Sen düşürdün beni derde
Kör eyledin gurbet elde
İntikam sırası bende
Can alıcı Şah'ım geldi*

"İntikam sırası bende / Can alıcı şahım geldi" deyince Erciyâr hükümdarı şüphelendi. Yukarı doğruldu; "Emmi kim geldi?" diye sordu. İhtiyar Lala, aldı bir daha:

*Koca Lala'm çektim acı
Çoklarımdan aldım pacı
Söktürecem tahtı tacı
Benim Lâtif Şahım geldi*

Erciyâr Hükümdarı ayağa kalkıp ihtiyarın ellerinden tuttu; "Emmi hakiki mi geldi?" dedi. "Evet Şah'ım, hakiki olarak geldi. Benim hana indi. Senin de beni huzurdan kovduğunu duymuş, buraya geliyordu da ben bir parça önünü aldım. Belki yolda geliyordur şimdi." dedi. "Emmi, git şunu getir de dünya gözüyle bir göreyim yahu!" dedi.

İhtiyar Lala çıkıp da doğru hana koştu. Geldi ki, Lâtif Şah'la Esmer Sultan oturuyorlar. "Kalk Şah'ım!" dedi. "Oturacak zaman değil, işini gördüm" dedi. "Kılıcını kuşan da gel peşim sıra." dedi. Lâtif Şah kalktı, kılıcını kalkanını kuşandı. İhtiyar önü sıra, Lâtif şah peşi sıra gelip doğru divandan içeriye girdiler. Erciyâr Hükümdarı selâmlayıp Lâtif Şah huzura durdu. Erciyâr Hükümdarı ayağa kalkıp Lâtif Şah'ı kucaklayıp bağrına

bastı. Gözlerinden öptükten sonra, elinden tutup makamına yanına oturttu. “Merhaba şehzadem, hoş geldin.” dedi. “Merhaba Şah’ım hoş bulduk.” dedi. Dedi ki; “Oğlum, daha babana harbe bir lüzum kalmadı. Ben bu işin böyle olacağını bilseydim, yine babana habere lüzum görmez, düğününü ilân ederdim; fakat ne yapayım mukadderatın böyleymiş. Sen başı belâlı bir çocuksun, daha babana habere lüzum yok. Şimdi düğün için herkesin kendine göre bir istidadı vardır. İstidadının noksanları neyse söyle, ikmâl edeyim oğlum. Kızıyla düğününü ilân edeceğim.” dedi. Lâtif Şah dedi ki; “Şah’ım, bir müsaade ferman buyur, kızın Mihriban Sultan bu huzura kadar bir gelsin. Senin huzurunda benim ona söyleyecek birkaç sözüm var. Sözlerimi söyleyeyim, ondan sonra düğünümüzü ilân et.” dedi. “Peki”

Emir ferman buyurdu Padişah. Kızı Mihriban Sultan, divana geldi. Babasının elini öptü, el bağlayıp divana durdu. Lâtif Şah, yönünü kızdan tarafa dönmeyip, yan döndü. Mihriban Sultan’a hiç bakmıyor. Erciyâr Hükümdarı; “Şehzadem! Kızım işte huzurda, ne söylüyorsan söyle.” dedi. Dedi ki; “Şah’ım! Ben denizde kayığımı azdırıp ne tarafa gittiğimi bilmiyordum. Gözümü açtım ki, bilmediğim bir padişahın huzurunda zincirlerle bağlı ve sedyenin üstünde yatıyordum.” dedi. “O padişah, bana sordu. Ben de nerde olduğumu bilemediğim için, ifadeyi doğru söyledim. Bu, Feseli Padişahıymış, Esfendiyar’ın padişahıymış. İfadeyi doğru verdiğim için, Esfendiyar pehlivanın intikamını almak için, o adam beni cellâda verdi. Hem de hakiki!” dedi. Cellât da siyaset meydanında beni parçalatma emri verdi. O vakit, kız Esmer Sultan geldi, beni cellâtların elinden aldı. Ben de o kız aldım geldim. Şimdi ihtiyarın aynında oturuyor. Kızına söyle. Eğer düğünümüzü ilân ettikten sonra, Feseli Padişah’ının kızını, üstüne almaya tahammül ediyorsa, düğünümüzü ilân et.” dedi. “Yok, tahammül edemiyorsa, senin kızın baba ocağında. Ben onu babasının memleketinden aldım, diyar-ı gurbetlere düşürdüm. Senin kızını sen istediğin delikanlıya verirsin. Ben o garibi burada bırakamayacağım. Ben onu alıp babamın memleketine götürür, orada düğümü yapabilirim.” dedi.

O zaman Erciyâr hükümdarı doğruldu kızına; “Kızım şehzadenin söylediklerini duydun değil mi?” dedi. “Evet, baba duydum.” dedi kız. “Ne diyorsun? Feseli Padişahın kız Esmer Sultan’ı, üzerine almaya tahammül edebilecek misin, edemeyecek misin? Açık olarak söyle. Sonra vah vuh tüh fayda etmez.” dedi. Dedi ki; “Baba, olsun. O benim Şah’ımın canını kurtarmış, buraya getirmiş. O almasıymış ölüyormuş. Ona da bir hayrı yok, bana da bir istifadesi yoktu. Şimdi o garip han köşelerinde ağlayıp bî-huzur olurken benim düğünüm olursa, ben bu muradı alamam.” dedi. “Evvvelce onun düğününü et, sonra da benimki olsun.” deyip kapıdan çıktı.

Kapıdan çıkınca köşküne gitmedi, doğru ihtiyarın hanına geldi. Feseli Padişahın kızını oradan aldı, köşküne götürdü. Cariyelerinin içine getirdi.

Erkek elbisesinden çıkarttı bunu. Ziyetli, kız elbiseleri girdirdi. Koca bir padişah kızı yok değil ya! Süsletti püsletti, ellerini kınalattı, gözlerini sürmeledi, hazırladı.

Bu tarafta Erciyâr Hükümdarı da Feseli Padişahının kızı Esmer Sultan'la Lâtif Şah'ın düğününü ilan etti. Yedi gün yedi gece muhteşem, tarihi bir şah düğünü yaptırdı. Mübarek cuma akşamı gecesi, Esmer Sultan'la Lâtif Şah'ı zifafa koydu. Zifaf odasına girdiler yatağa gelip de yatağa girince, Lâtif Şah kılıcını çekip ikisinin arasına koydu. Esmer Sultan, yüzüne baktı. Yüzüne melülce bakınca, Lâtif Şah dedi ki: "Hanım! Ben senin Has Bahçe'deyken, ellerim zincirle bağlıyken, sözleştik, sen de kabullendin, beni çözdün. Niye melül bakıyorsun?" deyince kız hiç itiraz etmedi. Elleri birbirine değmeyecek sabaha kadar yattılar.

El elin halini bilmiyor, sabahleyin kalktılar. Sabahleyin kalktılar, bu sefer de kendi kızı Mihriban Sultan'la Lâtif Şah'ın düğününü ilân etti. Yedi gün yedi gece muhteşem, tarihi bir şah düğünü de onlara yaptı. Mübarek cuma akşamı onları da zifafa koydular. Lâtif Şah ondan da muradını almadı. Dedi ki: "Sizi babamın memleketine götürüyüm. Babam anam da düğünümü görsünler. Babam da koskoca Yemen Padişahı. Düğünümü tazeler. Varayım, muradımı babamın memleketinde, alayım." dedi.

Orada üç gün kaldılar. Kimse kimsenin hâlini ne bilsin, herkes. zifâf oldular belliyor. Ertesi gün Lâtif Şah, kılıcını kalkanını beline kuşandı, Erciyâr Hükümdarının huzuruna geldi; "Devletli şahım! Gayrı bana müsaade buyur. Ben tahammül edemiyorum. Babamı annemi özledim." dedi. "Ben Mihriban Sultan'ımı, Esmer Sultan'ımı, İhtiyar Lala'mı alarak babamın memleketine gideceğim." Dedi ki padişah; "Oğlum! Bu gün dur da yarın yolcu edeyim sizi." dedi. Lâtif Şah'ın seksen tane devesi hazırlanıp divanın önüne geldi. Erciyâr Hükümdarı'nın emir üzerine kırk deve yükü cehiz kendi kızına yükletti, kırk deve yükü de Feseli Padişahının kızı Esmer Sultan'a yükletti. Hecin devesinin üstüne bir mahabe çaktırdı, hanımların ikisi mahabenin içine konuldu. İhtiyar Lala'ya da bir Arap at verdiler. İhtiyar Lala, Arap atın üstüne bindi. Lâtif Şah'ın Benliboz'u hazırlandı, geldi. Lâtif Şah da Beliboz'unun üzerin bindi. Kılıcı kalkanı belinde. İhtiyar Lala, Bozmaya'nın yularından tuttu, heyleyip şehirden çıktı. Lâtif Şah da develerin gerisinde.

Uçaraktan göçerekten, lâle sümbül biçerekten, kahve bütün içerekten... At ayağı külük olur, âşık dili yüğrük olur. Söyleye söyleye aylarca yol gittiler. Günlerden bir gün sağ selâmet olarak, gelip babasının memleketi Yemen şehrine vardılar. Babası istikbâlle bunları karşıladı. Çanlar önünde çalarak geldi. Yemen şehrine indiler. Babasına tabi vaziyeti anlattılar, babası bunlara tekrardan düğün yaptı. Orada sevdikleriyle muradını aldı.

Yiyip içip, askerini alıp, İhtiyar Lala'sını, hanımlarını alıp Elvan Dağı'nın başındaki Altın Bina'ya gelip yine şahlığını ilân etti. Ömrünün nihayetine kadar orada şahlığını devranını sürdürdü. Tabi fani dünya kimseye baki kalmadığı için, ona da nihayetinde baki kalmayarak üçer gün arayla, evvelce Mihriban Sultan öldü. Onun arkasından Lâtif Şah öldü. Onun arkasından da Feseli Padişahının kızı Esmer Sultan öldü. Herkes gülüp yerlerine gitti. Ben de buraya kadar geldim arkadaşlar.